

Planlama
afet
KONTROL
TESPİT
tehlikeli maddeler
OKUL
deprem
emniyet
kilitlen/tecrit
okul olay yönetim sistemi
hazırlık
şiddet
öğrenci
arama kurtarma
aile
tecrüt
tehlike
tahliye
revir
yangın
acil
fırtına
prosedür
öğretmen
Tıbbi
sınıf
RİSK
ilk yardım
sel
haberleşme
arama kurtarma

OKULLARDA AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ EL KİTABI

Okullarda Afet ve Acil Durum Yönetimi Politika Geliştirme Kurulu Üyeleri

T.C Milli Eğitim Bakanlığı

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Teftiş Kurulu Başkanlığı

İlköğretim Genel Müdürlüğü

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü

Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü

Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü

Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

Özel Eğitim Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı (Sivil Savunma ve Seferberlik Hizmetleri)

Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı

Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı

Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü

TC. Sağlık Bakanlığı

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Planlama ve Zarar Azaltma Daire Başkanlığı

Türkiye Kızılay Derneği

Eğitim Hizmetleri Bölümü

UNICEF

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

Bu el kitabı, Risk RED tarafından Milli Eğitim Bakanlığı için geliştirilmiştir.
Kitap, UNICEF desteği ile Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve
Kalkınma Vakfı tarafından bastırılmıştır.

Hazırlayanlar

Marla Petal

Zeynep Türkmen Sanduvaç

Grafik Tasarım: Mustafa Görkem Öztaş

İllüstrasyon: Baran Baran

© T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (Türkçe)

© Risk RED (İngilizce ve diğer diller)

OKULLARDA AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ EL KİTABI

2010

İÇNDEKİLER

GİRİŞ	5
I.BÖLÜM: OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ SÜRECİ	7
1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulunun Kurulması veya Yetkilendirilmesi.....	7
2. Tehlike, Zarar Görebilirlik ve Kapasite Değerlendirmesi.....	8
3. Fiziksel Korunma Önlemleri Alınması.....	9
4. Müdahale Kapasitesinin ve Kaynaklarının Geliştirilmesi.....	11
5. Planın Duyurulup Test Edilmesi.....	13
6. Planın Uygulanması, Değerlendirilmesi ve Güncellemesi için Tatbikatlar Yapılması.....	14
II.BÖLÜM:OKULLARDA AFET VE ACİL DURUMLAR İÇİN STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ ..	15
A. TEMEL PROSEDÜRLER	15
YANGIN/POLİS/TIBBİ ACİL DURUM PROSEDÜRÜ.....	15
TEMEL ACİL DURUM PROSEDÜRLERİ KARAR ŞEMASI.....	15
BİNA TAHLİYESİ VE TOPLANMA PROSEDÜRÜ.....	17
GÜVENLİ BİR YERE SİĞİNMA PROSEDÜRÜ.....	18
AFET VE ACİL DURUM ÖĞRENCİ TESLİM PROSEDÜRÜ.....	19
YERİNDE SİĞİNMA PROSEDÜRÜ.....	19
KİLİTLEN/TECRİT PROSEDÜRÜ.....	20
B. TEHLİKEYE ÖZEL PROSEDÜRLER	21
HIZLI DEĞERLENDİRME.....	21
TIBBİ ACİL DURUM.....	22
OKUL BİNASINDA ve/veya ÇEVRESİNDE ŞÜPHELİ ve YABANCI KİŞİLER.....	22
YANGIN.....	22
DEPREM.....	23
TEHLİKELİ MADDELER.....	25
SEL.....	26
FIRTINA.....	27
ŞİDDET TEHDİTLERİ	28
C. OKULLARDE OLAY YÖNETİM SİSTEMLERİ	30
OLAY YÖNETİM SİSTEMİ YAPISI.....	30
OLAY YÖNETİCİSİ KONTROL LİSTESİ.....	31
HABERLEŞME EKİBİ KONTROL LİSTESİ.....	32
OPERASYON EKİBİ KONTROL LİSTELERİ.....	32
-İlk Yardım Ekipleri Kontrol Listesi.....	32
-Yangın Söndürme ve Hafif Arama Kurtarma / Hasar Değerlendirme ve Şebeke Bakım Onarım Ekipleri Kontrol Listesi.....	33
-Öğrenci-Aile Birleştirme Ekibi Kontrol Listesi.....	34
-Toplanma Alanı – Öğrenci Denetleme Ekibi Kontrol Listesi.....	35
LOJİSTİK BÖLÜM KONTROL LİSTESİ.....	36

III.BÖLÜM : OKULLARDA AFET ve ACİL DURUM YÖNETİMİ FORMLARI.....38**A. DEĞERLENDİRME VE PLANLAMA FORMLARI.....38**

OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ – İŞ TAKVİMİ.....	38
OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KURULU ÜYELERİ.....	39
OKULLARDA AFET RİSK DEĞERLENDİRMESİ ve ÖNCELİK BELİRLEME.....	40
RİSKMATRİSİ.....	41
OKUL İLE MAHALLENİN RİSK VE KAYNAK HARİTALARI.....	42
OKULLARDA AFET RİSKLERİNİN AZALTILMASI VE HAZIRLIK KONTROL LİSTESİ.....	43
ACİL DURUM BAĞLANTILARI VE MALZEMELERİ HAKKINDA VELİLERE MEKTUP.....	45
AİLE AFETE HAZIRLIK PLANI.....	46

B. FİZİKSEL KORUNMA FORMLARI.....48

OKUL BİNASI EMNİYET KONTROL LİSTESİ.....	48
OKUL DEPREM TEHLİKE AVI.....	50
TESİSAT/ALTYAPI SİSTEMLERİ AKSAKLIKLARI.....	52

C. MÜDAHALE KAPASİTESİ GELİŞTİRME FORMLARI.....53

TELEFONLA TEHDİT RAPORU.....	53
OKUL MÜDÜRÜ İÇİN ACİL DURUM GÖREV SORU FORMU.....	54
OKUL OLAY YÖNETİM SİSTEMİ SORUMLULUK MATRİSİ.....	55
VELİLERE ACİL DURUM TATBİKATI ÖRNEK MEKTUBU.....	56
ÖĞRETMENLERE VE PERSONELE ACİL DURUM TATBİKATI DUYURUSU.....	57
ÖĞRETMEN VE PERSONEL TATBİKATI PLANLAMA VE HAZIRLIK.....	58
ULAŞIM PERSONELİ İÇİN HAZIRLIK KONTROL LİSTESİ.....	60
ÖĞRENCİ/PERSONEL ACİL DURUM YOKLAMA FORMU.....	62
ÖĞRENCİ/AİLE TESLİM FORMU.....	63

D. ACİL DURUM MALZEME KONTROL LİSTELERİ.....64

İDARİ OFİS – "TAHLİYE-KUTUSU" KONTROL LİSTESİ.....	64
REVİR "TAHLİYE KUTUSU" KONTROL LİSTESİ.....	64
OLAY YÖNETİM SİSTEMİ - "MÜDAHALE EKİPLERİNİN DEFTERİ" - KONTROL LİSTESİ.....	65
OKUL ACİL DURUM MALZEME - KONTROL LİSTESİ.....	65
OKUL İLK YARDIM ÇANTASI KONTROL LİSTESİ.....	66
AFET VE ACİL DURUM SINIF MALZEME KONTROL LİSTESİ.....	67
ÖĞRENCİ/ÇALIŞAN İÇİN ÖZEL ÇANTA KONTROL LİSTESİ.....	67

EKLER.....68

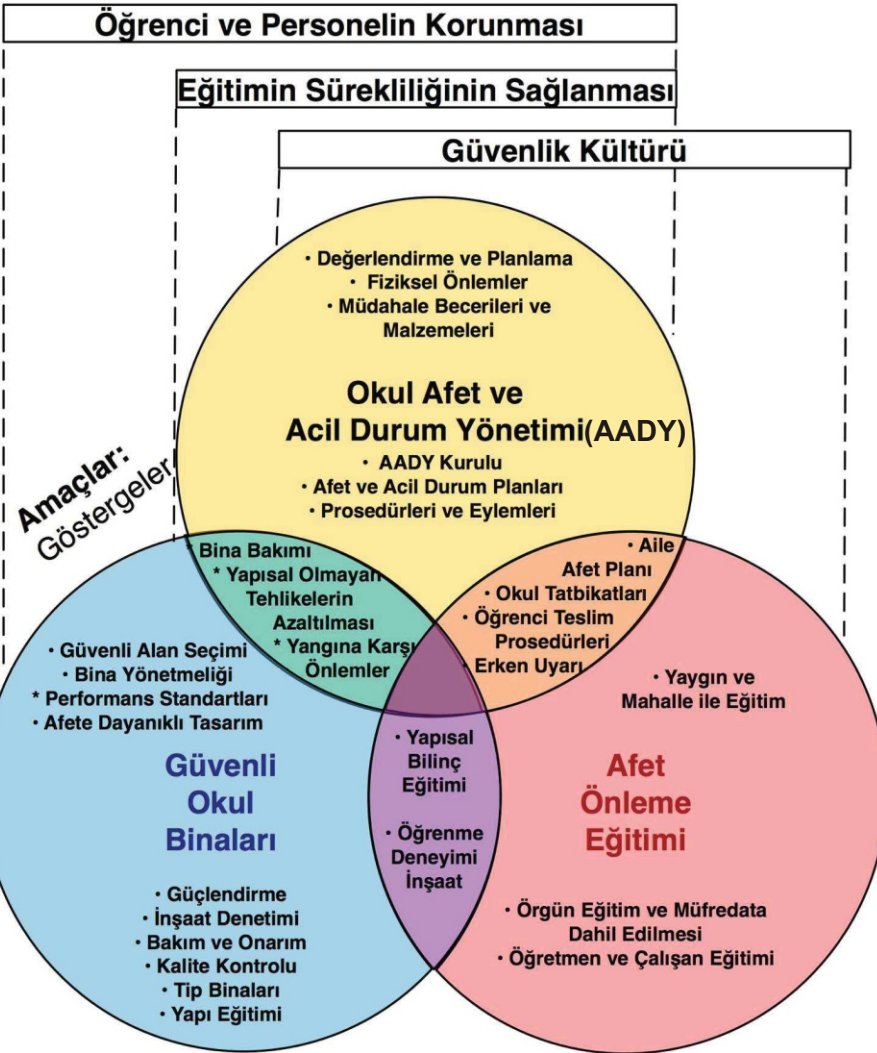
1.YAPISAL OLMAYAN TEHLİKELERİN AZALTILMASI (YOTA).....	69
2.YANGIN VE YANGIN GÜVENLİĞİ.....	73
3.ÖRNEK TATBİKAT:ERKAN AVCI TEKNİK VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ DEPREM TATBİKATI.....	76
4.KAYNAKLAR.....	77

GİRİŞ

Kapsamlı okul güvenliğinin başlıca hedefleri arasında; öğrenci ve çalışanların fiziksel olarak korunması, muhtemel tehlikeler karşısında eğitim-öğretimdeki kesintinin minimum seviyede tutulması ve güvenlik kültürü oluşturulması bulunmaktadır. Aşağıdaki Kapsamlı Okul Güvenliği Şeması'nda görüldüğü gibi bu üç hedefe birbiriyle örtüşen üç eylem alanı üzerinden ulaşılmaktadır: Bunlar, güvenli Okul Binaları, Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi ve Afet Önleme Eğitimidir.

KAPSAMLI OKUL GÜVENLİĞİ

HEDEFLER:

© Risk RED, 2010

Bu el kitabında Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi (şemadaki sarı renge boyanmış bölüm) ile ilgili önlemler konu edilmiştir. Okul afet yönetimi kapsamında üç ana faaliyet alanı bulunmaktadır.

- Değerlendirme ve planlama (okul ve aile afet planlaması dahil)
- Fiziksel korunma (sağlam ve güvenli okul binalarıyla standart operasyon prosedürleri dahil)
- Müdahale kapasitesini geliştirme (okul tatbikatları, öğrenci teslim prosedürleri dahil)

Bu el kitabının amaçları şunlardır:

- Okul idarecilerine ve personeline, afet ve acil durum risk değerlendirmesi ve planlaması yapabilmeleri için destek olmak. Buna paralel olarak okulda fiziksel korunma önlemleri almaları, müdahale becerilerini geliştirmeleri ve müdahale malzemelerini hazırlamaları konularında yol göstermek.
- Her okulun kendi ihtiyacına uygun olmakla birlikte, ulusal afet ve acil durum planları ile uyumlu plan geliştirmelerine destek olmak. Böylece, okul değişikliği olsa bile idareci, personel ve öğrencilerin genel olarak, afet ve acil durum planını bilmelerine destek olmak.

Bu el kitabındaki bilgiler uluslararası çapta kullanılan benzer kılavuzlardan yararlanılarak T.C . Milli Eğitim Bakanlığı, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, UNICEF ile Risk RED katkılarıyla hazırlanmıştır.

Bu el kitabı;

I. BÖLÜM: OKULLARDA AFET ve ACİL DURUM YÖNETİMİ SÜRECİ'ni

(Afet ve acil durumlar için yeterli sayıda çoğaltılıp, el altında bulundurulacak, gerekli kontrol listelerini kapsar.)

II. BÖLÜM : OKULLARDA AFET ve ACİL DURUMLAR İÇİN STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ'ni

(Afet ve acil durumlarda kullanılacak kontrol listelerini kapsar. Listeler yeterli sayıda çoğaltılıp, el altında bulundurulur.)

III. BÖLÜM: OKULLARDA AFET ve ACİL DURUM YÖNETİMİ FORMLARI'ni içermektedir.

(Yeterli sayıda çoğaltılıp, el altında bulundurulan, afet ve acil durumlarda kullanılacak kontrol listeleridir.)

I. BÖLÜM : OKULLARDA AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ SÜRECİ

OKULLARDA AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ

“Okullarda Afet ve Acil Durum Yönetimi” risk değerlendirme ve planlama, fiziksel korunma önlemleri ve müdahale kapasitesini geliştirme sürecidir. Okul Afet ve Acil Durum Yönetiminin amacı:

1. Öğrencilerle çalışanların fiziksel zararlardan korunması,
2. Hasarın en aza indirgenmesi ve bütün öğrenciler için eğitim-öğretimin devamının sağlanması,
3. Güvenlik kültürü oluşturulup afet ve acil durum yönetiminde sürekliliğinin sağlanmasıdır.

Okul Afet Yönetimi altı adımda gerçekleştirilir ve yıl boyunca sürer. Afetlerin önlenmesi, risklerin azaltılması ve müdahaleye hazırlıklı olma süreçlerini kapsar.

1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu kurulması veya yetkilendirilmesi.
2. Güvenlik ve Eğitim-Öğretimin Sürekliliği için Risk Değerlendirmesi ve Eylem Planı Geliştirilmesi.
3. Fiziksel Korunma Önlemlerinin Alınması.
4. Müdahale Kapasitesi ve Kaynakların Geliştirilmesi.
5. Planın Duyurulması ve Test Edilmesi. (plan, buna göre yeniden değerlendirip revize edilir.)

1. Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulunun Kurulması veya Yetkilendirilmesi:

Okul güvenliği okulla ilgisi bulunan herkesin görevidir. Bununla birlikte, okul güvenliğinin sağlanması için yapılacak çalışmalara liderlik edecek bir birim/kişi gerekir. Bu kapsamda, idari birimler, öğretmenler, personel, öğrenciler, veliler, ilçe afete müdahale birimleri (ve mümkünse komşular) dahil olmak üzere okul ile ilgili tüm birimlerin koordinasyonunun sağlanması önemlidir.

Her okul, okul müdürünün gözetiminde afet risklerinin azaltılması ve afetlere hazırlık çalışmaları için Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulunu (OAADYK veya Okul Güvenliği Komitesini-OGK) kurar. Bu kurul ve risk azaltma çalışmaları sürekli dir. Okulda mevcut bir kurul bu görevi üstelenebileceği gibi bu amaçla yeni bir kurul da oluşturabilir.

Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu, okul afet yönetim planını oluşturur, geliştirir, uyarlar ve günceller. Genellikle eğitim yılının başında yoğun olarak okul dönemi boyunca da aylık toplantılar şeklinde bir araya gelir. Risklerin azaltılması ve yıllık tatbikatların düzenlenmesine rehberlik eder, sonuçları değerlendirir, planı uygun şekilde düzenler. Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Eylem Takvimi eğitim yılı boyunca düzenlenecek faaliyetlere yol göstermek için bir başlangıç noktası olarak kullanılabilir.

Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu Üyeleri Formu (Sayfa:39): Kurul üyelerini listelemek için kullanılır. Önemli olan güçlü bir lidere (ideali okul müdürü veya ilgili müdür yardımcısı olmak üzere) sahip olması ve tüm ilgili grupların temsilcilerini bünyesinde barındırmasıdır. Kurul Üyeleri:

- Okul Müdürü/ ilgili Müdür Yardımcısı,
- Öğretmenler / bölüm temsilcileri (olabildiğince geniş katılım ile),
- Okul personeli temsilcileri (yardımcıgeçici personel dahil),
- Öğrenci temsilcileri.

- Veliler (özellikle Okul Aile Birliği temsilcileri),
- Okul yönetim kurulu üyeleri (özel okullarda),
- Diğer yerel temsilcilerden (muhtar, mahalle dernekleri, yerel işyeri temsilcileri, okul servis odası yetkilisi gibi) oluşur.

Önemli: İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü ile sürekli bağlantının sağlanması çok önemlidir. Koşullara göre bu konuda girişimde bulunulur.

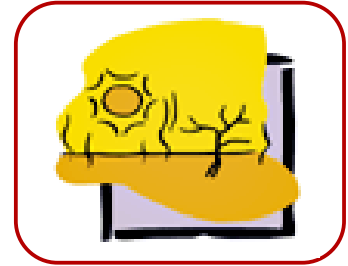
Yukarıdaki temsilciler kanalı ile okul afet ve acil durum çalışmalarının olabildiğince çok kişiye duyurulması mümkün olabilir. Herkesin, afete hazırlık sürecinin bir anda tamamlanamayacağını kabul etmesi önemlidir. Bununla birlikte, bu süreç, küçük adımlara bölünerek devam eden çabalardan oluşur. Her adım güvenlik ve eğitimin sürekliliğine yönelik hedeflere ulaşılmasında büyük önem taşımaktadır.

Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Panosu: Okulda göze çarpan bir yere büyük bir Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Panosu asılması çok yararlı olur. Bu panoda kurul çalışmaları duyurulur. Ayrıca okulda afetin önlenmesine yönelik bilgilendirme de yapılır.

Öğrencilerin Katılımı: Kurul, her yaşta öğrencinin okulda afetin önlenmesi konusunun tüm aşamalarına mümkün olduğunca ve uygun biçimde dahil edilebileceğini, edilmesi gerektiğini unutmamalıdır. Böylesi bir öğrenme deneyimi gelecek kuşaklar için bir güvenlik kültürü oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Öğrencilerin bu çalışmalara dönüşümlü olarak katılmaları mümkündür. Sınıf temsilcisi, ilgili kulüp temsilcisi, izci öğrenciler vb. gibi

2. Tehlike, Zarar Görebilirlik ve Kapasite Değerlendirmesi

Risklerin değerlendirilmesinde şunlar dikkate alınır; hem doğal hem insan kaynaklı tehlikeler, mevcut zarar görebilirlikler (fiziksel, sosyal, ekonomik, çevresel, psikososyal ve eğitimsel) ve mevcut kapasite (maddi imkanlar ve araç gereçle birlikte insan kaynakları ve becerileri) dikkate alınır.

Bu değerlendirmede şu noktaların dikkate alınması önemlidir:

- Maruz kalabilecek, doğal ve insan kaynaklı tehlikeleri belirlemek, okul ve çevresinde olabilecek etkiyi ölçmek ve bunlarla bağlantılı riskleri azaltmak üzere risk önceliklendirmesine ihtiyaç vardır. Bunun için **Tehlike ve Risk Etkileri ve Öncelikler Risk Matrisi Formu** (Sayfa:41) hazırlanmıştır.
- zarar görebilirlik değerlendirilirken, fiziksel, ekonomik, toplumsal, psikolojik ve eğitime dair zarar görebilirlikler göz önünde bulundurulur. Okul çevresindeki tehlikeleri ve kapasiteyi belirlemek için **Okul ile Mahallenin Risk ve Kaynaklar Haritaları** (Sayfa: 42) kullanılır, bulgular üzerine işaretlenir.

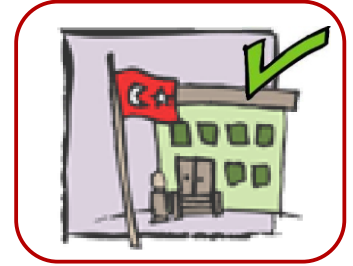
Fiziksel ve çevresel riskleri azaltmaya yönelik bir planda aşağıdaki unsurların dikkate alınması önemlidir.

- Yapısal riskler (Okul alanı içinde veya civarında bulunan binaların güvenliğine dair olası tehlikeler).
- Yapısal olmayan riskler (Binaların içinde bulunan mobilya, araç gereçle birlikte, çatı, pencere, merdiven, ısıtma ve soğutma sistemleri, su depoları, tesisat boruları ve çıkış güzergahları gibi binaya ilişkin unsurların oluşturduğu tehditler).
- Altyapısal riskler (Haberleşme ve ulaşım ile birlikte su, elektrik, doğal gaz gibi yaşamsal altyapı şebekelerine dair riskler).
- Çevresel riskler (Hava sıcaklığı, su taşkınları, sel, tehlikeli madde sızıntısı gibi ortam koşullarına dair riskler ve iklim değişimi etkileri).

Okul Binası Emniyet Kontrol Listesi (Sayfa: 49) formu kullanılarak okul binasının durumu kontrol edilip uygun bir eylem planı hazırlanır. Yapısal olmayan deprem risklerini azaltmaya yönelik değerlendirme ve plan yapmak için **Okul Deprem Tehlike Avı** (Sayfa:50) formu kullanılır.

3. Fiziksel Korunma Önlemleri Alınması

Fiziksel afet risklerini azaltmak için, risk değerlendirme sürecinde önceliklerin belirlenmesi esastır. Eylem planı, bu önceliklere göre oluşturulur. Eylemlerin çoğu okul personeli ve velilerden oluşan küçük ekiplerce gerçekleştirilebilir. Bazı eylemlerin ise ilgili diğer kuruluşlar veya bölümlerce hayata geçirilmesi gerekebilir. Bu noktada ilgili kuruluşlar ile Okul Yönetimi bağlantıya geçer.

Yapısal Güvenlik Önlemleri

Okul binası veya okul alanında meydana gelebilecek hasarla ilgili durumlar için okul yönetiminin doğrudan desteği gerekir. Yapısal güvenlik için aşağıda yer alan noktaların sağlanmış olması çok önemlidir.

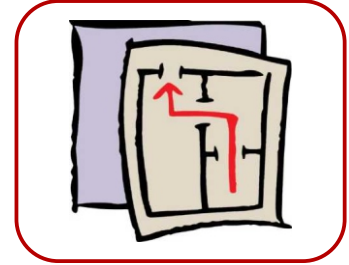
- İnşaat ve güçlendirme için yürürlükteki yapı yönetmeliklerinin uygulanması veya bunlara uygunluk,
- Çeşitli afetlere karşı dirençli tasarım,
- Uygun inşaat malzemelerinin kullanımı,
- Uygun inşaat eğitimi ve denetimi,
- İnşaat süresince herhangi bir olumsuzluğa meydan verilmemesi,
- Binanın tamiri ve bakımına yönelik eğitim, teknik destek ve finansal kaynak temini,
- Gerektiğinde güçlendirme yapılması ve uygun maliyetli olması,
- Güçlendirmenin etkili olmayacağı durumlarda ise binanın yıkılıp yenisinin yapılması.

Ayrıca, aşağıdaki noktalar da yapısal güvenlik çerçevesinde değerlendirilir.

- Binaların bakımının düzenli olarak yapılması. Bununla yanısıra, kırma, delme, kesme gibi işlemler ile kolon ve kirişlerin yapısal bütünlüğüne zarar verecek müdahalelerde bulunulmaması. Betonarme binalarda, kolon ve kirişlerdeki donatıların hava ve neme maruz kalmaması. Eğer bir şekilde açıkta kalan donatı varsa mutlaka beton harç ile sıvanması.
- Çürük ahşap, çatlak beton, hasarlı tuğlalar, kabarıp dökülen sıvaların kesinlikle tamir edilmesi. Hasar farkedildiğinde zaman kaybetmeden onarılması. Oluk ve drenaj sistemlerinin tıkanmamasına özen gösterilmesi, boruların daima açık tutulması. Su ve nemin binadan uzaklaştırılması. Kırık camların değiştirilmesi.

Yapısal Olmayan Güvenlik Önlemleri (YOTA)

Yapısal olmayan güvenlik için aşağıdaki önlemlerin alınması çok önemlidir:

- Sınıf kapılarının dışarı açılacak şekilde tasarlanması.
- Çıkış yollarının daima açık tutulması.
- Yapısal olmayan elemanların rüzgar ve deprem sarsıntılarına karşı binaya sabitlenmesi. (Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması notuna bakınız Sayfa:69)
- Yangın söndürme cihazlarının durumu, yerlerinin kontrolü ve bakımlarının yapılması.
- Yangın güvenliği önlemlerinin uygulanması. (Yangın ve Yangın Güvenliği Notu'na bakınız. Sayfa :73)

Altyapı Güvenlik Önlemleri

Altyapı; su, elektrik, dağal gaz şebekeleri, ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleriyle, haberleşme ve ulaşım sistemlerini kapsar. Bunlar genelde belediye veya özel sektör kontrolündeki daha büyük şebekelere bağlıdır. Bu kuruluşlarla önceden bağlantıya geçmek, gerek tasarım gerekse iyileştirme çalışmaları kapsamında çözüm odaklı yaklaşım içinde olmak önemlidir. Şebekelerin bu şekilde güçlendirilmesi durumunda okulların korunması mümkün olabilir. Karşılaşılan tehlikelere bağlı olarak birçok çözüm yolu dikkate alınabilir. Bunlar;

- Çıkış güzergahlarını tıkayabilecek tavan kablolarıyla direklerinin yerlerinin değiştirilmesi,
- Binalara dağal gaz vanalarını otomatik olarak kapatacak bir düzenek kurulması,
- Borular arasında esnek bağlantılar kullanılması,
- Tavanda ve yeraltında bulunan boru ve depoların yaratabileceği tehlikelerin göz önünde bulundurulması,
- Radyoaktif özellikli paratonerlerin sağlık riski taşımayan tipleriyle değiştirilmesi olabilir.

Okul acil durum planlamasında, okul alanına ait haritaların yeraltı ve tavandaki tehlikelerle birlikte şebeke bağlantılarını göstermesi de çok önemlidir. Daima hazırlıklı olmak için Tesisat/Altyapı Sistemleri Aksaklıkları Formu(Sayfa:52) kullanılarak sorumluluklar paylaşılabilir.

Çevresel Koruma Önlemleri:

Çevrenin korumasına hem kaynakların tasarrufu hem de çevrenin iyileştirilmesi faaliyetleri dahildir. Yeni “yeşil okul” projesi de bu unsurları dikkate alır. Çevre koruma önlemleri alınırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

- Güvenli bir biçimde yeniden kullanılabilir malzemelerin tercih edilmesi.
- Enerji tasarrufuna özen gösterilmesi.
- Su tasarrufu yapılması.
- Mümkün olan her yerde atıkların geri dönüşümünün sağlanması.

Drenaj kanallarının oluşturulması ve temizliği, ağaç dikimi, su kanalları yapılması gibi iyileştirme faaliyetleri de çevre koruma önlemlerine dahil edilebilir.

Fen Bilgisi ve Teknoloji dersi müfredatı bu alanda yararlı olabilecek pratik ve önemli öğrenci projelerinin geliştirilmesine fırsat tanımaktadır. Bu faaliyetlere aşağıdakiler dahil edilebilir:

- Atıkların geri dönüştürülmesi (Okul bahçelerinde kullanılmak üzere organik atıklardan gübre yapılması).
- Endüstriyel geri dönüşüm için plastik, cam ve kağıt atıklarının toplanması.
- Yağmur suyunun toplanması
- Toprak kayması ve sel baskını tehlikesine karşı yağışların takip edilmesi.

Bu konulardaki çalışmalara ağırlık verilmesi ve öğrenciler için bir öğrenme deneyimi halinde düzenlenmesi çok önemlidir. Böylece öğrencilerde afet ve acil durumlara karşı önlem almak, hazırlıklı olmak ve genel güvenlik kültürünün yerleşmesi için bilinç oluşturulabilir.

4. Müdahale Kapasitesinin ve Kaynaklarının Geliştirilmesi

Müdahale prosedürleri, karşılaşılan tehlikeye ve içinde bulunduğunuz özel durumlara bağlıdır. Bununla birlikte, bütün uygulamalar altı temel prosedüre dayanmaktadır.

- Okul binası güvenli ise: **YERİNDE SİĞİN** veya **İÇERİ KİLİTLEN**.
- Eğer okul binası güvenli değilse **BİNA TAHLİYE EDİLMELİDİR**.
- Eğer okul binası güvenli değilse ancak okul bahçesi güvenliyse **DIŞARIDA TOPLAN** ve **BARINAK OLUŞTUR**.
- Eğer okul binası ve okul bahçesi güvenli değilse **GÜVENLİ BİR YERE TAHLİYE YAPILMALI**.
- **ÖĞRENCİ TESLİM** prosedürleri öğrencilerin doğrudan ve sadece velilerine veya önceden belirlenmiş acil durum kişilerine teslim edilmesini sağlar.

(Prosedür ve görevlerin detayları için bkz. II. Bölüm, Kısım A ve B. Sayfa 15, 21)

Müdahale kapasitesi, bilgi, beceri ve imkânları kapsar. Müdahale kapasitesinin en önemli ögesi varolan beceri ve kaynakların örgütlenip seferber edilmesidir. Afet ve acil durumlara müdahale için geliştirilmiş bir sistem de Olay Yönetim Sistemleridir (OYS). Bu kitapta OYS, farklı acil durumlarda ihtiyaç duyulabilecek birçok işlevin koordinasyonunu sağlamak için bir rehber olarak verilmiştir (II. Bölüm, Kısım C Sayfa 30).

OYS, en fazla sayıda insana en kısa zamanda en çok yardımın yapılmasını sağlar. Okul yönetimi; öğretmenler, okul çalışanları, öğrenciler ve o anda okula dışardan gelmiş olanlar ile acil durum ekibinin herhangi bir okulda, uygulayabileceği tutarlı bir sistem oluşturmayı amaçlar. Buna dair ilkeler aşağıda sıralanmıştır:

- Standardizasyon – Ortak terminoloji kullanılır şifreli dil kullanılmaz.
- Birleşik yönetim zinciri- Kaynakların etkili kullanımını sağlar.
- Esnek modüler örgütlenme- Duruma ve ihtiyaca göre harekete geçirilir.
- Bütünleşik haberleşme- Çift yönlü haberleşme sağlar.

Müdahale becerileri ileriki bölümlerde tümüyle açıklanmıştır (II. Bölüm, Kısım C).

OYS'nin kilit işlevleri şunlardır:

Yönetim/Komuta → Karar vericiler → Sorumlu/Hedef Belirler
Haberleşme → Haberleşmeciler → Dinleyiciler ve Konuşmacılar
Operasyon → Görevi Üstlenenler → Görevi Gerçekleştirirler

Kapsamında şunlar bulunur; hafif arama ve kurtarma, yangın söndürme ve tehlikeli madde kontrolü, şebeke şalterlerinin kapatılması, afet ilk yardım, psikolojik destek, güvenlik, öğrencinin ailesine teslimi.

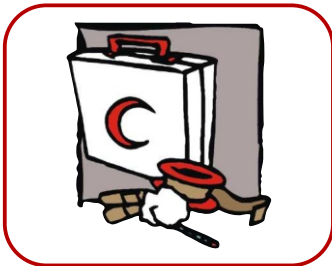
Lojistik → Getir-Götürücüler /Malzeme Sağlayanlar/ Destekçiler → Görevi Destekler

Kapsamında şunlar bulunur; erzak ile malzeme temini ve dağıtımı, barınak, su ve sanitasyon, beslenme ve gönüllülerin bulunması.

Bilgilendirme ve Planlama → Belgeleyiciler ve Analizciler → Görevi Destekler
Finans/İdareciler → Parayı Ödeyenler → Ödeme Yapar ve Pazarlık Ederler

Normal şartlarda, okulda bir kişi "Acil Durum Yöneticisi" olarak görevlendirilmiş olabilir. Buna rağmen bir afet veya acil durum meydana geldiğinde OYS eğitim almış kişilerden olay yerine gelen ilk kişi, "Olayı Yöneten Kişi"dir. Okul müdürü ya da yetkili kişi gelene kadar, olay yerine ilk gelen OYS eğitilmiş kişi bu görevi üstlenir. Normal zamanda olayı yöneten kişi okul müdürü veya müdür yardımcısıdır. Ancak, afet ve acil durum meydana geldiğinde okulda olamama ihtimallerine karşı farklı kişilerin bu rolü üstlenebilecek durumda olması beklenir. Benzer şekilde, okul müdahale ekipleri önceden oluşturulmuş olsa bile diğer personelin de OYS'deki herhangi bir görevi kavramış ve gerektiği an üstlenmeye hazırlıklı olması beklenir. Etkili bir OYS uygulaması için bu önemlidir.

OYS için ihtiyaç duyulan müdahale malzemelerine arasında şunlar bulunur:

- İdari Büro "Tahliye Çantası/Kutusu"
- Revir "Tahliye Çantası"

- Okul İlk Yardım “Tahliye Çantası”
- Her sınıf için Sınıf “Tahliye Kutusu/Çantası”, Acil Durum Dosyaları
- Öğrenciye özel ağız kapalı küçük çanta/torba (Her sınıfta büyük bir sırt çantasında toplu olarak muhafaza edilir.)
- Okul Acil Durum Malzeme Kutusu

Bu malzemeler için gerekli olan kontrol listeleri III. Bölüm: Kısım C’de yer almaktadır.

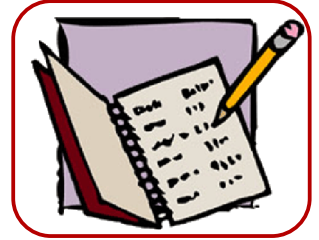
5. Planın Duyurulup Test Edilmesi

Okul idaresi, öğretmen kadrosu ve diğer personel, öğrenciler, veliler ve yerel toplum liderleriyle ilk müdahalecilerin etkin biçimde çalışabilmeleri için okul afet planından haberdar olması önemlidir. Velilerin 2-3 gün sürse bile çocuklarının okulda güvende olduklarını bilmesi ve bundan emin olması, afete hazırlıklı olma yönünden büyük önem taşımaktadır.

Bu açıdan, velilerin pek çok açıdan bilgilendirilmeleri ve afet planına dahil edilmiş olmaları gerekmektedir. Velilerin afet planına katılımı çeşitli yollardan sağlanabilir.

• Acil Durum İrtibat Bilgileri Alınması

Öğrenci teslim prosedürlerini gereği gibi uygulayabilmek için her eğitim yılı başında velilerin ve acil durum irtibat bilgilerinin güncellenmesi gerekir. Bilgilerde herhangi bir değişiklik olması durumunda velilerin bunu okula bildirmesi sağlanır.

• Acil Durum Prosedürlerinin Kavranması

Veliler, altı farklı acil durum prosedürü hakkında önceden bilgilendirilir: Yerde Sığın, Kilitlen/Tecrit, Bina Tahliyesi, Bir araya Toplan, Dışarıda Barınak Oluştur, Güvenli Bir Yere Sığın ve Öğrenci Teslimi. Veliler aynı zamanda veliler, bilgilendirme için hangi araçların kullanılacağından haberdar edilir (telefon zinciri, binaya asılan bilgilendirme panosu, otomatik telefon mesajları, e-posta, okulun İnternet sayfası). Bu bilginin mümkün olduğunca çok araç kullanarak duyurulması önemlidir (yazılı, sözlü, görsel, uygulamalı gösteri ve öğrenciler aracılığıyla). Herkesin anlayabileceği biçimde ifade edilmesi gerekir.

Velilere, tehlike geçene ve/veya yardım gelene kadar çocuklarıyla okulda veya dışarıda ilgilenmek üzere gerekli düzenlemelerin yapıldığı bilgisi verilir. Öğrencilerin sadece veli/vasi veya önceden yetkilendirilmiş acil durum irtibat kişisine, fotoğraflı bir kimlik belgesini ibraz etmesi halinde teslim edileceği net ve kesin şekilde ifade edilir. Özellikle, okulun bulunduğu alanın civarında oluşabilecek tehlikeler nedeniyle farklı bir tahliye veya yeniden toplanma yeri belirlenme durumunda bu bilgi de velilere önceden iletilir.

Kilitlen/Tecrit durumunda okulun dışarıdan gelen telefonlara cevap veremeyeceğini veya okuldan dışarısının aranmayacağı açıklanır. Bu durumda polis gereken desteği verecektir. Veliler dahil hiç kimse okula yaklaştırılmayacaktır. Öğrenciler içeride tutulacak ve Tecrit durumu polis tarafından sonlandırılmadıkça dışarıya çıkmalarına kesinlikle izin verilmeyecektir. Veliler çocuklarını teslim almak üzere okula ancak bundan sonra girebilecektir.

- **Öğrenciye Özel Ağız Kapalı Küçük Çanta/Torba Hazırlanması**

Veliler çocukları için acil durumda kullanılacak temel malzemeleri temin edebilir. Bu malzemeler; bir şişe su, yüksek kalorili bir paket yiyecek (fındık, bisküvi vb.) yağmurluk, küçük pike/battaniye, yedek giysi, acil durum irtibat listesi, küçük öğrenciler için aile fotoğrafı ve/veya öğrenci için ailesinden bir destek notu, sevdiği bir oyuncak .

- **Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulunun Desteklenmesi**

Veliler, risk azaltma faaliyetlerine destek olarak, öğrenci teslim tatbikatları dahil olmak üzere tüm okul tatbikatlarına katılabilir. Veliler, aynı zamanda yeterli maddi imkana sahip olmayan diğer ailelerin çocukları için temel malzemelerin temin edilmesine yardımcı olabilir.

6. Planın Uygulanması, Değerlendirilmesi ve Güncellenmesi için Tatbikatlar Yapılması

Okul tatbikatları beklenen tehlikelere karşı biçimlendirilmelidir. Her okulun yıl boyunca üç yangın tatbikatı ve en azından bir kapsamlı tatbikat düzenlemesi beklenir. Depreme ve sele açık olan bölgelerde bulunan okulların bu tehlikelere yönelik hazırlık uygulamalarını gündeme almaları çok önemlidir. Özel tatbikat talimatları için

III. Bölüm Kısım C: Acil Durum Tatbikatı Hakkında Okul İdaresi, Öğretmen ve Personele Duyuru kısmı hazırlanmıştır. (Sayfa:54).

Önceden duyuru yaparak düzenlenen her tatbikata karşılık bir de duyuru yapılmadan tatbikat düzenlenmesi çok yararlıdır. Farklı senaryolar oluşturarak günün farklı saatlerinde tatbikat yapılması önerilir. Tatbikatların hem okul müdürünün mevcut olduğu zamanlarda hem de okulda bulunmadığı zamanlarda düzenlenmesi durumu görmek açısından yararlıdır. Tatbikatın amacı beklenmeyen durumlara karşı hazırlıklı olmaktır. Bu nedenle tatbikat senaryosu çok kolay olursa gerçekten acil durumda ne yapıp

nasıl uyum sağlanması gerektiği gibi öğrenilemez. Aşağıdaki talimatların tüm öğretmenler ve personelle paylaşılması önemlidir. Tatbikatlar sırasında daima olay gerçekmiş gibi davranılır. Tatbikat sonrasında öğrenciler öğretmenlerinden bilgi alabilir. Tüm okul çalışanlarının katıldığı bir değerlendirme toplantısı yapılması çok yararlıdır. Bu, bilgilendirme açısından ve hem riskleri azaltacak önlemler alınması hem de müdahaleye hazırlıklı olma yönünde gelişme sağlayacak yolların tartışılması açısından önemli bir araçtır. Herhangi bir tatbikatın en önemli kısmı yaşanan deneyime dayalı tartışma ortamı ve eylem planıdır.

II. BÖLÜM: OKULLARDA ACİL DURUMLAR İÇİN STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ

A. TEMEL PROSEDÜRLER

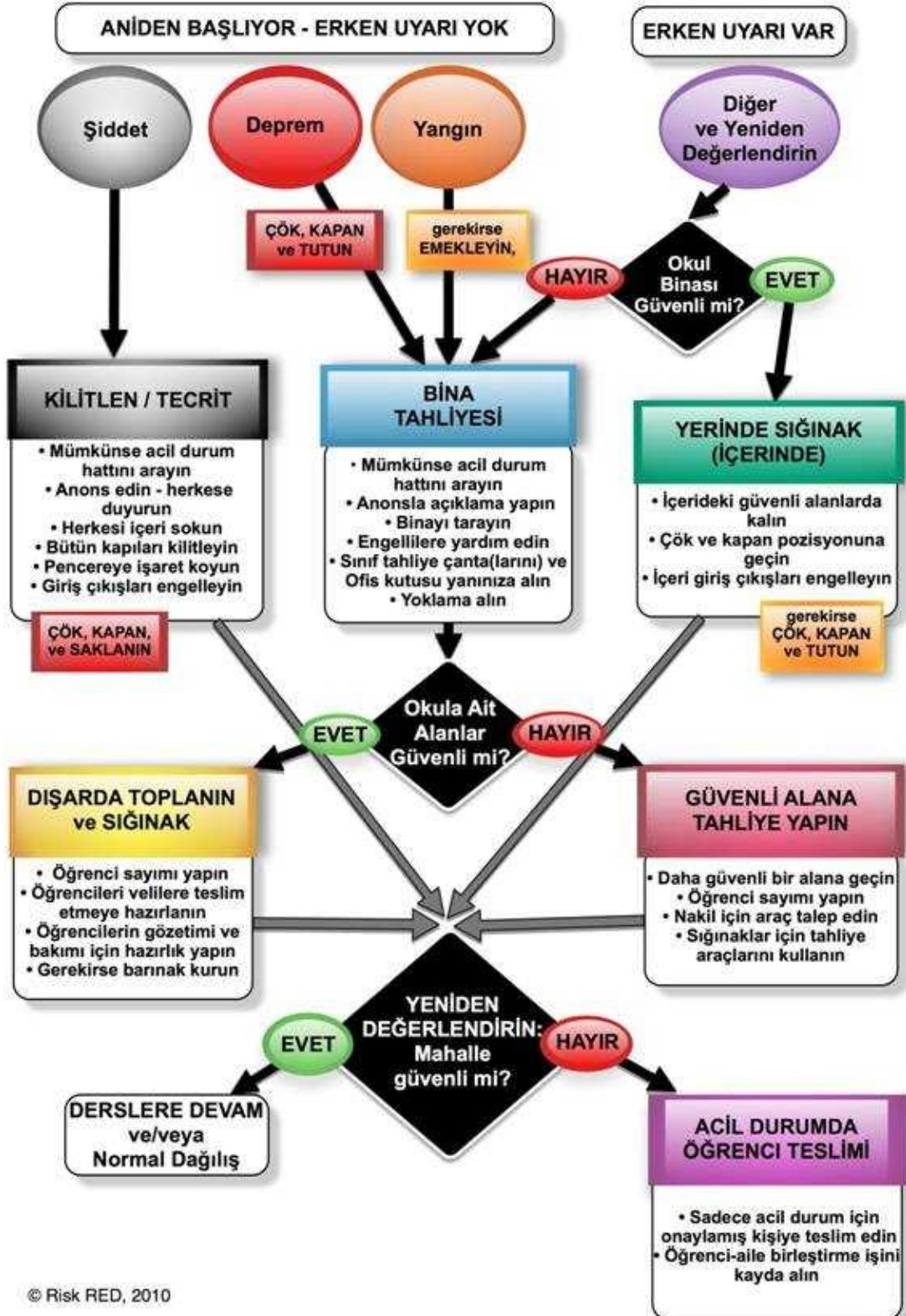
YANGIN/POLİS/TIBBİ ACİL DURUM PROSEDÜRÜ

ACİL TELEFONLAR																					
Hemen uygun numarayı arayıp aşağıdaki bilgileri verin																					
ACİL NUMARALAR: <table> <tr><td>Yangın</td><td>110</td></tr> <tr><td>Acil Yardım</td><td>112</td></tr> <tr><td>Polis İmdat</td><td>155</td></tr> <tr><td>Jandarma</td><td>156</td></tr> <tr><td>Orman Yangın</td><td>177</td></tr> <tr><td>Su Arıza</td><td>185</td></tr> <tr><td>Elektrik Arıza</td><td>186</td></tr> <tr><td>Gaz Arıza</td><td>187</td></tr> <tr><td>Ruhsal Danışma</td><td>182</td></tr> <tr><td>Zehir Danışma</td><td>114</td></tr> </table> DİĞER ÖNEMLİ NUMARALAR: İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Kaymakamlık İl Afet Radyo Sağlık Ocağı Karakol	Yangın	110	Acil Yardım	112	Polis İmdat	155	Jandarma	156	Orman Yangın	177	Su Arıza	185	Elektrik Arıza	186	Gaz Arıza	187	Ruhsal Danışma	182	Zehir Danışma	114	ACİL ARAMA METNİ: NE OLDU: Acil durumu tanımla (saldırganı, hasarı, kurbanları, şüpheli cihazları tanımla, gördüklerini tarif edip, duyduklarını anlat). NE ZAMAN: Olayın ne zaman olduğunu belirt (gün, saat, dakika). NEREDE: Bulduğumuz okulun adı, binanın kat ve bölümü ile yerini (ilçe, semt, mahalle) açık olarak belirt. Acil durum hangi katta ve nerede (oda veya bölüm) meydana geldiyse belirt. ARAYAN KİM: Kendini tanı. Ulaşılabilecek telefon numarasını bildir. “İsmim ... Bana şu numaradan ulaşabilirsiniz.” Söylenmedikçe telefonu kapatmayın. Bilgilerin doğru iletilmişinden emin olun. İstenirse daha fazla bilgi vermeye hazır olun. Telefonu kapattıktan hemen sonra okul yöneticileri ile temas kurun.
Yangın	110																				
Acil Yardım	112																				
Polis İmdat	155																				
Jandarma	156																				
Orman Yangın	177																				
Su Arıza	185																				
Elektrik Arıza	186																				
Gaz Arıza	187																				
Ruhsal Danışma	182																				
Zehir Danışma	114																				

TEMEL ACİL DURUM PROSEDÜRLERİ KARAR ŞEMASI

Karşılaşılan her tehlikeye yönelik farklı acil durum prosedürü hakkında önceden görüşülür ve üzerinde karara varılır. Başlıca beş farklı seçenek bulunur: Bina Tahliyesi, Yerinde Sığınmak, Bir araya Toplanıp Dışarıda Barınmak, Güvenli bir Yere Sığınmak, Kilitlen/Tecrit. Prosedürlerin her biri değerlendirilir; ya aynı şekilde ya da uygun biçimde değiştirilerek uygulamaya konur. Tehlike geçtiğinde ve ortam güvenli olduğunda öğrenciler sınıflara dönebilir veya Afet ve Acil Durum Öğrenci Teslim Prosedürü uygulanabilir. Her durumda Olay Yönetim Sistemi olay yerine ulaşan ilk kişi tarafından devreye sokulur (gerektiğinde uygun şekilde devredilir).

Acil durum prosedürün gösterildiği aşağıdaki tablo genel olarak yol gösterir. Ancak, her okulun durumuna özel koşullar bazı farklılıklar oluşturabilir. Engellilerin, yabancı dil konuşanların ve bu prosedürlere aşina olmayan ziyaretçilerin uygulamaları izlemede ve yönergeleri almada yardıma ihtiyaçları olacağı dikkate alınır.

BİNA TAHLİYESİ VE TOPLANMA PROSEDÜRLERİ

Yangın veya şiddetli bir depremde uygulanacak standart prosedür Bina Tahliyesi'dir.

OKUL İDARESİ

1. Bina tahliyesi için Yangın alarmını çalıştırınız. Öğrenciler ve okul çalışanlarına içeride kalmalarını veya dışarıdaki sığınma alanlarına gitmelerini anons ediniz.
2. Durum uygunsa, tüm kapı ve pencereleri kapatınız (yangın durumunda).
3. Durum uygunsa havalandırma sistemini kapatınız.
4. Uygun şekilde Olay Yönetim Sistemini devreye sokunuz.
5. Yeni gelişmelerden haberdar oldukça güncelleme ve talimatları oluşturup takip ediniz.
6. Toplanma Alanında öğrencilerle haberleşme devamlılığı sağlayınız. Yeni prosedürleri düzenli olarak duyurunuz. (örneğin; "Güvenli bir Yere Sığın", Binaya Geri Dön, Yerde Sığın, Öğrenci Teslimi ya da acil durum veya tatbikat sona erdiğinde Tehlike Geçti anonsunun yapılması).

TÜM PERSONEL

Önceden sınıflarda yangın ve deprem prosedürlerinin nasıl uygulanacağına dair tatbikat yapılır. Tahliye esnasında özel yardıma ihtiyacı olacak öğrencilerle personel belirlenir. Bu kişilere nasıl en iyi şekilde yardım edilebileceği kendilerinden öğrenilir. Personele de öğrencilere nasıl yardım edecekleri önceden öğretilir. Yardıma muhtaç engelli öğrencilerin çok sayıda olduğu okullarda en yakında bulunanlar arasından gönüllüler seçilip eğitilir. Ziyaretçilere yardımcı olunma konusunda da hazırlık yapılır.

1. Öğrencilere bina tahliyesi talimatlarına uymaları hatırlatılır

"Konuşma, İtme, Koşma, Geri Dönme" Öğrenciler tek veya ikerli sıra halinde dışarı çıkarılır. Özel yardıma muhtaç öğrenci ve personele yardım edilip edilmediği kontrol edilir. Öğrencilere cep telefonlarını KULLANMAMALARI ve hatları meşgul etmemeleri gerektiği hatırlatılır!

2. Sınıftan alınacaklar

- Sınıf Tahliye Çantası
- Sınıf listesinin bulunduğu *Acil Durum Dosyası* ve *Sınıf Durum Rapor* Formları
- Öğrenciye Özel Küçük Çantalarla dolu sırt çantası.

3. Eş Destek Sistemi kullanılır. Öğrencilerden yardıma ihtiyacı olan var mı diye sınıf sol - sağ taraflar ve koridor olmak üzere seri bir şekilde gözden geçirilir. Aksi söylenmediği takdirde, normalde kullanılan ve önceden belirlenmiş olan tahliye güzergahları kullanılır. Sıkışmış bir kapı gibi herhangi bir engelle karşılaşılmaması durumunda başka bir yol izlemeye hazırlıklı olun. Öğretmenlerden birinin çıkış yolunun açık olup olmadığını kontrol etmek için her zaman önden ilerlemesi gerekir. Hemen arkasında öğrencileri sessiz ve sakin tutmaktan sorumlu bir görevli öğrenci bulunmalıdır. Bir öğretmen ve bir görevli öğrenci de grubun arkasında olup herkesin bir arada olduğundan emin olmalıdır. Binayı boşaltıp dışarı çıkarken üst katlardan düşen herhangi bir nesneye karşı dikkatli olmak gerekebilir. Binadan dışarı çıkıp hemen uzaklaşmak gerekir.

4. Görevli öğretmenler çıkışa doğru ilerlerken okuldaki tüm bölümleri özellikle tuvaletleri kontrol ederler.

5. Toplanma alanında sınıf için ayrılmış yere gidilir (Toplanma alanında yerlerin belirlenmesi normalde ilk derse veya dersliğe göre ayarlanır.). Sınıfa ait isim levhası grubun ön tarafına, boy hizasını geçecek şekilde yerleştirilir. Sınıfların birbirinden ayrı ve sessiz kalmalarını sağlayarak belirlenen alandaki yerinizi alın ve yoklama yapın. Yaralanan olup olmadığını tekrar kontrol edin. Yaralı öğrenci varsa yanlarına iki kişi vererek birbirlerinden ayrılmadan hemen geri dönmek üzere revir (varsa) ya da ilk yardım uygulayacak kişiye gönderin.

ÖĞRENCİ/PERSONEL ACİL DURUM YOKLAMA FORMU tam olarak doldurup Olay Yönetim Merkezi'ne (OYM) gönderilmek üzere bir ulak öğrenciyle Toplanma Alanı Kayıt Görevlisi'ne yollayın. Eğer sınıfta mevcut bulunan öğrencilerden o anda eksik olan varsa formun altına isimlerini de ekleyin.

6. Öğrencilere Öğrenci Teslim Prosedürü hakkındaki bilgiler tekrarlanır. Yaralı veya mahsur kalmış kişilerle ilgili haberleşilebilmesi için sınırlı sayıdaki hattın meşgul edilmemesini dolayısıyla telefonları kullanmamaları gerektiğini hatırlatın. Öğrencilere duruma yardımcı olmaları gerektiğini hatırlatın ve uyarı ("Tehlike geçti" ve "Sınıflara Dönün" uyarısı) gelene kadar sessiz kalmalarını sağlayın.

7. Hafif Arama Kurtarma, İlk Yardım, Yangın Söndürme, Öğrencilerin Teslimi, Lojistik veya Haberleşme ekiplerinden birine dahilseniz Olay Yönetim Merkezi'ne gidin. Belirlenmiş bir görevi bulunmayan veya sorumluluğunda bir sınıf olmayan personelin tümü gerekli talimatları almak için hemen OYM'ne başvurur. Sorumluluğunda bir sınıf olmayan tüm öğretmen ve müdür yardımcılarını ile diğer personel öğrencilerin gözetimine destek olmak üzere hemen Toplanma Alanına gider.

8. Öğretmenler DAİMA sınıflarının başında kalır. Öğrenciler sınıf olarak oturarak bekler. Düzenli olarak ve gerektiğe yoklama alınır. Anonların rahat duyulabilmesi için öğrencilerin sessiz durması sağlayın. Öğrenciler, sadece "Öğrenci Teslim Kapısı" habercileri eşliğinde alandan ayrılabilir. OYM gerekli güncel bilgileri verip personelin görevlerini sonlandırır.

Not: Okul çalışanları arasında bir görevi veya ilgilenmesi gereken bir sınıfı bulunmayanlar, kendilerini hemen Olay Yöneticisine bildirir. Sınıfı olmayan bütün öğretmen ve okuldaki bütün yardımcı personelin toplanma alanına gelerek rapor vermesi ve öğrencilerin denetimine destek vermeleri beklenir.

GERİ TAHLİYE/BİNAYA DÖNÜŞ: Bazı durumlarda bina içerisi daha emniyetli olduğundan binaya geri dönülmesi gerekebilir. Tatbikat sonunda dersliklere geri dönerken geri tahliye/binaya dönüş tatbikatını tüm kurallara uyarak yapın.

GÜVENLİ BİR YERE SİĞİNMA PROSEDÜRÜ

Okul çevresinin de boşaltılması gerekebileceğinden, varsa çevredeki diğer okulların da biraraya toplanabileceği bir alan daha tespit edilir. Tahliye güzergâhları önceden kararlaştırılır ve bu yer velilere duyurulur. Sel, toprak kayması, moloz kayması, tsunami, kimyasal madde sızıntısı gibi risklerle karşı karşıya olan veya emniyetli bir toplanma alanına sahip olmayan okullar, acil durumda kullanılacak malzemenin bulunduğu güvenli yerleri önceden hazırlar.

Karşılaşılabilecek tehditlere bağlı olarak güvenli bir yere tahliye otomatik olarak gündeme gelebilir (örneğin; kıyı şeridindeki yerlerde deprem sonrası tsunami tehdidi) veya durumun, sahada bulunan Olay Yönetim Sorumlusu ve destek ekip tarafından değerlendirilmesi beklenebilir.

Bina Tahliye prosedürlerine aynen uyulur ve belirlenen Emniyetli Yere doğru ilerlenir.

AFET VE ACIL DURUM ÖĞRENCİ TESLİM PROSEDÜRÜ

Okul, velilerin yerine hareket eder ve öğrencilere herhangi bir zarar gelmemesi için onları korur. Acil durumda öğrenciler velilerine/yakınlarına teslim edilinceye kadar onları güven içinde tutmak okulun sorumluluğundadır.

VELİLER

Çocuklar için güncellenmiş bir Acil Durum İrtibat Formu oluşturup muhafaza edilir. Bu formda acil durum halinde öğrencileri almaya gelebilecek veli (veya vasilerle), iki ya da üç güvenilen akraba veya arkadaşına ait bilgiler bulunur. Acil durumlarda öğrenciler yalnızca acil durum irtibat formlarında ismi bulunan kişilere teslim edilir.

OKUL İDARESİ

1. Her öğrenci için Acil Durum İrtibatları Listesinin öğretim yılı başında veliler tarafından güncellenmiş olduğundan emin olunur. Ne zaman olursa olsun bu bilgilerdeki değişikliklerin idareye bildirilmesi istenir ve takip edilir.
2. Öğrenci Acil Durum İrtibatları listesinin güncel bir nüshasını İdari Bürodaki "Tahliye Çantası"nda yıllık olarak da Okul Acil Durum Malzemeleri Kutusunda saklanır.

ÖĞRETMENLER

1. Hem öğrencilerin hem de velilerin afet ve acil durumlar için bilgilendirilmelerini sağlar.

öğrenci teslim prosedürleriyle ilgili

ÖĞRENCİ VELİ BİRLEŞTİRME EKİBİ

Her öğrenciyi, Acil Durum İrtibat Formunda bilgileri bulunan veli ya da vasilerden birine fotoğraflı kimlik belgelerini ibraz ettiklerinde teslim edin. Bunu da kayda geçirin.

Örnek Uygulama:

1. Velilere "Öğrenci-Aile Teslim Formunu (Çocuğun Teslim İzni) doldurtulur.
2. Çocuğu almaya gelen yetişkinin ismi Acil Durum İrtibatları listesinden kontrol edilir. Gelen kişinin kimlik bilgileri kontrol edilir.
3. Herhangi bir soruşturmada yanıt verebilmek için Öğrenci-Aile Teslim Formlarının imzalı kopyaları saklanır.
4. Etkinliği ve güvenliği azami düzeyde tutabilmek için öğrenci istek ve aile birleştirme işlemlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi önemlidir.

YERİNDE SİĞINMA PROSEDÜRÜ

Tahliye gerektirmeyen, buna yeterli zaman olmayan ya da okulun dışında meydana gelen, öğrencilerin normal şekilde okuldan çıkışına engel olacak nükleer, biyolojik veya kimyasal bir olay ya da terör saldırısı gibi durumlarda bulunulan yerde sığınmanız gerekebilir.

OKUL İDARESİ

1. Olay Yönetim Sistemini uygun şekilde başlatır.
2. Öğrencilerle personele içeride kalmaları veya sığınma yerlerine gitmeleri için anons yapar.
3. Gerekliyse tüm kapılar ve pencereleri kapatır.
4. Gerekliyse havalandırma sistemi kapatır.
5. Olanaklar dahilinde güncel bilgi ve talimatları izler ve paylaşır.
6. Acil durum sona erdiğinde “Tehlike geçti” anonsu yapar.

TÜM PERSONEL

1. Hemen öğrenci ve personel koridorlarını açıp en yakındaki uygun sınıfa veya bina içinde önceden belirlenmiş sığınma yerlerine girer.
2. Öğretmenler sınıf tahliye çantasını ve sınıf defterini yanından ayırmaz.
3. Özel ihtiyaçları olanlara yardımcı olunur.
4. Tüm kapı ve pencereler kapatılıp giriş kapıları kilitlenir.
5. Mekân dışarıdan hava sızmayacak şekilde yalıtılır ve ısıtma, havalandırma veya soğutma sistemleri devre dışı bırakılır.
6. Yoklama alınıp Mevcut/Yaralı/Kayıp Öğrenci Durum Raporu (güvenli, uygun zaman kollanarak) Olayı Yöneten kişiye götürülür.
7. Radyo veya TV'den ek bilgiler veya talimatlar izlenir.
8. Öğrencilerin varsa cep telefonlarını sıralarının üzerinde bulundurmaları ve kullanmamaları sağlanır. Geniş çaplı afetlerde hatların acil çağrılar için açık tutulması büyük önem taşır. Öğrenci teslimi sırasında (veya tehlike geçti sinyali verilip sınıflara dönülünceye kadar) öğrencilerin duruma yardımcı olmaları sağlanır. Öğrencilerin sessiz faaliyetlerle meşgul olmaları istenir.
9. Okul idaresince aksi söylenmedikçe kimse olduğu yerden ayrılmaz.
10. Öğrenme, dinlenme, yemek ve uyku için zaman çizelgesi hazırlanır.

KİLİTLEN/TECRİT PROSEDÜRÜ

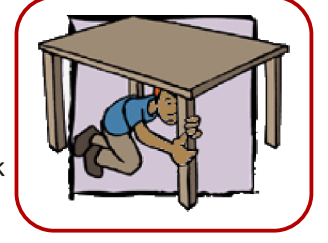
Şiddet tehdidi nedeniyle bulunduğunuz mekandan ayrılmanın güvenli olmadığı zamanlarda veya okul içinde ya da dışında başka bir kriz oluştuğunda ortalıkta dolaşmanın veya tahliyenin tehlikeli olduğu durumlarda Kilitlen/Tecrit prosedürü uygulanır. Anında Kilitlen/Tecrit için yüksek sesli ve belirgin bir siren ya da alarm kullanılmalıdır. **TECRİT ALARMININ GERÇEK BİR OLAY MI YOKSA BİR TATBİKAT MI OLDUĞUNU BİLMİYOR OLABİLİRSİNİZ BU YÜZDEN GERÇEKİMİŞ GİBİ DAVRANIN.**

OKUL İDARESİ

1. Tecrit Sinyali verilir ve şu anons yapılır: “Dikkat, Dikkat! Binada şüpheli/ kim olduğu bilinmeyen bir şahıs var. Kilitlen/Tecrit Prosedürünü başlatın. Ancak ” *Yangın Alarmını ÇALIŞTIRMAYIN!*
2. Korunaklı bir yere saklanılır. Olay Yönetim Sistemi devreye sokulur ve yönetim polis veya kamu güvenliği yetkililerine devretmek üzere hazırlık yapılır.
3. Durum gözlemlenir. Yeni bilgiler ışığında yeniden değerlendirip gerekli güncellemeler yapılarak gereken talimatlar verilir.
4. Olayın ardından öğrencilerle veliler uygun bir şekilde bilgilendirilir. Olayın gözden geçirilip değerlendirilmesi ve tartışılması için gereken zaman sağlanır.

TÜM PERSONEL

1. Öğrencileri sınıflara toplar. Sakin bir ortam yaratmaya çalışır. Okuldaki diğer personeli, öğrencileri ve ziyaretçileri derhal sığınaklara gitmeleri için uyarır. Bina dışında bulunanlar hemen tehditten uzak güvenli bir alana gider.
2. Tüm kapı ve pencereler içeriden kilitlenir. Kapı ve pencerelerden uzak durulur. Bulunan tüm masa ve sıralar yan yatırılıp koridora ve/veya dış pencerelere dönük şekilde yerleştirilir.
3. Eğer silah sesi ya da patlama duyulursa DİZ ÇÖKÜP, masa ve/veya sıraların altına saklanıp KAPAN, beden mümkün olduğunca küçük bir hedef haline getirilir. Dış pencerelerdeki perdeler örtülmez veya kepenkler **kapatılmaz**.
4. Işıklar söndürülür. Ses çıkaran tüm cihazlar ve radyolar kapatılır. Cep telefonları sessiz konuma getirilir.
5. Polis veya bizzat okul yetkilileri tarafından aksi bir talimat verilmedikçe bulunulan yerde kalınır. Kriz kontrol altına alındığında polis sırayla odaları dolaşır ve kendisini tanıttıktan sonra kapının açılmasını ister.
6. Derse devam etmek için talimatlara uyulur ve/veya Afet ve Acil Durum Öğrenci Teslim prosedürleri uygulanır.

B. TEHLİKEYE ÖZEL PROSEDÜRLER

HIZLI DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki tablo afet ve acil durumlar için tehlikeye özgü izlenecek prosedür için fikir verecektir.

TEHLİKE	PROSEDÜR
Tıbbi Acil Durum	Gereken acil tıbbi yardımı sağlayın ve gerekiyorsa ambulans çağırın.
Şüpheli veya Bilinmeyen Şahıslar	Tehdit unsurunu değerlendirin. Yardım isteyin. Polisi arayın.
Yangın	Binayı tahliye edin. Tüm kapı ve pencereleri kapatın. Herhangi biri alev aldıysa: Dur, Yat ve Yuvarlan.
Duman	Isının geldiği yönü hissetmeye çalışın. Binayı boşaltın. Duman tabakasının altında kalabilmek için sürünerek ilerleyin. Mahsur kaldıysanız yerinizde sığının.
Deprem	Deprem pozisyonu: Çök, Kapan, Tutun. Ardından binayı tahliye edin.
Tsunami	Alanı tahliye edip kıyıdan uzak yüksek yerlere gidin.
Fırtına	Erken uyarı talimatlarını takip edin. Yerinde Sığının.
Sel	Erken uyarı talimatlarını takip edin. Binayı tahliye edip yüksek yerlere git ya da yerinde sığın.
Uçak kazası	Çök, Kapan, Tutun.
Patlama	Çök, Kapan, Tutun.
Tehlikeli Madde Sızıntısı	Rüzgar altına doğru, tahliye edin veya yerinde sığının. Tüm pencereleri, havalandırma kanallarını kapatın.
Şiddet Olayları	Kilitlen/Tecrit.

TIBBİ ACİL DURUM

Konu: Acil tıbbi yardıma ihtiyacı olan kişi

Prosedür: Okul içinde “Acil tıbbi yardım için (yer belirtin)’e gelin” veya “Acil yardım için (Sağlık görevlisinin ismini belirtin) hemen (yer belirtin)’e gelin” şeklinde anons yapılır.

Eylem:

- i) İlk yardım görevlisi çağrıya yanıt verir.
- ii) Ofisten biri vakanın durumunu değerlendirir.
- iii) İdarecilere bilgi verilir.
- iv) Gerekliyse ambulans çağrılır.
- v) Olayı izleyenleri kontrol etmek ve dağıtmak için personel görevlendirilir.
- vi) Öğrencinin velisine haber verilir.
- vii) Gerekli formlar doldurulur.

OKUL BİNASINDA veya ÇEVRESİNDE ŞÜPHELİ ve YABANCI KİŞİLER

Konu: Olası adam kaçıрма, şiddet, hırsızlık

Prosedür: Eğer okul çevresinde dolaşan şüpheli veya yabancı bir kişi varsa personel, ofise durumu bildirir. Şüpheli bina içindeyse takip edilmesi için idare aranır.

Eylem:

1. Şüpheli kişinin durumunu değerlendirin.
2. Aranıza mesafe koyun.
3. Kendinizi tehdit altında hissediyorsanız hislerinize güvenin.
4. Kişiden kendisini tanıtmamasını isteyin (belki de gerçekten gideceği bölümü ya da çıkışı bulamayan bir kişidir.).
4. Mümkünse ziyaretçi kartı alması için ofise götürün/ yönlendirin / izleyin.
5. Destek için idari ofisi arayın veya gerekiyorsa polisi arayın.
6. Tehdidi değerlendirin. Konuşmanız gerekirse kendinize güvenli biçimde konuşarak güçlü bir vücut dili kullanın.
7. Yardıma ihtiyacınız varsa Bağırın! Böyle durumlarda İdari Büro “İdarede hemen yardıma ihtiyaç var.” anonsu yapabilir.
- Not:** Sayılar önemlidir. Sınıfta görevi olmayan, yardımcı olmak isteyen ve buna gücü yeten herkes mümkün olduğunca çabuk müdahale etmelidir.
8. Gerekliyse Kilitlen/Tecrit çağrısı yapın.
9. Polisi arayın.

YANGIN

Konu: Okulların en sık karşılaştığı acil durumların başında okulda ya da şehirde çıkan ve acil müdahale gerektiren yangınlar gelmektedir. Yerleşim alanı dışında çıkan yangınlar ve orman yangınları da bazı okulları tehdit edebilir.

Olası etkiler: Ölüm ve yaralanma, tahliye zorunluluğu, hava kirliliği, mal-mülk hasarı, trafik aksaklığı.

Yangın gördüğünüzde;

1. Yangın alarmını çalıştırın. Başkalarını uyarın.
2. 110 Yangın hattını arayın ve yangının yerini bildirin.
3. Yangın söndürme cihazı, kum ya da battaniye gibi kalın örtüler ile küçük yangınları söndürün (bunu yapmanın güvenli olduğu durumlarda) .

Yangın Söndürücüler Nasıl Kullanılır ?

- P Pimi çek
- A Ateşin kaynağına yönelt
- S Sık
- S Süpür

4. Emniyetli olduğu takdirde yakıt kaynağını (doğal gaz, tüp gaz) kapatın.

Yangın alarmı verildiğinde;

1. Gerçekten acil bir durum olduğunu düşünerek hareket edin. Bina tahliyesi prosedürlerini izleyin.
2. Yüzeyinin ısınıp ısınmadığını kontrol etmeden kapalı kapıları asla açmayın. Isınmış bir kapıyı açmayın.

Duman altında kalırsanız;

1. Dizlerinizin üzerine çökün ve emekleyerek çıkışa doğru ilerleyin.
2. Burnunuzdan kesik kesik nefes alın. Nefesinizi mümkün olduğunca uzun süre tutun. Ağzınızı, burnunuzu kapatmak için nemli bir bez veya giysi kullanın.
3. Sakin olun.

Yangın nedeniyle odada mahsur kalırsanız;

1. Kapının altına ve çevresine nemli bezler koyarak odaya duman girişini **engelleyin**.
2. **Kapatabildiğiniz tüm kapıları kapatıp** bir köşeye çekilin.
3. 110 Yangın hattını arayıp yerinizi tam olarak bildirin.

Üzerinizdeki giysiler alev alırsa;

- **Dur:** Olduğunuz yerde **kalın** .
- **Yat:** Yere **çökün**.
- **Yuvarlan:** Yerde **yuvarlanın**.

Başka birinin giysileri alev alırsa durup yere çökmelerini ve yerde yuvarlanmalarını sağlayın veya alevleri söndürmek için etraflarına bir battaniye, halı, kilim veya palto sarıp yerde yuvarlayın.

DEPREM

Konu: Depremler az hasar yaratan hafif-orta dereceli ya da ciddi hasar yaratan kuvvetli-şiddetli sarsıntılar gibi farklı şekillerde meydana gelebilir. Ölümler, yaralanmalar, sakatlanmalar, mal-mülk hasarı, işlerin kaybedilmesi, altyapının çökmesi, kültürel mirasın ve toplumun zarar görmesi gibi sonuçlar doğurabilir. Şiddetli depremlerde bile düzgün biçimde tasarlanıp inşa edilmiş binaların çoğu hasardan bağımsız olarak "can güvenliği" açısından emniyetli olacaktır. Hatalı tasarım ve depreme dayanıksız inşaat yüzünden çöken binalar can kayıplarının temel sorumlusu olacaktır. Birçok ciddi yaralanma nedeni düşen, devrilen mobilyalar, ekipmanlar, bina elemanları ve kırık camlardır. Bunların yol açacağı hasarlar engellenebilir.

Prosedür: Sarsıntı esnasında yere çöküp , hedef küçültün, başınızı, ensenizi ve olabildiğince vücudunuzu koruyun. Sarsıntı geçtiğinde Bina Tahliye Prosedürlerini uygulayın.

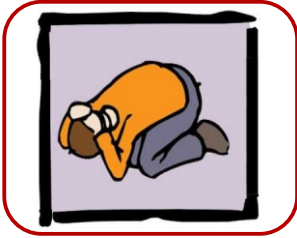
Eylem

Normal sınıf ve ofislerde

1. Öğretmen yüksek sesle bağırir: “Deprem oluyor! Deprem pozisyonu alın: Çök, Kapan ve Tutun.”

- **Dizlerinin üstüne çök** ve bedeninin kapladığı alanı olabildiğince küçültmeye çalış.
- **Kapan**, başını, enseni ve yüzünü sakın.
- **Tutun**, kapandığın yerde sabit bir yere sıkıca tutun.

Bu pozisyon düşmeye bağlı yaralanmaları önleyecek, sizi daha küçük bir hedef haline getirecek ve daha emniyetli bir yere geçmenize imkan tanıyacaktır. Başınızı, ensenizi ve vücudunuzu mümkün olduğunca korumak için sağlam bir sıranın veya masanın altına girin (Ancak sıra veya masa bacakları arasında demirler varsa arasına sıkışmamaya dikkat edin.).

Altına saklanacak herhangi birşeyin bulunmadığı açık odalarda, koridorlarda, merdivenlerde ve diğer açık alanlarda iç duvarlardan birinin yanına gidip diz çök ve bedenini olabildiğince küçülterek kapan. Başını ve enseni kollarıyla koru.

2. Kapiya en yakın olan kişi kapiyu ardına kadar açar. Eğer yangını başlamışsa ve küçükse alev alan yerin en yakınındaki kişi söndürür.

Eğer deprem hafif şiddette gerçekleşip hasara neden olmadıysa idare derse devam kararı verebilir.

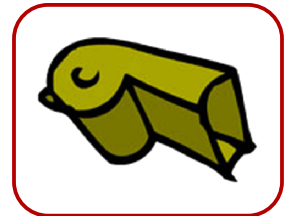
Orta veya ağır şiddetli depremlerde aşağıdaki adımlar izlenir

3. Sarsıntı bittiğinde, odadan ayrılmadan önce

- Hemen yaralı olup olmadığına bakın. Gerekliyse hayat kurtarıcı ilk yardım uygulayın (hava yolunu açma, ciddi kanamayı durdurma gibi). Görevlendirilmiş öğrencilerden hafif yaralılara yardım etmelerini isteyin. Hareket ettirilmemesi gereken yaralılar, buldukları yerde tehlikedeysen sınıfla birlikte başka bir yere taşınmalı, aksi takdirde yaralılara yardımın geleceği söylenmelidir.
- Küçük bir yangın çıkmışsa söndürün.
- On saniye kadar etrafınızı gözden geçirin, hasar ve tehlikeleri zihninize kaydedin.

4. Duruma göre kapiya **Yeşil** “KİMSE YOK” ya da **kırmızı** renkli “YARALI-ÖLÜ / TEHLİKE VAR” levhalarını asın. Bu arama-kurtarma ekiplerine hız kazandıracaktır. Gerçek bir afet durumunda kapılarınızı kilitlemeyin. Tatbikat sırasında oda boşsa kapıları kilitleyin.

EĞER içeride ağır yaralı veya sıkışmış kişiler varsa onları mümkün olduğunca rahat ettirmeye çalışın. Bu kişilerin bilinci açıksa bir düdük verip (Küçük öğrenciler için peluş oyuncaklar verilebilir.) teskin edin. Arama kurtarma ekiplerinin onları almaya geleceğini söyleyin. Kapiyu kilitlemeyin!

5. Bina Tahliye Prosedürlerini kullanarak **Bina Tahliye Edilir.**

Hemen binadan uzaklaşın.

Artçı şoklara dikkat edin ve aynı koruyucu önlemleri alın.

Yüksek ve ağır mobilyalardan veya ağır ekipmanlardan uzak durun.

Asansörleri kullanmayın.

Yüksekten düşebileceklere ve diğer tehlikelerden sakının.

Tekerlekli Sandalyedeyseniz

Sandalyenizin frenlerini kilitleyin, başınızı ve ensenizi koruyacak şekilde öne doğru kapanın.

Açık odalarda, koridorlarda, merdivenlerde ve diğer açık alanlarda

İç duvarlardan birinin yanına gidip diz çökün yada bedeninizi olabildiğince küçülterek kapanın ya da başınızı ve ensenizi kollarınızla koruyun.

Fen laboratuvarları ve mutfaklarda

Kapanma pozisyonundan önce ocakları söndürün. Tehlikeli madde kaplarının kapaklarını kapatın ve/veya zarar gelmeyecek bir yere koyun. Sıcak ocaklardan, baş üstü dolaplarından ve dökülüp sıçrayabilecek tehlikeli maddelerden uzak durun.

Kütüphane, atölye, müzik odasında

Mümkünse raflardan, kitaplardan ve müzik aletlerinden uzak durun.

Stadyum oturma düzeninde

Sarsıntı geçinceye kadar "kapan pozisyonu"nu muhafaza edin.

Stadyumu muntazam bir şekilde tahliye etmek için çıkışı gösteren görevlilerin talimatlarına uyun.

Artçı şoklar sırasında "kapan pozisyonu" alın.

Dışarıda

Binalardan, enerji nakil hatları, sokak aydınlatma direkleri, ağaçlar ve diğer tehlikelerden uzak durun. Diz üstü çöküp başınızı ve ensenizi korumaya alın

Okul ulaşım servislerinde

Şoför aracı yukarıdan gelebilecek tehlikelerden uzak bir yerde kenara çekmeli ve motoru durdurmalıdır.

Araçta "Kapan pozisyonu" alınır.

TEHLİKELİ MADDELER

Konu: Tehlikeli maddeler yurt çapında üretilmekte, depolanmakta, taşınmakta ve sevk edilmektedir. Eğer okulunuz bir kimyasal tesise, demiryolları, otoyollar, deniz yolları gibi nakliye güzergahlarına yakınsa tehlikeli maddelerle ilgili kazalar açısından risk altında olabilir. Okulunuz kendi içinde de LPG ve doğal gaz sızıntılarına, laboratuvarlardaki zararlı kimyasallar veya yoldan geçen bir araç nedeniyle meydana gelebilecek kazalara da açıktır. Etkileri arasında ölüm ve yaralanmalar, eğitimin kesintiye uğraması, mal-mülk hasarı, tahliye zorunluluğu veya yerinde sığınma bulunabilir.

Prosedür: Binayı Tahliye Et, Emniyetli Bir Yere Tahliye veya Yerinde Sığınak.

Eylem: Dökülen Kimyasallar veya Şüpheli Malzemeler

1. Mümkünse sızıntıyı kaynağında sınırlayın ve maddenin yayılmasını kontrol altına alın.
2. Cihazları kapatın.
3. Kaza yerini hemen boşaltın.
4. Tehlike, mevcut ortamın dışına yayılırsa yangın alarmına basın ve Bina Tahliye ve Toplanma Prosedürünü uygulayın.
5. Tehlikeli maddelerin sızdığına/yayıldığına tanık olan ilk kişi 155 Polisi telefonla arayıp maddeyle ilgili ayrıntıları, olay yerini ve yakında bulunan insan sayısını bildirir.

Eylem: Gaz Sızıntısı

1. **Yangın alarmına basmayın** . Bu patlamaya neden olabilir!
2. Alanı terkedin, acil olarak telefonla 187 Gaz Arızayı arayın.
3. Anons sistemini kullanarak ya da kapı kapı dolaşım haber vererek uyarı yapın. Bina Tahliye ve Toplanma Prosedürü'nü uygulayarak binayı boşaltın.

Eylem: Patlama

1. Uçuşan parçacıklardan korunmak için “Çök, Kapan, Tutun” pozisyonunu uygulayın.
2. Güvenli olduğunuzda patlamayı telefonla ilgililere bildirin.
3. Bina hasar gördüyse dışarı çıkılmasına engel teşkil etmeyecek şekilde kapıları açık bırakın.
4. Dış duvarlardan ve geniş camlardan ve/veya tavana asılı ağır aydınlatma armatürlerinden uzak durun.
5. İdareden gelecek talimatları bekleyin

SEL

Konu: Sel çok ani gelişebileceği gibi düşük veya yoğun şiddetli olabilir. Seller, aşırı yağış, karların hızlı erimesi, ana su borusu patlakları, yapısal baraj hasarları, akarsu ve nehir taşmaları nedeniyle meydana gelir. Seller boğulmalara, yaralanmalara eğitimin kesintiye uğramasına, tahliye zorunluluğuna, mal-mülk hasarına, su kaynaklarının kirlenmesine, kamu sağlığı sorunlarına, temel altyapı (elektrik, haberleşme, ulaşım) kayıplarına neden olabilir.

Prosedür: Emniyetli bir Yere Tahliye veya Yerinde Sığınak.

Eylem: Yavaş yükselen sel

1. Binayı sorunsuz olarak tahliye etmek için yeterli süre olacaktır.
Binayı boşaltmadan önce kayıtları, elektronik cihazları mümkün olduğunca koruma altına alın.
2. Bina Tahliyesi için yapılması gerekenleri uygulayın ve emniyetli bir yere geçin.

Eylem: Ani ve şiddetli sel baskını

1. Etki altındaki tüm alanları hemen tahliye edin. Binanın üst katlarında bulunan daha güvenli bir yere çıkın.
2. Sel alanını arabayla terketmeye kalkmayın (Sel felaketlerinde meydana gelen ölümlerin % 80'inin otomobiller içinde mahsur kalanlarda görülmektedir.).
3. Tahliye gerektiren durumlarda can yeleği giyin veya benzer yüzme araçlarını kullanın.

FIRTINA

Konu: Şiddetli fırtınalar yoğun kar, yağmur veya şiddetli rüzgarları kapsar. Bu durum tüm temel altyapıyı (elektrik, haberleşme, ulaşım) tahrip edebilir. Yaralanmalar, ısıtma ve aydınlatma sorunları, eğitimin kesintiye uğraması ve tahliye zorunluluğu gibi etkileri olabilir. Fırtınaya dışarıdayken yakalanan kişiler yıldırım çarpması ve hipotermiye (vücut ısısının ani düşmesi) maruz kalabilir. Çok şiddetli fırtınalar olağan dışı olsa da yoğun kar yağışı, yağmur ve şiddetli rüzgarlar da birkaç saatten birkaç güne kadar süren elektrik kesintilerine ve ulaşım aksaklıklarına neden olabilir.

Prosedür: Yerinde Sığın.

Eylem: İçerideyken

1. Telefondan uzak durun. Telefon hatları elektrik yüklü olabilir.
2. Tüm elektronik aletleri ve cihazları fişten çekin. Yıldırımlar voltaj artışına neden olabilir ve elektrik tesisatından iletilebilir.
3. Musluklardan, lavabo ve küvetlerde akan sudan uzak durun. Yıldırım kaynaklı elektrik su tesisatı yoluyla içeriye iletilebilir.
4. Kepenkleri, perdeleri kapatın ve pencerelerden uzak durun.
5. Pille çalışan bir radyodan meteoroloji uyarılarını dinleyin. Uyarılara riayet edin.

Dışarıdayken

1. Eğer su içerisinde, kayak sandal gibi bir araçtaydysanız veya yüzüyorsanız karaya dönün. Hemen kıydan ve denizden uzak güvenli bir yer bulun. Suyun elektrik iletiminin yüksek olduğunu unutmayın.
2. Betonarme bina gibi sağlam, kalıcı ve kapalı güvenli bir yapıya sığının. Dayanıklı bir bina en güvenli yerdir. Korunmasız çardaklardan, yağmurluk tentelerden veya gölgeliklerden sakının.
3. Görünürde betonarme yapı yoksa bir arabaya veya otobüse binin. Pencereleri kapalı tutun. Kauçuk tabanlı ayakkabılar ve kauçuk lastikler yıldırımdan korumaz. Ellerinizi bacaklarınızın üzerinde tutun ve arabanın metal kısımlarına dokunmayın.
4. Ormandaysanız ağaçların yoğun olduğu bir alan bulup saklanın. Asla açık alanda tek başına duran geniş ağacın altına sığınmayın.
5. Ağaçlar, kuleler, çitler, telefon direkleri, elektrik hatları gibi yüksek nesnelere ve sel baskını olasılığı bulunan yerlerden uzak durun. Açık ve alçak yerlerde durun.
6. Saçlarınızın dikildiğini hissederseniz yıldırım düşecek demektir. Yere çömelin ve topuklarınızı birleştirin. Ellerinizi kafanızın arkasında birleştirip başınızı aşağıya eğin. Olabildiğince küçülün. Yere dümdüz yatmayın!

7. Şimşek çaktığını görür veya yıldırım düşeceğini hissederseniz. Topuklarınız üzerinde yere çömelin ki elektrik yükü topraklanabilsin. Ellerinizle kulaklarınızı kapatın ve başınızı aşağı eğin. Mümkün olduğunca büzülüp bedeninizi küçük bir hedef haline getirin. Asla dümdüz yere uzanmayın! (Not: Tüylerinizin diken diken olduğunu hissederseniz yıldırım düşecek demektir.)

Eğer birini yıldırım çarparsa

1. 112 Hızır Acil'i arayarak ambulans çağırın.
2. İlk yardım yapın. Nefesini ve nabzını kontrol edin. Ardından başta yanıklar olmak üzere başka bir yaralanma olup olmadığına bakın varsa bakımını yapın. Yıldırımın sinir sistemine zarar verebildiğini , kemik kırılmalarına, duyma kaybı ve görme bozukluklarına yol açabilirdiğini unutmayın.
3. Yaralıyı daha güvenli bir yere taşıyın. Yıldırım çarpmış insanlar elektrik yüklü değildir dolayısıyla rahatlıkla dokunabilirsiniz.

ŞİDDET TEHDİTLERİ

Konular: Öğrencilerin, personelin ve mal-mülkün güvenliği için anında müdahale gerektiren çeşitli tehditler mevcuttur. Bunlara öğrenciler arasındaki kavgalar, herhangi bir saldırgan, bomba tehdidi, kaçırma, cinsel taciz, toplumsal kargaşa dahildir. Çoğu zaman bu tehditler ansızın ve beklenmedik bir şekilde gerçekleşir. Olası etkiler arasında ölüm, yaralanma, eğitimin kesintiye uğraması, mal-mülk hasarı ve psikolojik travmalar bulunur. Şiddetle veya şiddet tehdidiyle başa çıkmakla yükümlü olan polistir. Ancak polisin olay yerine ulaşmasından önce anında müdahale etmeniz gereken durumlarla karşılaşabilirsiniz.

Tehditler aşağıdaki şekillerde olabilir:

Doğrudan: Açık ve kesin bir tutum sergilenerek belirli bir hedefe yönelik yapılan belirli bir eylemi tanımlar.

Dolaylı: Belirsiz, kesin olmayan bir şekilde ima edilen ancak açık seçik olmayan şiddettir.

Örtülü: İma edilen ancak açık seçik biçimde tehdit etmeyen şeklidir.

Koşullu: Koşullar yerine getirilmezse şiddet uygulanacağına dair tehdit eden şeklidir (şantaj gibi).

Tehditleri yok saymayın ve aşırı tepki vermeyin. Tehdidin düzeyinin düşük, orta veya yüksek dereceli olduğuna profesyonel olarak eğitilmiş bir ekip karar verir. Ekip karar verirken öğrenci davranışları, kişilik özellikleri, okul dinamikleriyle toplumsal ve ailesel dinamikleri gözetir.

Saldırganların çoğu endişe yaratan davranışlar göstermesine karşın saldırganı tanımlayan tek bir profilden söz etmek mümkün değildir. Kesin olarak tanımlanmış bir saldırgan profili bulunmamaktadır. Şiddete başvuran öğrencilerin hepsi değil ama bazısının sosyal sorunlar yaşadığı bilinmektedir. İnsanı şiddete yönelten farklı güdüler vardır. Şiddet olayları öğrenciler ve yetişkinler arasında güven ortamı oluşturarak önlenabilir.

Öğrenciler arası kavga/çatışma

Prosedür: Okul idaresi aranır veya idareye biri gönderilir.

Eylem:

1. Fiziksel olarak araya girmeniz beklenmemektedir.
2. Kendinizi tanıttin ve kavgacıları durmaları için uyarın (Yüksek ve güvenli ses ile konuşun; tehditkar ton kullanmayın).
3. Kavgacılara isimleriyle hitap edin, seyredenlere uzaklaşmalarını söyleyin
4. Sonrasında verilecek rapor için olaylar takip edilir.
5. İzleyenleri dağıtma ve kontrol altına almak için ekip görevlendirin.
6. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

Şiddet kullanan veya silah bulunduran kişi

1. Silahlı birini gören kişi sakin kalmaya çalışmalıdır. Ateş etmeye meyilli birini tahrik edecek herhangi bir davranışta bulunmaktan kaçınılmalıdır. Mevcut tehdit birçok faktöre göre yüksek, orta veya az risk taşıyabilir.
2. Personelden bir kişi polisi aramalı ve durumun ne olduğunu tüm ayrıntılarıyla anlatmalıdır. Bu ayrıntılar: Ne, nerede, kim, ne zaman, durum durağan mı (saldırgan bir yere konumlanmış) yoksa dinamik mi (saldırgan yer değiştirmekte mi), personel veya öğrenciler arasında yaralananlar var mı, kaç saldırgan var? Sorularını cevaplayacak nitelikte olmalıdır. Eğer herhangi bir şüpheli ağıta rastlanırsa yeri belirtilmeli ve tasvir edilmelidir.
3. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

Bomba Tehdidi

1. **Sakin olun.** Arayanı hatta tutun. Arayanı sinirlendirmeyin, iletişimi koparacak şekilde konuşmayın. Yangın alarmına basmayın
2. Çevrenizdeki uygun kişiler **hemen 155 Polisi aramaları** için sessizce uyarın.
3. Arayanın sözünü kesmeden söyleyeceklerini bitirmesine izin verin. Aşağıdaki Telefonla Tehdit Raporu'ndan yararlanın. Söylenenler tümüyle ve arka taraftan gelen sesler, telefondaki ses özellikleri ve konuşma üslubu vs. ile ilgili izlenimlerinize dair notlar alın.
4. Sorabildiğiniz kadar soru sorun.
5. Arayan telefonu kapattıktan sonra, nereden aradığını bulmaya çalışın. Polisle konuşun. Aşağıdaki rapor detaylarını doldurun.

Eylem

1. Polis binanın tahliye edilmesi gerekiyorsa gerekli talimatı verecektir. Eğer durum bunu gerektiriyorsa idareciler **Bina Tahliyesi Anonsu** yapmalıdır. Bu durumda **Bina Tahliye ve Toplanma Prosedürleri**'ne göre hareket edilir.
2. Personelin sınıf veya o anda bulunulan yeri gözleriyle taraması gerekir. Şüpheli görünen herhangi bir şey varsa **hiç dokunmadan** yetkililere bildirilmelidir. Okul personeli şüpheli bir paketi asla kurcalamamalı, aramamalı veya kıpırdatmamalıdır. Bu iş polis bomba imha ekibi uzmanlarına bırakılmalıdır. Sınıf öğretmeni şüpheli nesnenin çevresini hemen boşaltmalıdır.
3. Bomba tehdidi bulunan alanda kazara bombayı tetiklememek için radyo, telsiz veya cep telefonu kullanmaktan sakının.
5. Yetkili personelin yapması gerekenler şunlardır:
Ocakları ve cihazları kapatır.
Binaya ait ana gaz vanasını kapatır.
Beraberinde taşıyabileceği kadar anahtar bulundurur. Anahtarlarının taşımaları mümkün olan kadarını yanlarında taşır.
6. Eğer olası bir patlayıcı tertibatı bulduysa "Temiz/Tehlike Geçti" sinyali verilene kadar saatler geçebilir. Polis, itfaiye veya idari personel "Temiz/Tehlike geçti" sinyalini vermedikçe binaya geri dönmeyin.
7. Gerekiyorsa Acil Durum Öğrenci Teslim Prosedürleri'ni uygulayın.
8. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

Telefonla Tehdit Raporu

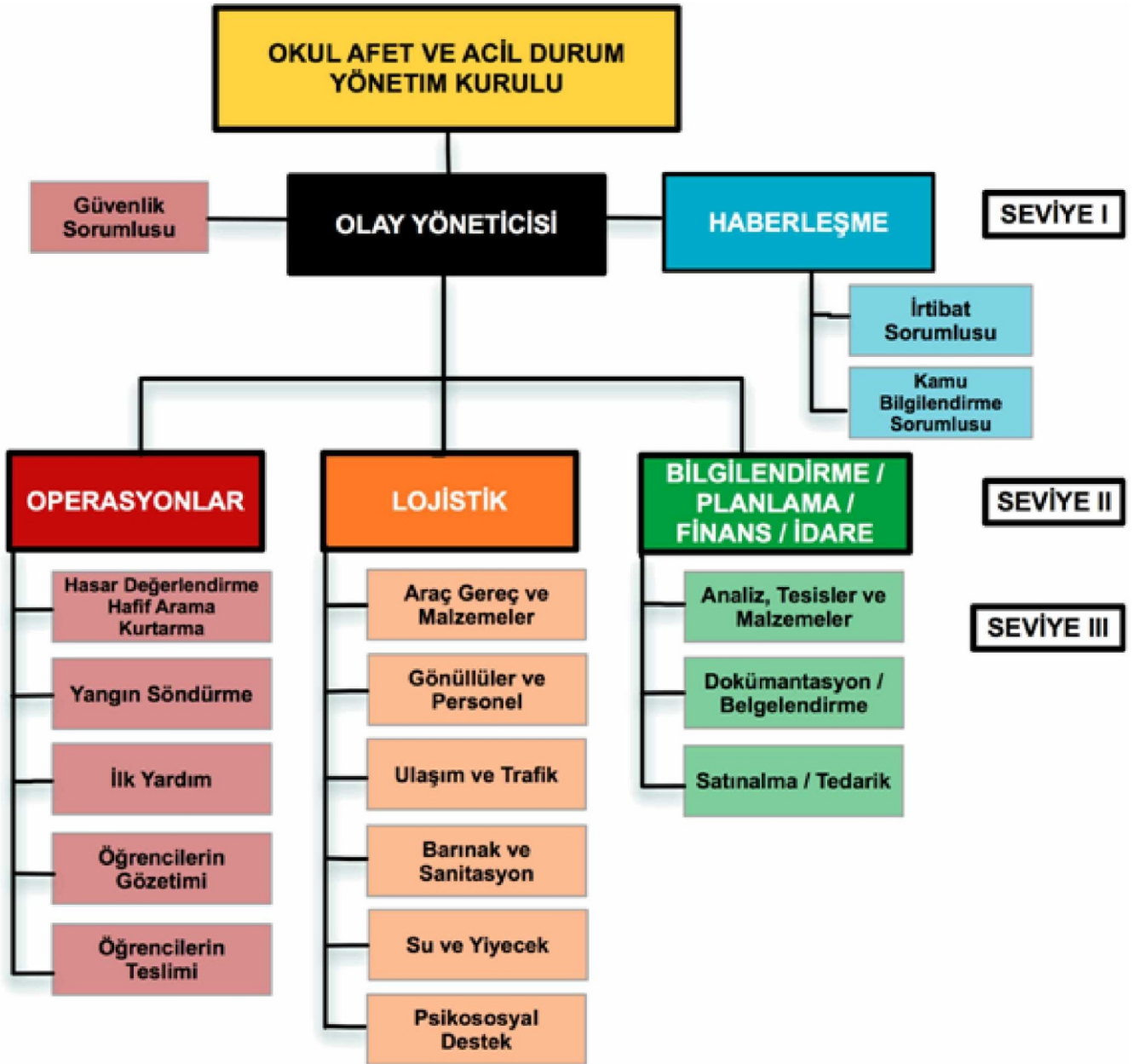
Okula telefon ile bomba tehdidi gelmesi durumunda, telefonda konuşan kişinin sakin kalmaya çalışarak, formlar bölümünde listelenen Telefonla Tehdit Raporu'ndaki bilgileri almaya çalışması önemlidir. Güvenlik güçlerinin etkin çalışması için bu bilgiler çok işe yarayacaktır (Telefonla Tehdit Raporu Sayfa 53).

C. OKULLARDA OLAY YÖNETİM SİSTEMLERİ

OKULDA OLAY YÖNETİM SİSTEMİ YAPISI

Okulda Olay Yönetim Sistemi (OYS), çeşitli seviyelerde (I,II ve III olmak üzere) esnek olarak uygulanabilecek şekilde tasarlanmıştır. Olay Yönetim Sistemi afet ve/veya acil durumun özelliği dikkate alınarak bu seviyelerin birini harekete geçirir. Örneğin, okulda şüpheli bir kişi, öğrenciler arasında bir kavga ya da trafik kazası durumunda OYS sadece I.Seviye düzeyinde etkinleştirilerek uygulanır. Küçük bir yangın veya sel durumunda II. Seviye düzeyinde etkinleştirme gerekebilir. Kuvvetli bir deprem gibi büyük bir olay durumunda III. Seviye ekiplerinin tam olarak etkinleştirilmesi gerekecektir. Okulda olay yönetim Sistemışematik olarak aşağıdaki gibi gösterilebilir.

OLAY YÖNETİM SİSTEMİ

OLAY YÖNETİCİSİ KONTROL LİSTESİ

Konum

Olay Yöneticisi (OY) acil durum operasyonlarını yönetmekle sorumludur. OY tüm operasyonları denetlemek ve yönetmek üzere Olay Yönetim Merkezi'nden (OYM) ayrılmayacaktır. OY normal şartlarda okul müdürü, müdür yardımcısı veya müdürün görevlendirdiği bir vekil olacaktır. Belirlenen OY'nin mevcut olmadığı durumlarda olay yerine daha nitelikli biri gelinceye kadar herhangi biri bu görevi üstlenebilir. Olay Yönetim Merkezi (OYM) normalde ----- 'dir (boşluğu doldurunuz). Eğer koşullar nedeniyle burası emniyetli değilse daha emniyetli olan başka bir yer belirlenecektir.

Prosedürler

1. Olay Yönetim Merkezi'ne rapor verin.

Sorumluluklar

1. Acil Durum müdahalesini başlatır ve bitirir.
2. Acil durum türünü ve kapsamını değerlendirir.
3. Can sağlığına ve yapılara tehdit oluşturacak unsurları ve dışarıdan desteğe duyulan ihtiyacı belirler.
4. Olay Yönetim Merkezi oluşturur.
5. Aşağıdakiler için gerekli olan biçimde acil görev tayinlerini koordine eder.
 - a. Tüm öğrenci ve okul çalışanlarının yoklaması
 - b. Haberleşme Liderinin koordine etmesi gerekenler:
 - İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ile haberleşme
 - Dahili Haberleşme
 - Medyayı gelen sorular için İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Yetkililerine veya üst makamlarca görevlendirilen eğitim yöneticilerine yönlendirir.
 - c. Operasyon Liderinin koordine etmesi gerekenler:
 - Okul ve çevresinin güvenliği/ Altyapı Bakım Onarım Ekibi
 - İlk Yardım/Kriz Ekibi Lideri
 - Arama-Kurtarma Ekip Lideri
 - Yangın söndürme/Tehlikeli Maddeler Ekip Lideri
 - d. Lojistik Liderinin koordine etmesi gerekenler:
 - Öğrenci ve Ailelerin Başvuru ve Teslim Kapılarında Birleştirilmesi
 - Kaynaklar ve Gönüllülerle, Operasyonlara Destek verilmesi
 - Beslenme, Barınak ve Sanitasyon (Çevre koşullarını sağlıklı hale getirmek.)
6. Doğrudan Haberleşme Ekibi tüm resmi bildirimleri okul personeli ve öğrencilerle velilere duyurmalıdır.

Özel Malzemeler/Ekipmanlar

Ana Anahtarlar	Taşınabilir, pilli AM/FM radyo
Taşınabilir Anons Sistemi	Radyo Telsiz

HABERLEŞME EKİBİ KONTROL LİSTESİ

Konum

Haberleşme Ekibi (veya Yazıcı) harici ve dahili haberleşmelerde Olay Yöneticisine (OY) yardımcı olacaktır.

Prosedürler

1. Olay Yönetim Merkezi'ne giriş çıkışların kaydını tutun.
2. Olay Yöneticisine rapor verin.

Sorumluluklar

1. Gerekli haberleşmeleri sağlayarak Olay Yöneticisini destekler.
2. Anons sistemini kurar.
3. İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ile irtibatta olmak gerektiğinde cep telefonu ile kısa mesajlar, telsiz, ulaklar ve diğer araçları kullanır. OY ile toplanma alanındaki personel, öğrenciler, veliler ve gerektiğinde halk arasında okul adına resmi haberleşmeyi sağlar.

OPERASYON BİRİM KONTROL LİSTELERİ

İlk Yardım Ekipleri Kontrol Listesi

Konum

Prosedürler

1. Olay Yöneticisine rapor verin.

Sorumluluklar

1. İlk yardım alanını emniyetli bir yere kurar.
2. İlk yardım malzemelerini emniyete alır.
3. Hayat kurtarma adına triaj* uygular. (Hava yolu açma, kanama durdurma ve şok tedavisi gibi acil müdahale gerektiren durumları çabucak değerlendirerek öncelik sırasına koyar.).
4. Arama-Kurtarma Ekipleriyle koordinasyon sağlar.
5. Acil tıbbi yardıma duyulan ihtiyacı belirler.
6. Gerekli kişilere ilk yardım uygular.
7. Yaralanma tipleri ve uygulanan ilk yardıma dair kayıt tutar.
8. Acil tıbbi yardım almaya gönderilen öğrencilerin takibi ve sevki için kayıtlarını tutar.

* Triaj: Ortamdaki yaralıların müdahale ve nakil önceliği açısından sınıflandırılmasıdır. Hafif, orta ve ağır şeklinde sınıflandırılır. Triaj Kartı; tıbbi öncelikleri belirlemek (solunum, dolaşım, şok durumu) için kullanılan kart.

Özel Malzemeler/Ekipmanlar

İlk yardım malzemeleri	İlk Yardım Defterinde bulunması gerekenler
Battaniyeler	Mevcut Hasta Kayıtları ve İlaç Formları
Sedyeler	İlk Yardım Kayıt Defteri
Su	Triaj kartları

Yangın Söndürme ve Hafif Arama-Kurtarma / Hasar Değerlendirme ve Şebeke Bakım Onarım Ekipleri Kontrol Listesi

Konum

Yangın Söndürme veya Hafif Arama Kurtarma (HAK) sorumluluğu verilen kişilerin hemen OYM dışında toplanması gerekmektedir. HAK Koordinatörüne acil durum malzemelerinin saklandığı bulunan deponun anahtarı verilecektir.

Yangın Söndürme ekibi, merkezi olarak konumlandırılmış yangın söndürme cihazlarının yanında okulda çeşitli yerlerde bulunan cihazları da kullanacaktır. Gerekliyse ilave yangın söndürme cihazı talep edecektir.

Prosedürler

1. Küçük çaplı yangınlar tüm eğitimli personel veya yaşı büyük öğrenciler tarafından harekete geç emri beklenmeksizin en yakındaki söndürme cihazları ile hemen söndürülecektir.
2. HAK lideri **Acil Durum Malzeme Kutusu**'ndan sorumlu Operasyon Liderine rapor verecektir (OYM anahtarları ve telsizi oradan çıkıp harekete geçen ilk ekip üyesine verecektir.).
3. HAK ekip üyeleri giriş çıkışlarını OYM'de bulunan Operasyon Liderine bildirecektir.

Sorumluluklar

HAK Ekip Lideri

1. Acil Durum Malzeme Kutusunu açar.
2. Arama-Kurtarma Ekiplerini seferber eder.
3. Olay Yönetim Merkezi ile irtibat sağlar.
4. Farkedilen yangınları ve bunlara ait durum listesini tutar.
5. Kayıp ya da yoklaması alınmamış öğrencilerin listesini alır.
6. Arama-Kurtarma Ekipleriyle kayıp öğrencilerin kontrolünü yapar.

Arama-Kurtarma Ekipleri bir depremi/afeti izleyen ilk 15-20 dakika içinde aşağıdakileri yapacaktır.

- Bina ve zemin civarını aramak üzere üçer kişilik ekipler görevlendirilir.
- Tesisat hatlarını kontrol edip gerektiğinde kapatacak üçer kişilik ekipler görevlendirilir. Bu ekip aynı zamanda hasar değerlendirmesi de yapar.
- Ekibin diğer üyelerine destek olmak için Arama-Kurtarma Koordinatörünün yanında kalması sağlanır.
- Öncelikle kurtarıcılarının güvenliği sağlanır.
- Tahsis edilmiş binalardaki her odayı kontrol edip yaralanan veya kurtarılmayı bekleyenler olup olmadığına bakılır. İlk kattan başlayarak yukarı doğru çıkılır.
- Boş odaların kapılarına tebeşirle "X" işareti konulur.
- Herkesin bina dışına çıktığından emin olunur. İnsanlar, ilk uygun zamanda sakin bir tavırla merdivenlerden, koridorlardan ve kapı aralarından geçirek bina dışına çıkarılır. Geride kalanlar toplanma alanına yönlendirilir.
- Tehlike altında olmadığınız sürece, sahada ilk yardım sağlanır.
- Yardımsız hareket edemeyecek durumdaki yaralılar, ancak bulunduğu yerde kalması tehlikeliyse, ilk yardım bölümüne taşınır.
- Bulunan afetzedelerin herbirine en fazla bir dakika zaman ayrılır. Geride kurtarılmayı bekleyen ve acil müdahale gereken başkaları da olabilir.
- Afetzedenin bulunduğu yer, Acil Durum Müdahale Kayıt Defterine kaydedilir.
- Elde edilen bulgular / gelişmeler, Arama-Kurtarma Ekibi Koordinatörüne (mümkünse telsizle) bildirilir.

- Diğer Arama-Kurtarma Ekip Üyeleri, İlk Arama-Kurtarma ekiplerinin “hasar tespiti raporlarının” alınmasından sonra diğer Arama Kurtarma Ekip üyeleri ihtiyaç duyulan yerlere gönderilir.
- Küçük çaplı yangınlar söndürülür. Yangınlar Ekip Koordinatörüne bildirilir.

Özel Malzemeler/Ekipmanlar

Ana Anahtarlar	Kasklar
Arama-Kurtarma Sırt Çantaları	İş Eldivenleri
Battaniyeler	Yangın söndürücüler

Öğrenci-Aile Teslim Ekibi

Başvuru Kapısı Konumu/Yeri:

Teslim Kapısı Konumu/Yeri:

Prosedürler

1. Olay Yönetim Merkezi'ne giriş çıkışlar bildirilir.
2. Gerekli malzemeler Acil Durum Malzeme Kutusundan temin edilir.
3. Başvuru ve Teslim Kapılarının tepesine tabelalar asılması ve binanın önüne velileri kapılara yönlendirme amacıyla okunaklı tabelalar yerleştirilmesi sağlanır.

Başvuru Kapısı Görevlisinin Sorumlulukları

1. Velileri karşılayıp başvuru süresince yönlendirilir. Velilere doldurmaları için Öğrenci-Aile Teslim Formu (Öğrenci Teslim İzni) verilir.
2. “Öğrenci Acil Durum İrtibat” kartlarında bulunan yetki teyit edilir.
3. Kimlik ibrazı istenir. Okul personeli velileri tanıyor veya çocuklar velilerini tanıdıklarını olumlu şekilde belli etmişse idarecinin onaylaması da resmi kimlik belgesi yerine geçebilir.
4. Formların üst kısımları Başvuru Kapısı'nda alfabetik sıraya göre dizilerek saklanır.
5. Öğrenci Ders Programı Kayıtlarını kullanarak çocuğun bulunduğu yer belirlenir ve Acil Durum Toplanma Alanı'ndaki yeri belirlenir. Formun orta kısmıyla birlikte bir haberci gönderilerek öğrenci Toplanma Alanı'nda bulunur.
6. Formun alt kısmı veliye verilerek Teslim Kapısı'na yönlendirilir.
7. Eğer ikinci bir kişi aynı öğrenciyi almaya gelirse başvuru talep formu kontrol edilir ve veli daha detaylı bilgi için Teslim Kapısı'na gönderilir.

Toplanma Alanı Görevlisinin Sorumlulukları

1. Haberci (ulak), öğrenciyi almaya geldiğinde formun 2. bölümü imzalanarak öğrenciye verilir ve teslim kapısına yönlendirilirler. Yaşı küçük çocuklara eşlik etmek için yanlarına bir haberci (ulak) veya yaşça büyük bir öğrenci verilir.

Teslim Kapısı Görevlisinin Sorumlulukları

1. Belirlenen veliden Öğrenci-Aile Teslim Formu (Çocuk Teslim İzni) alınarak öğrenci veya habercinin getirdiği formun orta kısmıyla eşleştirilir. Kimlik ibrazı istenir. Okul personelinin velileri tanıyor oluşu veya öğrencinin onları tanıdığını olumlu bir şekilde bildirmesi ve idarecinin onaylaması resmi kimlik yerine geçebilir.

2. Tutarsızlık halinde velinin Başvuru Kapısı'na geri dönmesi istenir.
3. Aynı öğrenciyi almaya ikinci bir şahıs gelirse öğrencinin kim tarafından ve ne zaman okuldan teslim alındığı teyit edilir.

Özel Malzemeler – Başvuru ve Teslim Kapısı

Dış kapı anahtarları
Telsiz
Haberciler/Ulak kişiler (10-12 kişi)

Özel Malzemeler – Sadece Başvuru Kapısında Eklenenler

Alfabetik sıraya dizilmiş mevcut bulunan Öğrenci Acil Durum Bilgilendirme Kartları
Öğrenci-Aile Teslim Formları (Çocuk Teslim İzinleri) (çocuk başına en az 1 adet)
Ziyaretçi kartları (renkli)

Özel Malzemeler- Sadece Teslim Kapısında Eklenenler

Alfabetik sıraya dizilmiş mevcut bulunan Öğrenci Acil Durum Bilgilendirme Kartları
Öğrenci-Aile Teslim Formlarını (Çocuk Teslim İzinleri) alfabetik dizinle dosyalamak için bir kutu
Zimba ve zimba teli
Yetkilendirilmiş ziyaretçi/gönüllü yaka kartları

Toplanma Alanı – Öğrenci Denetleme Ekibi Kontrol Listesi

Konum

Toplanma Alanı Ekibi toplanma alan(lar)ında destek olan öğretmenler ve personelden oluşur. Her bir alanda bulunan ilave personel **Toplanma Alanı Ekip Kayıtçısı** olarak görev yapacaktır. Toplanma Alanı Lideri, normal şartlarda Toplanma Alanının önünde konumlanmalıdır. Bu konumun güvenli olmaması halinde alternatif konum şudur:(boşluğu doldurunuz). Bu karar OYM tarafından verilecektir.

Prosedürler

1. Acil Durum Toplanma Alanında kalıp öğrencilere nezaret edin.

Sorumluluklar

Ekip Lideri

- Öğretmenlerden gelen ÖĞRENCİ/PERSONEL ACİL DURUM YOKLAMA FORMLARI'nı, yaralı veya kayıp öğretmenleri de ekleyerek hemen OYM'ye gönderir.
- Geri kalan tüm ÖĞRENCİ/PERSONEL ACİL DURUM YOKLAMA FORMLARI'nı OYM Yoklama Kayıt Ekibine gönderir.

Yoklama Kayıt Ekibi

- Yoklama Kayıt Ekibi Olay Yönetim Merkeziyle iletişime geçer.
- Yaralıları ve kayıpları Olay Yöneticisine bildirir.
- Tüm kapı aralarını, koridorları ve merdivenleri güvenli ve açık tutar.
- Komşu öğretmen/personelle “eşleştirme” sistemi uygular.
- Habercilerin teslim alınacak öğrencileri bulmasına yardımcı olur ve onları “Teslim/Birleştirme Kapısına” yönlendirir.
- Habercinin getirdiği Çocuk Teslim İzininin bir kopyasını saklar.

Diğer Personel

1. Yoklama alıp öğrencileri zaman zaman tekrar sayıp kontrol eder. Durumu Olay Yönetim Merkezine bildirir.
2. Acil durum süresince öğrencilere nezaret edip endişelerini gidermeye çalışır.
3. Düzeni ve sakinliği sağlamak için eğlenceli ve eğitici faaliyetler düzenler.
4. Öğrencileri rahatlatmak için su ve yiyecek temin eder.

Özel Malzemeler/Ekipmanlar

Masa, sandalye, sıra malzemeleri	Öğrenci Teslim Formları
Dış kapı anahtarları	Öğrenci Kayıt Listesi
Haberciler/ Ulak kişiler (10-12 tane gönüllü öğrenci)	

Tuvaletler

- Eğer emniyetliyse ve sular akıyorsa öğrenciler spor salonu ve bahçedeki tuvaletleri kullanacaktır.
- Eğer uygun değilse, acil durum deposundaki sanitasyon kitleri kullanılır.
- Kitler elverişli mekanlara yerleştirilecektir.
- Kızlar ve Erkekler için tuvaletler etrafı perdeyle örtülerek ayrılacaktır.

Sığınak/Barınak

- Olumsuz hava koşullarında eğer emniyetliyse öğrenciler spor salonuna alınır.
- Eğer bina emniyetli değilse OY alternatif başka bir yer arayacaktır. Acil Durum deposunda tutulan battaniyeler kullanılacaktır.

LOJİSTİK BÖLÜM KONTROL LİSTESİ

(Güvenlik, Cihazlar ve Malzemeler, Ulaşım ve Trafik, Sanitasyon ve Barınak, Psikososyal destek, Erzak ve Su)

Konum:

Güvenlik Personeli olarak atanan personel Lojistik Bölüm Şefine rapor verecek ve bina güvenliğini sağlayacaktır. Velileri başvuru kapısına yönlendirecek ve sadece acil durum taşıtlarının Acil Durum Kapısından geçerek okula giriş ve çıkışını sağlayacaktır.

Lojistik Bölüm, personelin ve gönüllülerin barınak ve sanitasyon için gerektiği şekilde örgütlenmesinden sorumlu olacaktır.

Prosedürler

1. Olay Yönetim Merkezi'ne giriş ve çıkışlar kaydedilir.
2. Acil Durum Malzeme Kutusu sorumlusuna rapor verilir.

Sorumluluklar

Güvenlik Ekibi Lideri

1. Tüm bahçe kapıları ve dış kapılar anında kapatılır. Kampüs emniyete alınır.
2. Okul ana kapıları izlenerek acil durum taşıtlarına açılır ve ilk müdahaleciler ihtiyaç duyulan alana yönlendirilir.
3. Gereken yerlere işaretler, tabelalar konur.
4. Veliler "Başvuru Kapısı"na yönlendirilir.
5. Tesisatlar (elektrik, dağal gaz, su, vb.) kontrol edilir ve okul sahasına gelebilecek hasarı en aza indirmek için harekete geçilir.
6. Sahadaki hasar değerlendirilip bulgular Olay Yönetim Merkezi'ne rapor edilir.
7. Psikososyal destek ekibi oluşturulur. Ekip, ihtiyaç duyan öğrenciler ve yetişkinlere destek sağlar.
8. Gerekliyse morg alanı tahsis edilir.
9. Kafeterya ve OYM ile birlikte çalışarak su, erzak, enerji, telsiz/radyo telefon ve sanitasyon malzemeleri gibi kaynakların dağıtımını yapılır.
10. Gerekliyse barınak ve sanitasyon ekipleri oluşturmak için yardım aranır.

Kafeterya Personeli

Yemek saatlerine gecikmiş olanlara su ve yemek temin eder.

Özel Malzemeler/Ekipmanlar

Anahtarlar
Telsiz
Yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve koli bandı

III. BÖLÜM: OKUL AFET YÖNETİMİ FORMLARI

A. DEĞERLENDİRME VE PLANLAMA FORMLARI

OKUL AFET VE ACIL DURUM YÖNETİMİ – İŞ TAKVİMİ

NE ZAMAN	NE YAPACAK	KİM YAPACAK
İLK HAFTA	Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu toplantıya çağırılır ve başkan seçilir.	
İLK HAFTA	Standart Operasyon Prosedürleri personel ile gözden geçirilir.	
İLK HAFTA	Çıkış yollarının açık olup olmadığı kontrol edilir.	
İLK HAFTA	Yangın söndürme cihazları kontrol edilir.	
İLK HAFTA	Normal tahliye ve alternatif güzergahların açıkça işaretlenmiş olduğu, Okul Acil Tahliye Yolları Haritaları her sınıfa ve tüm koridorlara asılır.	
İLK HAFTA	İdari büro "Tahliye Çantası" kontrol listesine göre kontrol edilir.	
İLK HAFTA	Revir "Tahliye Çantası" kontrol listesine göre kontrol edilir.	
İLK HAFTA	Okul İlk Yardım Çantası (ları) kontrol edilip eksikleri temin edilir.	
İLK HAFTA	Acil Durum İrtibatları ve Malzemeler Mektubu velilere gönderilir.	
1. AY	Okulda Afet Tehlikesi Etkilerini Değerlendirme ve Öncelik Belirleme veya Risk Matrisi Formu doldurulur.	
1. AY	Okul Hazırlık ve Dayanıklık Kontrol listesi tamamlanır.	
1. AY	Acil Durum için Okul Müdürü Görev Formu tamamlanır.	
1. AY	Okul Olay Yönetim Sistemi Sorumluluk Matrisi tamamlanır.	
1. AY	Personel eğitim gereksinimleri belirlenir ve eğitim planı çıkarılır.	
1. AY	Okul Bina Teftiş Formu doldurulur ve gerektiği şekilde yetkililere rapor verilir.	
1. AY	Deprem riski olan bölgelerde Okulda Deprem Tehlike Avı ve bütün okullarda Yangın Tehlike Avı tamamlanır.	
1. AY	Okul Acil Durum Malzemeleri Kutusu kontrol edilir ve kontrol listesine göre eksikler varsa tamamlanır.	
Tarih belirlenir	Deprem riski yüksek olan bölgelerde, mobilyalar ve cihazlar sabitlenerek Yapısal Olmayan Riskleri Azaltma Önlemleri uygulanır.	
1. AY	Aile Afet Planı formları personele, öğrencilere ve ailelerine dağıtılır.	
1. AY	Yangın tatbikatı yapılacak tarihler belirlenir.	
1. AY	Tatbikat yapılacak tarihler belirlenir.	
Tarih belirlenir	Velilere Acil Durum Tatbikatı Mektupları gönderilir.	
Tarih belirlenir	Acil Durum Tatbikat Duyurusu ve Acil Durum Tatbikat Talimatları öğretmen kadrosu ve okul personeline bildirilir.	
Tarih belirlenir	Her sınıf için tatbikat senaryosu ve yapılacaklar prova edilir.	
1. AY	Sınıf Acil Durum "Tahliye Çantası"nı ve Panosu kontrol edilip eksikler varsa tamamlanır.	
1. AY	Öğrenci-Aile Teslim Ekibinin "Tahliye Çantası" kontrol edilip eksikleri tamamlanır.	
Tarih belirlenir	Tatbikat yapılır.	
Tatbikat sonrası	Tatbikat sonrası değerlendirme yapıp plan ve prosedürler yeniden gözden geçirilir.	

OKUL AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM KURULU ÜYELERİ FORMU

Eğitim-Öğretim Yılı ----- Tarihinden ----- Tarihine kadar

Gönderen :.....

Alıcı :.....

Temsilci olarak en az 5 üye bulunmalıdır. Bunlar:

Okul idaresi, Öğretmenler, Personel, Öğrenciler (yalnızca ortaöğretim) ve Veliler

Eş başkanlar

Adı, Soyadı	Görevi	E-posta adresi	Telefon No.
1			
2			

Üyeler

3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Gönüllü Öğrenciler veya Sınıf Temsilcileri

OKULLARDA AFET ve ACİL DURUM RİSK DEĞERLENDİRMESİ ve ÖNCELİK BELİRLEME FORMU

TEHLİKELER, RİSK ETKİLERİ ve ÖNCELİK				
A Tehlikeler ve Risk	B Olasılık 0 düşük - 5 yüksek	C Etki 0 düşük - 5 yüksek	D Şiddet Derecesi B x C	E Öncelik 1 – yüksek 2 – orta 3 - düşük
Deprem				
Sel				
Yangın				
Kış, Fırtına				
Yıldırım				
Aşırı Sıcaklar				
Kuraklık				
Su Kıtlığı, Susuzluk				
Enerji Kıtlığı				
Çığ				
Toprak Kayması				
Tehlikeli Madde Sızıntısı				
Salgın Hastalık				
Çocuk Parkı, Atölye ve Laboratuvar Kazaları				
Servis Araçları Kazaları				
Öğrencilerde Hastalık, Salgın				
Gıda Zehirlenmesi				
Öğrenciler Arasında Kavga				
Ciddi Yaralanma				
Silahlı Öğrenci				
Öğrenci İntiharı ve teşebbüsü				
Şiddet Tehditleri				

Olasılık ve etki derecelendirmesi ve puanlaması aşağıdaki tabloya göre yapılmaktadır.

Puanlar	5	4	3	2	1
Olasılık	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük
Etki	Ölümcül	Yıkıcı	Kritik	Kontrol edilebilir	Önemsiz
Puanlar	25-20	19-15	14-9	8-4	1-3
Toplam	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük
Öncelik	1	1	2	3	3

ETKİ ŞİDDETİNE DAİR GÖRÜŞLER: Bu hem zarar görülebilirliğe hem de fiziksel korunma önlemleriyle müdahale kapasitesine bağlıdır. Aşağıdaki etkenlerin hepsini gözönünde bulundurunuz.

Eğitimsel – hizmetler, nitelik, sonuçlar

Fiziksel – can kayıpları, yaralanmalar, sakatlanmalar, binalar, ekipmanlar, malzemeler

Ekonomik – tamirat ve yenileme masrafları, gecikmeli veya tamamlanamayan eğitim-öğretimin öğrenci ve ailelere düşen maliyeti, eğitimde sürekliliğin kesilmesi

Çevresel – kaynaklar, sürdürülebilirlik

Sosyal – arkadaşların, yetişmiş uzman elemanların, toplulukların kaybedilmesi

Psikososyal – yitirilen süreklilik, umutlar ve hayaller

RİSK MATRİSİ

OLASILIK	YÜKSEK			
	ORTA			
	DÜŞÜK			
		DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK
	ETKİ			

Aşağıdaki riskleri matristeki uygun kutucuklara yerleştiriniz (Kırmızı ve turuncu kutucuklar, planlamada öncelikli unsurlardır.).

- Ulaşım Kazaları
- Servis Araçları Kazaları
- Öğrencilerde Hastalık, Salgın
- Gıda Zehirlenmesi
- Öğrenciler Arasında Kavga
- Ciddi Yaralanma
- Silahlı Öğrenci
- Öğrenci İntiharı ve teşebbüsü
- Şiddet Tehditleri
- Çığ
- Toprak Kayması
- Tehlikeli Madde Sızıntısı
- Su Kıtlığı
- Enerji Kıtlığı
- Çocuk Parkı, Atölye ve Laboratuvar Kazaları

OKUL İLE MAHALLE RİSK ve KAYNAK HARİTALARI

Okulunuzun ve mahallenizin haritalarını buraya ekleyiniz.

Aşağıdakileri Okul Haritası'nda görünür şekilde işaretleyiniz.

- Acil Durum toplanma alanı
- Doğal gaz vanalarını kapatma noktaları
- Elektrik şebekesini kapatma noktaları
- Su vanalarını kapatma noktaları
- Bina tahliye yolları
- Yer altındaki tehlikeler
- Yukarıdan gelebilecek tehlikeler
- Bina tehlikeleri
- İlk Yardım uygulama alanı
- Başvuru ve Teslim/Birleştirme kapıları
- Engellilerin bulunduğu yerler

Aşağıdakileri Mahalle Haritası'nda görünür şekilde işaretleyiniz.

- Acil Tahliye yolları
- Alternatif toplanma alanı
- Sağlık hizmetleri
- İtfaiye
- Araç gereçler (örnek: jeneratör)
- İnsan kaynakları
- Ulaşım imkanları
- Tehlikeli noktalar

Mahalle Kaynakları (insan, beceri, ekipman gibi)

İsim	Beceri / Kaynak	Yer	İletişim bilgisi

OKULLARDA AFET RİSKLERİNİN AZALTILMASI VE HAZIRLIK KONTROL LİSTESİ

RİSK DEĞERLENDİRME VE PLANLAMA				
YOK	HENÜZ YOK	EVET	EVET DEVAMLILIK	
☐	☐	☐	☐	- Afet risklerinin azaltılması ve müdahale planlamasını yürütmek üzere sürekliliği olan okul afet komitesi oluşturduk. - Risk azaltma, hazırlık ve müdahale planlarının gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi için düzenli toplantılar yapıyoruz. - Bu toplantılara okul çalışanları, veliler ve yerel toplum liderleri de katılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	- Okulda ve çevremizde bulunan, kullanabileceğimiz kaynakların envanterini çıkardık. Örneğin, yangın söndürücüler, ilk yardım setleri, jeneratör, merdiven, arama ve kurtarma ekipmanları, müdahale becerisine sahip kişiler. - Bu kaynakların afet sonrası beraber kullanımı konusunu kamu ve özel sektör yetkilileri ile görüştük.
☐	☐	☐	☐	- Bizi etkileyebilecek olan farklı tehlikeleri dikkate aldık. - Bunlarla ilgili güncel bilimsel çalışmaları ve tarihsel dönemdeki etkilerini araştırdık. - Zarar görebilirliği yüksek olan gruplar ve kişilerin farkındayız. Örneğin, küçük çocuklar, engelli öğrenciler, dilimizi tam olarak konuşamayanlar vb. gibi.
☐	☐	☐	☐	- Bölgemizin ve mahallemizin haritasını aldık. - Haritaların üzerinde alternatif tahliye ve barınma yerlerini belirledik.
☐	☐	☐	☐	- Mahallemizdeki tehlikeler, binalarımız, binaların yapısal olmayan elemanları ve içindeki nesnelere nedeniyle ortaya çıkabilecek fiziksel riskleri belirledik, değerlendirmeye aldık ve riskleri azaltma çalışması yapıyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Tahliye planımız var. Bu plan alternatifli, toplanma yeri, tahliye rotaları, güvenli yerler ve yedekleme sistemini kapsamaktadır. - Öğrencilerin servis araçlarındayken bir afet olması durumunda en yakın güvenli okula taşınmaları ile ilgili planlama yapıldı. - Veliler öğrencilerle biraraya gelebilecekleri bütün olası güvenli yerler hakkında bilgilendirildi. - Tahliye planı, polis, itfaiye ve sağlık kuruluşu ile paylaşıldı. Gerekliğinde destek almak üzere önceden bağlantı kuruldu.
☐	☐	☐	☐	- Acil durumlar için haberleşme ve mümkün olan uyarı sistemini kurduk. - Acil müdahale ve öğrencilerin aileleri ile birleşmesi için gerekli bütün acil durum için bağlantı bilgi ve numaralarını sağladık.
☐	☐	☐	☐	- Öğrencilerin, sadece velileri ya da aileleri tarafından onaylanan yetişkinlere teslim edilmesi ile ilgili bir sistem kurduk.
☐	☐	☐	☐	- Gerekliğinde mahalle sakinlerine acil barınma sağlamak üzere planlama yaptık.
☐	☐	☐	☐	- Eğitimin sürekliliğinin sağlanması ile ilgili planlama yaptık. Bu kapsamda, alternatif sınıf yerlerini, program ve eğitim yöntemlerini belirledik. - Eğitim kayıtlarının kopyalarını aldık, emin bir yerde tutuyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Ailelere acil durum mesajlarını iletmek, okul afet planını paylaşmak ve aileler ile sürekli bağlantıda olabilmek için plan yaptık. - Afet ve acil durumlarda medya ile bağlantıların İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü ile İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü kanalıyla yürütüleceği konusunu karara bağladık.
☐	☐	☐	☐	- Okuldaki etkinlikler ve müfredat kanalı ile risk bilinci ve afet risklerinin azaltılması konusunda temel uygulamaları bütün yaşlar için sağlıyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Okul personeline ve öğrencilere evlerinde afete hazırlık yapmaları için cesaretlendirmek üzere gerekli bilgilendirmeyi yapıyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Ekonomik risklerin telafisi için sigortamız var.

FİZİKSEL KORUNMA ÖNLEMLERİ				
YOK	HENÜZ YOK	EVET	EVET DEVAMLILIK	
☐	☐	☐	☐	- Binamız güncel afet yönetmeliğine uygun şekilde konumlandırılmış, tasarlanmış ve inşa edilmiştir. - Yetkin bir yapı mühendisi tarafından incelenmiştir.
☐	☐	☐	☐	- Binamız yangın güvenliği, yerel itfaiye istasyonu görevlisi tarafından kontrol edilmiştir.
☐	☐	☐	☐	- Okuldaki tamirat ve güçlendirme çalışmalarının, eğitimi en az kesintiye uğratan şekilde yapılmasına özen gösterilmektedir.
☐	☐	☐	☐	- Binamızın bakımı ile ilgili koruyucu önlemleri alıyoruz. Nemden ve diğer hasarlardan koruyoruz ve gereken tamiratları vakit geçirmeden yaptırıyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Deprem, fırtına: Can kaybı, yaralanma ve maddi hasara neden olabilecek, eğitimi kesintiye uğratabilecek her türlü eşya sabitlendi. Yüksek ve ağır mobilyalar, bilgisayarlar ve diğer elektronik cihazlar, tehlikeli maddeler, kalorifer kazanları, su tankları, aydınlatma elemanları, ısıtma ve havalandırma cihazları, çatı elemanları, korkuluk ve parapetler, depolama tankları, vb.gibi. Dolaplara tutaç takıldı, camlı tablolar için kancalı vida kullanıldı.
☐	☐	☐	☐	- Sel, fırtına, heyelan, çığ, kasırga: Kullanılan erken uyarı sistemini biliyoruz. Bu çerçevede en yakın güvenli yeri değerlendirerek, insanları oraya yönlendirmek konusunda plan yaptık.
☐	☐	☐	☐	- Yangın önlemlerini aldık ve müdahale için gerekli araç-gerece sahibiz. Örneğin, yangın alarm düğmeleri, yangın hortumu, yangın söndürücüler, kum kovaları, vb. gibi. Bunların sürekli bakımlarını yapıyoruz. Binamızda, çıkış yolları işaretlendi ve otomatik acil durum aydınlatma sistemi de mevcut.
☐	☐	☐	☐	- Tehlikeli maddelerin dökülme ve yayılmalarını önlemek için gerektiği kadar bulunduruyoruz, ayrı ayrı ve sabitlenmiş yerlerde tutuyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Önemli evrakları ve bilgilerin yedeklerini, ayrı bir yerde tutuyoruz. Öğrenci kayıtları, acil durum bağlantı bilgileri ve öğrenci teslim onayları vb. gibi.
☐	☐	☐	☐	- Okul servis araçlarının emniyeti denetlenmektedir. Servis şoförleri ve öğrenciler emniyet önlemleri konusunda eğitilmiştir. Örneğin, emniyet kemerleri, ulaşım ile ilgili diğer güvenlik önlemleri vb. gibi.

MÜDAHALE KAPASİTESİ: KAYNAKLAR VE BECERİLER				
YOK	HENÜZ YOK	EVET 1 x	EVET DEVAMLILIK	
☐	☐	☐	☐	- Tatbikatlar için rehber yönergemiz var. Yılda iki kez, bütün okul çalışanları ve öğrencilerin katılımı ile afet sonrası becerileri test etmek üzere tatbikat yapıyoruz. - Gereken yardımlar için bir yedekleme (eş sınıf) sistemimiz var. En az yılda bir kez, operasyon ekiplerinin müdahale organizasyonunu ve becerilerini test etmek üzere canlandırma uygulaması yapıyoruz. Örneğin; hasar tespiti, bilgi paylaşımı, hafif arama kurtarma, ilk yardım, yangın söndürme ve öğrenci-aile birleşimi vb. gibi. - Tatbikat sonrası, değerlendirme yaparak pratiğimizi geliştiriyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Bina tahliyesi tatbikatını yılda en az iki kez yapıyoruz. Muhtemel acil durumları dikkate alarak uygun becerileri kullanma pratiklerini de uyguluyoruz. Örneğin, yaşam kurtarmak için ilk yardım becerileri; deprem için çök, kapan, tutun; sel için uygun davranış ve yüzme; şiddet-saldırı için bulunduğu yerde kapan ve kapıyı kilitle. Temel tahliye kurallarını uyguluyoruz: "Konusma, Koşma, İtme, Geri Dönme".
☐	☐	☐	☐	- Yetkili kuruluşlardan güvenilir acil durum bilgisi almak için erişimimiz ve bunu içerde yaymak için haberleşme sistemimiz var. - Acil durumlarda güncel bilgi alıp, okuldakileri uyararak ve gerekli makamları bilgilendirmek konusunda tatbikatlar yapıyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Öğrenciler ve okul personeli için ilk 72 saatlik acil malzememiz var. Örneğin, kişi başı günlük 12 lt su, yiyecek, ilk yardım malzemeleri, jeneratör, acil aydınlatma malzemeleri, alternatif haberleşme, barınma ve temizlik, hijyen malzemeleri vb. gibi.
☐	☐	☐	☐	- Okul personeli ve büyük sınıf öğrencilerine afete müdahale beceri eğitimleri verildi. Örneğin, ilk yardım, tıbbi olmayan triaj(afet triaji), hafif arama ve kurtarma, telsiz haberleşmesi, psikolojik ilkyardım, öğrenci teslim işlemleri, barınma, beslenme ve sanitasyon, hijyen bilgileri, vb. gibi.
☐	☐	☐	☐	- Okul personeli, dağal gaz, elektrik ve su tesisatlarının yerlerini ve nasıl kapatılacağını biliyor.
☐	☐	☐	☐	- Afet sonrası kendi kendimize yardım için geçerli olan standart organizasyon-müdahale sistemi ve prensiplerini biliyoruz.
☐	☐	☐	☐	- Gerekirse devreye sokmak üzere psikososyal destek kaynaklarımızı belirledik.
☐	☐	☐	☐	- Kaynaklarımızı karşılıklı yardımlaşma ve mahallemizdeki müdahale çalışmalarını desteklemek için kullanmak üzere plan yaptık.

ACİL DURUM BAĞLANTILARI VE ACİL DURUM MALZEMELERİ HAKKINDA VELİLERE MEKTUP

(MEB OKUL RESMİ YAZIŞMA KAĞIDI)

(Gün, Ay), 20...

Değerli Veli(ler) veya Vasi(ler)

Bildiğiniz gibi, bulunduğumuz bölge olan gibi risklere açıktır. Olası başka acil durumlar da çocuklarımızın okulumuzda beklenenden daha uzun zaman geçirmek zorunda kalmasına yol açabilir. Okulumuzun bir Afet ve Acil Durum Okul Güvenlik Planı mevcuttur. Sizler, veliler olarak bu planın önemli bir parçasını oluşturmaktasınız.

Okul çalışanlarımız, gerektiğinde “afet görevlisi” olarak hareket etme sorumluluğunu hissetmektedir. Herhangi bir acil durum söz konusu olduğunda çoğumuz bütün öğrencilerimizin bakımını üstlenmek için okulda kalacaktır.

Eğer bölge dışında olduğunuz bir zamanda herhangi bir acil durum söz konusu olursa okul personeli, gereken süre boyunca çocuk(lar)ınızın yanlarında olacaktır. Çocuk(lar)ınız ancak bizzat size veya Acil Durum Bağlantı Listesi'ne adını yazdırdığınız kişilere teslim edilecektir. Bu nedenle acil durum listesine adını yazdırmak üzere seçeceğiniz kişilerin, tam anlamıyla güvendiğiniz kişiler olması ve onlar ile Öğrenci-Aile Teslim Planını önceden paylaşmış olmanız çok önemlidir. Seçeceğiniz kişilerden en azından birinin okula yürüme mesafesinde yaşıyor olması ve yokluğunuzda okula yaya olarak gelip çocuğunuzu teslim alabilmesi son derece önemlidir. Buradaki amaç, çocuğunuzu en güvenli şekilde koruyup sizinle en kısa zamanda bir araya gelmesini sağlamaktır. Çocuğunuzu almaya gelecek olan kişinin kendisini fotoğraflı kimlik belgesi ile tanıtmayı, çocuğunuzun da onu tanıdığına dair onay vermesi gerekmektedir.

Sizden bir başka ricamız da ÇANTA hazırlamanızdır. ÖĞRENCİYE ÖZEL KÜÇÜK TORBA/ ÇANTA temiz bir plastik ya da bez torba olmalı ve üzerinde çocuğunuz adı soyadı yazılmalıdır. İçinde bulunması gerekenlerin listesi aşağıdadır:

- 2 adet küçük şişe su
- 2 adet yüksek kalorili, dayanıklı, tuzsuz gıda maddesi (paket halinde)
- Üzerinde tüm aile fertlerine ait acil durum bağlantı bilgilerinin yazılı olduğu büyük boy bir kağıt
- Arkasında tarafınızdan yazılmış bir not bulunan bir aile fotoğrafı (isteğe bağlı)
- Yaşça büyük çocuklar için: Yedek iç çamaşırı
- Yaşça küçük çocuklar için: Baştan ayağa yedek kıyafet
- Yaşça küçük çocuklar için: Kendilerini yakın hissettiği ufak bir eşya ya da oyuncak

Eğitim yılının son günü (umarız kullanmaya gerek kalmaksızın) bu çanta size geri verilecektir. Bir sonraki eğitim yılının başında sizden yeni bir çanta hazırlamanız talep edilecektir.

Sayın Velimiz, sizden bir ek ricamız daha bulunmaktadır. Okul malzemelerimize ekleyebileceğimiz fazladan temiz bir battaniyeniz varsa bağışınızın çok makbule geçeceğini belirtmek isteriz.

Bu önlemler, bir afet ya da acil durumda çocuğunuzun okulda daha iyi zaman geçirmesine yardımcı olacaktır. Biz çocuğunuz ile okulda ilgilenirken siz de çözümün bir parçası olarak, güvensiz koşullarda yollara çıkıp, trafiğin kilitlenmesine neden olmak yerine, yakın çevrenizdekilere yardımcı olabileceksiniz. Böylece, güvenli koşullar oluştuğunda yavrunuza kavuşabileceksiniz. Acil durum taşıtlarının hızlı şekilde müdahale edebilmesi için yolların açık kalmasına yardımcı olabileceksiniz.

Gün içerisinde, okula yürüyüş mesafesinde bir yerde bulunuyorsanız ve okul idaresinden onaylı bir gönüllü olmak isterseniz lütfen okul yönetimi ile irtibata geçiniz. Okul Güvenliği Komitesi sizinle gönüllü eğitimi için temasa geçecektir.

Saygılarımla,

(İSİM)

Müdür

AİLE AFETE HAZIRLIK PLANI

..... ailesi için son güncellenme tarihi:

Bu plana kimin katılması gerekiyor? (Aile bireylerini sıralayınız)

Bu planı başka kimlerin bilmesi gerekiyor? (Eğer gerekiyorsa onlara da bir kopyasını iletiniz.)

Tamamladığınız her maddenin yanındaki kutucuğa onay işareti koyunuz

1. BÖLÜM: RİSK DEĞERLENDİRMESİ VE PLANLAMA							
☐	Bu konuda bir aile toplantısı yaptık.						
☐	Evde, her odada en güvenli yerleri belirledik. (Pencerelerden, üzerimize düşebilecek büyük ve ağır eşyalardan ve yangına neden olabilecek soba, fırın gibi nesnelere uzak yerleri)						
☐	Evdeki ve binadaki alternatif çıkış yollarını belirledik.						
☐	Çevremizdeki olası yapısal olmayan tehlikeleri belirledik.						
☐	Bulduğumuz bölge ve il dışında bağlantı kuracağımız kişileri ve telefon numaralarını biliyoruz: Bunlar:						
☐	Tekrar nasıl buluşacağımızı biliyoruz. Evin içinde: Evin dışında: Mahallemizin dışında:						
☐	Önemli evraklarımızın, adreslerin ve telefon numaralarının birer kopyasını hazırladık. Bu kopyadan bir nüsha bölge dışı bağlantı kişisinde, bir nüsha da deprem çantamızda bulunduruyoruz.						
☐	Deprem sonrasında telefonu yalnızca acil durumlarda kullanmamız gerektiğini öğrendik. Bilgi edinmek için radyo ve televizyonu kullanmamız gerektiğini biliyoruz.						
☐	Her altı ayda bir planımızı gözden geçirmeyi kararlaştırdık.						
2. BÖLÜM: FİZİKSEL ve ÇEVRESEL KORUNMA ÖNLEMLERİ							
☐	Binamız güncel deprem yönetmeliğine göre tasarlanmış ve inşa edilmiştir ya da yetkili bir mühendis tarafından incelenip gereken güçlendirme tamamlanmıştır.						
☐	Binamızı nemden koruyoruz ve gereken tamiratları vakit geçirmeden yaptırıyoruz.						
☐	Sarsıntı esnasında düşüp kayarak bizim ya da çocuklarımız için hayati tehlike yaratabilecek aşağıdaki eşyaları ve nesnelere duvarlara, kirlere, kolonlara veya döşemeye uygun şekilde sabitledik <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>☐ Yüksek ve ağır mobilyalar</td> <td>☐ Beyaz eşyalar</td> </tr> <tr> <td>☐ Büyük elektronik eşyalar</td> <td>☐ Tüp gazlar</td> </tr> <tr> <td>☐ Aydınlatma elemanları</td> <td>☐ Diğer eşyalar (.....)</td> </tr> </table>	☐ Yüksek ve ağır mobilyalar	☐ Beyaz eşyalar	☐ Büyük elektronik eşyalar	☐ Tüp gazlar	☐ Aydınlatma elemanları	☐ Diğer eşyalar (.....)
☐ Yüksek ve ağır mobilyalar	☐ Beyaz eşyalar						
☐ Büyük elektronik eşyalar	☐ Tüp gazlar						
☐ Aydınlatma elemanları	☐ Diğer eşyalar (.....)						

☐	Deprem sırasında yaralanmamıza neden olabileceklerinden dolayı, içindeki nesnelerin sarsıntı esnasında düşmesini önlemek için mutfak dolaplarının kapaklarına güvenlik mandalları taktırdık. Televizyonumuzu, bilgisayarımızı ve diğer elektronik eşyaları uygun şekilde sabitledik ve resim, tablo gibi nesnelere duvara asarken çengel vidalar kullandık.
☐	Bir yangın söndürücü bulduruyor ve yılda en az bir defa bakımını yaptırıyoruz.
☐	Sonraki nesillerimize aktarmak istediğimiz aile yadigarı eşyalarımızı depremde zarar görmemeleri için sabitledik.
☐	Tehlikeli maddelerin, sarsıntı esnasında devrilip dökülmelerini önlemek için bunları sınırlı miktarda bulduruyor, izole ediyor ve birbirlerinden ayırıyoruz.
☐	Yataklarımızın yanında bir çift ayakkabı, bir çift iş eldiveni ve pilleri yeni olan bir el feneri bulduruyoruz.
☐	Deprem sonrasında, çevremizde gaz sızıntısı olmadığından kesinlikle emin olana kadar çıkmak, kibrit ya da bunlar gibi yangına neden olabilecek şeyler kullanılmayacağını biliyoruz.
☐	Sarsıntı esnasında kırılacak pencerelerden korunmak için camların önüne kalın perdeler astık ya da camların üzerine film çektirdik.

BU SATIR SİLİNECEK

3. BÖLÜM: İLK MÜDAHALE KAPASİTESİ: KAYNAKLAR VE BECERİLER

☐	Hayatımızı sürdüreceğimizi gereksinimlerimizi toparlayıp evde ve arabamızda buldurmak üzere deprem çantalarımızı hazırladık (kişi başı günlük 4 litre su, 3 gün yetecek kadar yiyecek, reçeteli ilaçlar, el feneri, yedek piller, ilk yardım çantası, bir miktar nakit para, giysi, tuvalet ve kişisel temizlik malzemeleri, yaşlılar, çocuklar ve engelliler için gerekli olabilecek özel erzak ve ihtiyaçları da içerecek şekilde hazırlanmış bir çanta).
☐	Yangın söndürücünün nasıl kullanılacağını öğrendik.
☐	Elektrik şalterleri, dağal gaz ve su vanalarını nasıl kapatacağımızı biliyoruz.
☐	Yaşadığımız yerde, afet sonrasında kendi kendimize yardım edebilmek için organize olurken kullanabileceğimiz olay yönetim sistemi ya da standart acil durum yönetim sistemi ilkelerini öğrendik.
☐	Afet ve acil durumlara hazırlık ile ilgili aşağıdaki kişisel becerileri kazandık. ☐ İlk yardım ☐ Hafif arama kurtarma ☐ Yangınla mücadele ☐ Telsiz haberleşmesi ☐ Toplum Afet Gönüllüsü Bilgi ve Becerileri

B. FİZİKSEL KORUNMA FORMLARI

OKUL BİNASI EMNİYET KONTROL LİSTESİ

1975 veya 1998 Deprem Yönetmeliğine göre, özenle tasarlanarak inşa edilen binaların can güvenliği sağlayacak yeterlilikte olup deprem sırasında yıkılmamaları beklenmektedir. Bu yönetmelikler çerçevesinde fakat özenle tasarlanmadan inşa edilmiş olan binalar için aşağıda verilen Bina Tehlike Avı soruları olası risklerin belirlenmesinde yardımcı olabilir. Binanız herhangi bir kategoride risk içeriyorsa yetkili bir mühendise danışmaya çalışınız. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili mevzuatına göre yetkilileri haberdar ediniz.

1. ZEMİN İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanızın bulunduğu yerin durumu nasıl?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Dere yatağı ve dolgu zeminler
- Bataklık zeminler
- Çok eğimli araziler
- Uçurum kenarları
- Fay hattının üzerinde yer alan zeminler

2. BİNANIN YAŞI İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanız betonarme ise kaç yaşında?

Şunlar risk oluşturabilir:

- 28+ yıllık
- Herhangi bir yönetmeliğe göre inşa edilmemiş olanlar

3. BİNANIN TAŞIYICI SİSTEMİ İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanızın yapım türü nedir?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Düzensiz, dengeli dağıtılmamış çerçeve sistem betonarme binalar
- Deprem hatılı olmayan yığma binalar

4. BİNANIN YÜKSEKLİĞİ İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanız (zemin kat dahil) kaç katlı?

Risk oluşturabilir:

- 4+ katlı iyi inşa edilmemiş betonarme yapılar
- 2+ katlı yığma yapılar

5. YUMUŞAK KAT RİSKİ

Zemin kat nasıl?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Normal katlarla aynı kat yüksekliğine ve şekline sahip ancak duvar yok.
- Kat yüksekliği normal katlardan fazla ve duvar yok.

6. BİNANIN ŞEKLİ İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanızın şekli nasıl?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Kenarları arasındaki oran çok büyük olan bir dikdörtgen şeklinde olması
- L, H, artı şeklinde veya uzun bir dikdörtgen şeklinde olması ve dilatasyon derzinin (Binalarda yapı elemanlarının genleşme, büzülme gibi etkilerden, yatay ve düşey yüklerden zarar görmemesi için bırakılan boşluk.) olmaması

7. KOMŞU BİNALAR İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanızın yanında nasıl binalar var?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Aynı kat seviyesinde olup, aynı yükseklikte olmayan bitişik nizam binalar
- Aynı kat seviyesinde olmayan bitişik nizam binalar

8. SUDAN KAYNAKLANAN RİSKLER

Binanızda su toplanan veya sudan hasar görmüş bir kısım var mı?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Kış aylarında rutubet oluyor.
- Küçük bir bölümde görülebilen paslanmış çelik donatı, çürümüş ahşap, aşınmış tuğla var.
- Sürekli rutubet oluyor.
- Birden fazla kısımda görülen paslanmış çelik donatı, çürümüş ahşap, aşınmış tuğla var.
- Binanın herhangi bir yerinde su birikiyor.

9. BETONARME BİNALARDA KALİTESİZ MALZEME KULLANILMASINDAN KAYNAKLANAN RİSKLER

Binanızın betonarme malzemesinin durumu nasıl gözüküyor?

Şunlar risk oluşturabilir:

- Betonda deniz kabukları görünüyor.
- Kolonlarda hiç etriye* yok veya etriyeler kolon kiriş bağlantı yerlerinde sıklaşmıyor.
- 135 derece yerine 90 derece açı ile bükülmüş etriyeler kullanılmış.
- Betonda çok büyük çakıllar, çöp, tahta parçaları var.
- Bina son depremde orta hasar görmüş ve onarımı yapılmamış.

*Etriye: Kolon ve kirişler içinde bulunan ve (burkulmayı önlemek amacıyla boyuna yerleştirilen) ana demirlerin etrafını saran sargı

10. BİNANIN KULLANIM ŞEKLİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ OLAN RİSKLER

Binanız nasıl kullanılıyor?

Şunlar risk oluşturabilir:

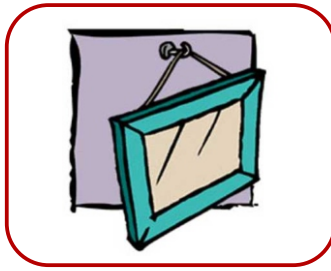
- Konut olarak yapılıp, büyük ekipmanlı atölye veya depo olarak kullanılıyor.
- Balkonlar veya teras kat ağır malzemeyle kapatılmış.
- Çatıya ağır veya büyük ekipman eklenmiş.
- Bina konut olarak inşa edilmiş fakat artık okul, spor salonu, hastane veya birçok kişinin bir araya geldiği diğer mekanlar olarak kullanılıyor.
- Yapımından sonra ilave kat çıkılmış.

Bu bina tehlike avı, deprem sırasında binanızdaki olası risk bölgelerini tanımlamakta yardımcı olmak için ve Depreme Karşı Yapısal Bilinç (DKYB) Eğitim Programı'ndaki konuları gözden geçirmek amacıyla oluşturulmuştur.

OKUL DEPREM TEHLİKE AVI

TALİMATLAR

Okul Deprem Tehlike Avı (ODTA) her sınıf, ofis ve ortak kullanılan bütün alanlar, okulun her bölümü tek tek dolaşarak yapılır. ODTA bir ekip ile yapılır. Bu ekipte, okul yöneticilerinden birisi, okulun bakım onarımından sorumlu yetkili kişi ve Okul Afet Güvenlik Komitesi üyelerinden kişiler ve büyük öğrenciler yer alır. Bölümleri dolaşırken tek ihtiyacınız olan hayal gücü ve sağduyunuzdur. Yer kabuğu sallanmaya başladığında neler olabileceğini düşünmeniz gerekmektedir. Bazı eşyaların düşmesi veya kaymasıyla bizlere zarar verebileceğini unutmayın. Özellikle yaralanmaya neden olabilecekleri veya çıkışları tıkayabilecek olanları gerek sabitleyerek gerekse yer değiştirerek emniyet altına alın. Neler yapılabileceğine ve bunları kimin yapabileceğine dair notlar alın.

Neler yapılabileceğini düşünürken aşağıdaki öncelik sırasını belirleyin.

- İlk önce, yaşamsal zarar verebilecek olan; can kaybı veya yaralanmaya yol açabilecek ya da çıkış yollarını tıkayabilecek olan nesnelere emniyetli hale getirilir** (ağır cihazlar, ısıtma ve soğutma birimleri, borular, depolar, tepe aydınlatmalar, kitaplıklar, tehlikeli kimyasallar, çıkışı tıkayan nesnelere).
- İkinci olarak, ekonomik kayıp yaratacak olan ve çevresindekilere zarar verebilecek eşyalar emniyete alınır** (bilgisayarlar, işitsel-görsel cihazlar).
- Daha sonra da, sosyal ve kültürel değeri olan nesnelere emniyete alınır** (okul madalyaları, kırılacak eşyalar).

Ayrıca yapılabilecekler arasında şunlar da bulunur:

- Ağır eşyalar baş hizasının altına yerleştirilir.
- Yüksek ve ağır mobilyalar duvar, zemin ve tavana sıkıca sabitlenir (L profil ile duvarlara, ayarlanabilir yaylı gergi çubuklarıyla tavana sabitlenebilir. Alt ön tarafa takoz yerleştirilir ve bulunduğu yere sabitlenir.).
- Dolap kapakları sürgülü veya mandallı kilitlerle tutturulur.
- Isıtıcılar ve ısı kaynakları emniyete alınır.
- Sıvı propan gazı depoları, yangın söndürücüler ve diğer gaz silindirleri sabitlenir.
- Kırılabilir camlardan korunacak şekilde düzenleme yapılır (Mobilyaların yerleri değiştirilir, pencerelerde cam filmi, perde kullanılır veya güçlendirilmiş cam taktırılır.).
- Ağır ve önemli elektronik cihazlar plastik klipsli şeritler, dar ve geniş dokuma kayışlar, cırtcirtli bantlar kullanarak masa üstüne veya zemine sabitlenir.
- Aydınlatma armatürleri tavana sıkıca sabitlenerek emniyete alınır.
- Duvar tabloları için ucu kapalı kanca vidalar kullanılır.
- Tehlikeli maddeler (zehir, yanıcı-parlayıcı) sınırlanır, izole edilir, ortadan kaldırılır veya ayrı ayrı tutulur.
- Önemli eşyalar olası sel baskını seviyesinden yukarıda bulundurulur.

YAPILACAK İŞLERİN SIRALAMASI

Öncelik Seviyesi 1: Hayatı tehdit edici olabilir veya ciddi veya orta dereceli yaralanmaya yol açabilir. **Yaşamsal zarar verebilir can kaybı veya yaralanmaya yol açabilir ya da çıkış yollarını kapatabilir.**

Öncelik Seviyesi 2: Ekonomik, sosyal ve kültürel kayıplara yol açabilir, hafif yaralanmalara neden olabilir veya eğitim-öğretime devam edilmesini engelleyebilir.

Öncelik Seviyesi 3: Toparlanmayı yavaşlatabilir.

Sınıf veya Bölüm:

Yer Bilgisi:

Öncelik Seviyesi 1, 2 veya 3	Yapısal Olmayan Tehlikeler	Çözüm	Sorumlu Kişi	Tamamlanma Tarihi

Her sınıf veya bölüm için yukarıdaki tablo ayrı ayrı hazırlanır.

TESİSAT ve ALTYAPI SİSTEMLERİ AKSAKLIKLARI

TESİSAT	BEKLENEBİLECEK DURUMLAR	NE YAPILMALI ?	KİM YAPACAK ?
Bilgisayarlar	Sistem çöküşü	Kağıt/belge dosyalama, CD'lere kopyalama gibi yedek sistemler kullanılır.	
Elektrik Akımı	Elektrikler kesik. Prizler çalışmıyor.	El fenerleri kullanılır.	
Yangın Alarmı	Yangın alarmı ve yangın söndürücü su püskürtme sistemi çalışmıyor.	Yangını bildirmek için telefon veya haberci kullanılır. Yangın gözlem ekibi kurulur. Küçük yangınlar söndürülür.	
Isıtma veya Soğutma Sistemleri	Isı seviyesi ayarlama devre dışı	Dar alanlara toplanılır ve kapılar kapatılarak sıcaklık sağlanır. Serinlemek için gölgelerden veya hava akımlarından yararlanır.	
Doğal Gaz Sızıntısı	Koku. Çürük sarımsak kokusu oluşur. Ocaklar yanmaz. Gaz genişler ve yükselir.	187 dağal gaz Acil aranır.Tüm katlarda pencereler açılır ve ortam havalandırılır. Gazla çalışan cihazlar kapatılır. Elektrik düğmelerine dokunulmaz. Kibrit, çakmak veya kıvılcım çıkarabilecek elektrikli aletler kullanılmaz. Bina tahliye edilir.	
LPG Sızıntısı	Koku. Çürük yumurta kokusu oluşur. Ocaklar yanmaz. Gaz inceler ve çöker.	Havalandırmak için pencereler açılır. Gazla çalışan cihazlar kapatılır. Kibrit, çakmak veya kıvılcım çıkarabilecek elektrikli aletler kullanılmaz. Alt katların kapıları kapatılır. Bina tahliye edilir.	
Lağım Taşması	Lağım boruları geri teper.	Tuvaletlerin sifonları çekilmez. Su kullanılmaz. İşaretler yerleştirilir. Seyyar tuvaletler veya kovalar kullanılır.	
Telefonlar (Sabit hatlar)	Sabit hatlar kesik.	Gerektiğinde, cep telefonları SMS için kullanılır. Gerekirse haberciler, ulak kişiler görevlendirilir.	
Telefonlar (Cep telefonları)	GSM servisleri çalışmaz.	Gerektiğinde haberciler, ulak kişiler kullanılır.	
Su Kesintisi (İçilmeyen kullanma suyu)	Lavabo ve tuvaletler çalışmaz.	Su biriktirilir. Seyyar tuvaletler, kovalar kullanılır. İçme suyu olarak şişe su ya da damıtılmış veya arıtma su kullanılır.	
Su Kesintisi (İçme suyu)	Musluk suyu içilemez durumda.	Tüm musluk ve çeşmelere "İçmeyiniz" işaretleri yerleştirilir. İçme suyu için şişe su, damıtılmış veya arıtma su kullanılır.	
Havalandırma	Havalandırma devre dışı.	Gerektiğinde kapı ve pencereler açılır. Kokulu veya tehlikeli maddeler kullanılmamalıdır.	

TELEFONLA TEHDİT RAPORU

Arayan kimi istedi?

Telefonu kim cevapladı?

Arama zamanı: Tarih:

Yapılan tehdidi aynen yazın:

.....

.....

Ancak sorabildiğiniz kadar soru sorun.

Bomba ne zaman patlayacak?

Nerede?

Ne tür bir bomba?

Görüntüsü nasıl, neye benziyor?

Arayanın Tarifi:

Ses özellikleri:

Konuşma şekli:

Üslup :

Aksan:

Tavır, Tutum (sinirli, sakin):

Arkadan duyulan sesler, fon sesleri:

C. MÜDAHALE KAPASİTESİ GELİŞTİRME FORMLARI

OKUL MÜDÜRÜ İÇİN ACIL DURUM GÖREV SORU FORMU

KİME: Tüm öğretmen ve personel

TARİH:

KİMDEN:

KONU: OKUL ACIL DURUM GÜVENLİĞİNE DAİR GÖREVLER

Her sene, Okul Afet ve Acil Durum Yönetim Kurulu okulumuzun Okul Güvenlik Planını gözden geçirmek durumundadır. Bu kapsamda, acil durum müdahale ekiplerimize personelden atamalar yaparken en iyi seçimleri yaptığımızdan emin olmak isteriz.

Lütfen bir dakikanızı ayırıp aşağıdaki formu tercihleriniz, eğitiminiz, yetenekleriniz, becerileriniz ve yetkinliklerinizi göz önünde bulundurarak doldurmanızı rica ederiz. Hedefimiz, vereceğiniz cevaplar doğrultusunda Okul Güvenlik Planımızı, yetkinliklerinizi en iyi şekilde kullanmamızı sağlayacak şekilde oluşturmaktır. Gereksinimlere göre acil bir durum karşısında plan ve görevlerin esnek olabileceğini de hatırlatmak isteriz.

İSİM: **SINIF/BÖLÜM:**

AŞAĞIDAKİ KONULARDA EĞİTİM ALDIM VEYA İSTİYORUM

ALDIM	EĞİTİM	GÜNLER	İSTİYORUM
☐	Kurs 1 Bireysel ve Aile Afete Hazırlık Online Eğitimi (MEB Sertifikası)		☐
☐	Kurs 2 Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Online Eğitimi (MEB Sertifikası)	-	☐
☐	Kurs 3 Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Online Eğitimi (MEB Sertifikası)	-	☐
☐	Kurs 4 Okul Afet ve Acil Durum Yönetimi Online Eğitimi (MEB Sertifikası)	-	☐
☐	Temel Afet Bilinci (BU KRDAE Sertifikası)	-	☐
☐	Temel İlk Yardım		☐
☐	İleri İlk Yardım		☐
☐	Yangınla Mücadele		☐
☐	Arama Kurtarma Eğitimi		☐
☐	Toplum veya Mahalle Afet Gönüllüsü		☐
☐	Sivil Savunma / Arama ve Kurtarma		☐
☐	Telsiz Eğitimi		☐
☐	Afette Ruh Sağlığı		☐
☐	Diğer		

AŞAĞIDAKİ BECERİLERE SAHİBİM

☐ Elektrik, Su, Gaz Vanalarının Kapatılması	☐ Tehlikeli Maddeler Kontrolü
☐ Barınma, Sanitasyon	☐ Beslenme
☐ İnşaat / El Aletleri	☐ Diğer

BECERİLERİMDEN EN VERİMLİ ŞEKİLDE AŞAĞIDAKİ ALANLARDA YARARLANILACAĞINA İNANIYORUM

OPERASYON	LOJİSTİK	DiĞER
☐ İlk Yardım	☐ Güvenlik/Tesisat	☐ Dokümantasyon
☐ Psikolojik İlk Yardım	☐ Arama ve Kurtarma	☐ Bilgi ve Planlama
☐ Hasar Değerlendirmesi ve Hafif Arama-Kurtarma	☐ Ulaşım ve Trafik	☐ Finans ve İdare
☐ Yangın Söndürme/Tehlikeli Madde	☐ Sanitasyon ve Barınma	☐ Kamu Bilgilendirme
☐ Toplanma Alanı Yönetimi	☐ Beslenme	☐ Güvenlik
☐ Teslim Kapısı		☐ Liderlik

OKUL OLAY YÖNETİMİ SİSTEMİ - SORUMLULUK MATRİSİ

GÖREV ve YERİ	YAPILMASI GEREKEN EYLEM	SORUMLUSU
Olay Yöneticisi Olay Yönetim Merkezi	Tüm acil durum operasyonlarını yönetir ve koordine eder. Okulda olmayanlara veya yaralıları göre personelin rollerini uyarlar.	İsmi Pozisyonu
Haberleşme Ekibi Olay Yönetim Merkezi	Harici haberleşmeleri İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü ve diğer okullarla, koordine eder ve OY'den verilen haberleri personele, öğrencilere ve velilere iletir.	İsmi Pozisyonu
İlk Yardım Ekibi İlk Yardım Merkezi	Tüm ilk yardım malzemelerinin güncellenmiş olduğundan, hazır olduğundan ve düzgün şekilde idare edildiğinden emin olur. İlk yardım uygular.	İsmi Pozisyonu
Psikososyal Destek Ekibi Toplanma Alanı	Kişilere veya öğrenci gruplarına gerekli olan psikolojik ilk yardımı sağlar.	İsmi Pozisyonu
Hafif Arama Kurtarma Ekibi Yönetim Merkezi	Hafif arama kurtarma operasyonlarını koordine eder, yangınları OY'ne bildirir ve küçük çaplı yangınları söndürür.	İsmi Pozisyonu
Öğrenci-Aile Birleştirme Ekibi Başvuru Kapısı Teslim/Birleştirme Kapısı	Velileri Başvuru Kapısında karşılar ve Teslim Kapısına kadar öğrencilere eşlik eder. Velileri Başvuru Kapısında karşılar ve Teslim Kapısında çocuklarıyla buluşup birleşmelerini sağlar.	İsmi Pozisyonu
Öğrenci Nezaret Ekibi Toplanma Alanı	Tüm öğrencilerin yoklamasını yapıp nezaret eder. Sürekli kontroller yapar. Öğrencileri yerleştirme ve ailelerle birleştirmeye destek olur. Tuvalet kullanımı ve diğer yardım gerektiren durumlarda eşleştirme sistemini uygular.	İsmi Pozisyonu
Lojistik Ekibi Güvenlik, Tesisatlar, Psiko- sosyal Destek, Sanitasyon ve Barınak.	Kampüsü emniyet altına alır. Velileri Teslim/Birleştirme Kapısına yönlendirir. Psiko- sosyal destek sağlanır. Gerekliyse şebeke vanalarını kapatır, sanitasyon ve barınma sahası sağlar.	İsmi Pozisyonu

VELİLERE ACİL DURUM TATBİKATI MEKTUBU

(OKUL ANTETİ)

Değerli Veli(ler)

Öğrencilerimizin ve çalışanlarımızın refahı ve güvenliği en büyük önceliğimizdir. Okullara acil durum müdahalesi prosedürlerini uygulama fırsatı sunmak için İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğümüz tüm öğrenciler ve personelden _____ tarihinde il çapında yapılacak acil duruma hazırlıklı olma tatbikatına katılmalarını istemektedir. Öğrencilerin o gün normal saatte okuldan çıkacaklarını bilginize sunarız.

Eğitim tatbikatının amacı, öğrencileri koruma, can kurtarma, yaralanmaları azaltma ve eğitimin sürekliliğini sağlama becerilerimizi geliştirmektir. Bu sayede acil durum operasyonları planını değerlendirme ve müdahale kabiliyetimizi geliştirme imkanı bulacağız. Tatbikatın bir bölümünde öğrencilerle okul çalışanları okulun Okul Afet Planını faaliyete geçirmemize katkıda bulunacaktır.

Öğrencileri gerçekten acil bir durum olduğunda koruyabilmek için yalnızca öğrenciye ait Acil Durum Kartında belirtilmiş olan velilere veya velisi tarafından bildirilmiş, yetişkin kişilere teslim edilebilecektir. Lütfen bu karttaki bilgileri kontrol edip güncellendiğinden ve doğru olduğundan emin olunuz. Karttaki listede birden fazla kişinin isminin bulunması gereklidir. Bunlar arasından bir-iki tanesinin okula yürüme mesafesinde oturuyor olması tercih edilir. Gerçekten acil bir durum meydana geldiğinde telefon bağlantısı kurmanın mümkün olmayacağını varsayarak çocuğunuzun Acil Durum Kartındaki kişilerle sizin ya da ailenizin buluşacağı yeri önceden kararlaştırmalısınız.

Gerçekten acil bir durum olduğunda onaylanmış bir acil durum bağlantı kişisi kimlik ibraz edebilmek için gereken hazırlığı yaparak öğrenciyi teslim almak için öncelikle Başvuru Kapısına gelmelidir. Öğrencinin okulda bulunduğu yer tespit edilirken, onu almaya gelen yetişkin(ler) de çocuklarıyla buluşmak üzere Teslim Kapısı'na yönlendirilecek, imza karşılığında çocuğunu teslim alacaktır. Bu prosedür çocuğunuzu korumak ve içinizi rahatlatmak için hazırlanmıştır.

Tatbikat öncesinde lütfen öğrencilerinizle ailenizin hazırlıklı olması hakkında konuşun. Eğer hala yapmadıysanız lütfen Aile Afet Planı ve Deprem Tehlike Avından yararlanınız. Bu dokümanları okulumuz idaresinden sağlayabilirsiniz.

Herhangi bir sorunuz veya bilgilendirilmeye ihtiyacınız olduğu takdirde lütfen bize danışmaktan çekinmeyiniz.

Saygılarımızla,

(İSİM)

Müdür

ÖĞRETMENLERE VE PERSONELE ACİL DURUM TATBİKATI DUYURUSU

TARİH:
 KİME: (okul ismi) Bölüm ve Kişi
 KİMDEN: Müdür

KONU: (günü, ayı, yılı) TARİHİNDE BÖLGE ÇAPINDA YAPILACAK DEPREM TATBİKATI

Yukarıda belirtilen tarihte il/ilçe çapında bir deprem tatbikatı yapılacaktır. Bu tatbikat tüm personel ve öğrencilerimizin afet durumuna yönelik hazırlığımızın değerlendirmesi ve okulumuzun acil durum prosedürlerini test etmesi için bir fırsat olacaktır. Lütfen tüm Okullarda Acil Durumlar için Standart Operasyon Prosedürlerini dikkatlice inceleyin. Ayrıca bu duyuruda yer alan ekleri de okumanız önemle rica olunur.

1. Tatbikat Senaryosu (seçilmiş olan tehlikeye bakınız, sayfa 15-29)
2. Öğretmen Kadrosu ve Personel için Acil Duruma Hazırlıklı Olma Kontrol Listesi (Ulaşım personeli için Acil Durum Talimatları)
3. Sınıf Acil Durum Malzemeleri Kontrol Listesi
4. Sınıf Yoklama Formu
5. Öğrenci Teslim İzin Belgesi Örnek Formları
6. Olay Yönetimi Sorumluluk Matrisi

Tatbikat aşağıdaki senaryoya uygun şekilde yürütülecektir.
 (Aşağıdaki senaryolardan ya da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tasarlanmış olanlardan birini seçiniz.)

DEPREM TATBİKATI SENARYOSU

Tatbikat, ilimizin tümünü etkileyen ve (bulduğunuz bölge boyunca hissedilecek) 6.8 büyüklüğünde bir deprem üzerine **varsayımlara dayanan** bir senaryodur. Saat de/da başlayacak olan şiddetli sarsıntı 45 saniye sürecektir. 15 dakika sonrasında en az bir tane şiddetli artçı deprem gerçekleşecektir. Elektrik, su, gaz ve lağım tesisatları çoğu bölgede işlemez hale gelmiştir. Okulun telefonları çalışmamaktadır. Yakınında bulunan bazı otoyollar tahrip olmuş veya trafik sıkışmıştır. Şehir içi yollar da kapanmıştır. Düşen elektrik direkleri ve hasar gören yeraltı doğal gaz borularının patlamasına bağlı olarak sayısız yangın çıkmıştır. Acil durum olduğunu varsayarak önceden izinli olanlar hariç tüm personelimizin okulda kalması gerekmektedir. İşleri başlarından aşkın olan Polis ve Yangın Ekiplerine ulaşamamaktadır. Okul yönetimi, öğrenciler ve çalışanlara bakma ve barındırma konusunu kendi başına halledeceğini varsaymalıdır (Not: Eğer okul bir endüstri tesisine yakınsa yangın olasılığına karşı binayı tahliye edip uzak bir yerde konuşlanmayı da plana dahil edin.).

SEL TATBİKATI SENARYOSU

(Eğer sel taşkınlarının yaşandığı bir bölgedeyse bu tatbikatı uyarlayıp uygulayın). Tatbikat varsayıma dayalı bir sel senaryosuna dayanmaktadır. 5 gündür yağın yağmurun ardından sel meydana gelir ve nehrin taşması sonucu kıyıları yoğun şekilde su basar ve barajın zarar görmesini önlemek için kapaklar açılmıştır. Bu son yüzyıldır yaşanan hiçbir sele benzememektedir. Okul Müdürüne gelen telefonla her yanı kaplayan şiddetli bir sel baskını uyarısı yapılır. Eğer binanız iki katlıysa plan ikinci kata tahliye gerektirir. Eğer binanız tek katlıysa planınız binayı tahliye edip zaman elverdiğince daha yüksek yerlere çıkmak olmalıdır. Öğrencilerin güvenliğinin sağlanması için can yelekleri olmasında fayda vardır.

TEHLİKELİ MADDE TATBİKATI

(Tehlikeli madde kullanan imalat tesislerine yakın konumdaysanız bu tatbikatı uyarlayıp uygulayın.) Tatbikat varsayıma dayalı bir senaryodur. Okul yakınında bulunan bir sanayi tesisinden sızan tehlikeli madde sözkonusudur. Sanayi tesisi işletmecileriyle görüştünüz ve alınması gereken önlemleri öğrendiniz. Siren sesi duyulur. Telefon haberleşme sistemleri işlemektedir.

ÖĞRETMEN VE PERSONEL: TATBİKAT PLANLAMA VE HAZIRLIK

Öğretmenler kendilerini tatbikat için hazırlamalıdır.

- ❑ Okul Acil Durum Tahliye Yolları krokisinin odanızda asılı olduğunu kontrol edin. Kendi odanız krokide farklı bir renkle işaretlenmiş olmalıdır. Eğer bu haritanın bir kopyasına sahip değilseniz lütfen okul iadresinden edininiz.
- ❑ Sınıfta görünür yere asılmış Acil Durum Tahliye Çantasının içeriğinin tam olup olmadığı, Acil Durum Tahliye Çantası ve Kontrol Listesine bakarak kontrol edilir. Bir tatbikat veya gerçek bir acil durum söz konusu olduğu takdirde sizin veya yerinizdeki yetkilinin ihtiyaç duyacağı tüm bilgiler Acil Durum Dosyasında bulunmaktadır.
- ❑ Sürekli tecrit gerektiren bir acil durum söz konusu olduğunda, sınıf öğretmenlerinin battaniye, şişe suları, bozulmayacak gıda ve yiyecek gibi diğer teçhizatı odalarında bulundurmaları tavsiye edilmektedir.
- ❑ Herkes, özel bir sorumluluğu olup olmadığını öğrenmelidir. Komşu sınıflardaki eş destekler tanınmalıdır.
- ❑ Yangın söndürücünün nerede olduğundan emin olunmalı ve nasıl kullanılacağını hatırlanması için kısaltma ezberlenmelidir: P.A.S.S. (Pimi çek, Ateşin kaynağına yönel, Sık ve ateşi dibinden Süpür.)
- ❑ Kendi evinizde ve çocuklarınızın bakımıyla ilgilenen insanlarla beraber kendi Aile Afet Planınızı tamamlamanız kuvvetle önerilmektedir.
- ❑ Gerçek bir acil durum veya bir tatbikat sırasında öğrencilerin toplanma alanında uygulayabilecekleri sessiz bir faaliyet tasarlanmalıdır.
- ❑ Lütfen, normalde okulda geçirdiğiniz zamandan daha fazla kalmanız gerektiğinde eviniz ve okulunuzda yapabilecekleriniz için hazırlıklı olunuz. Okul Müdürü veya yetkili kişi, gereksinimlere göre personelin okuldan ayrılışı ile ilgilenecektir.
- ❑ Eğer geçerli mazeretleriniz varsa lütfen bunları müdürünüzle ŞİMDİDEN konuşun, ertelemeyin ve konuşmayı acil durum zamanına bırakmayın.
- ❑ Okul başlamadan önce veya bittikten hemen sonra meydana gelen afet durumunda lütfen öğrencilere destek olmak için okula dönmeye hazırlıklı olun.

Öğretmenler tatbikatlar için öğrencileri hazırlamalıdır.

Öğrenciler, tatbikatları son derece ciddiye almaları gerektiğine ikna edilmelidir.

- ❑ Bina tahliyesini sınıfınızla ve komşu sınıfla birlikte uygulayın. Öğrencilerin tahliyenin 4 kuralını bildiklerinden emin olunmalıdır: **Konuşma! Koşma! İtme! Geri Dönme!** Eğer bir deprem halinde öğrenciler sınıflarının dışındalarsa (teneffüs, öğle tatili veya başka bir yerdeyken) en yakındaki sınıfla beraber tahliye edilmeli ve kesinlikle binaya GİRMEMLİDİR. Eğer iki ders arasındalarsa bir sonraki derslerindeki öğrencilerle beraber acil toplanma alanına gitmelidirler.
- ❑ Acil Durum Tahliye Yolları gözden geçirilmelidir. Eş destek olarak çalışacak 4 izleyici görevlendirilmeli ve yolların açık olduğunu kontrol ederek diğerlerine öncülük etmelidirler (Bu durum özellikle dış mekana kolay erişimi olmayan ya da ikinci kat sınıfları için özellikle önemlidir.).
- ❑ Öğrencilerinizle “Çök, Kapan, Tutun” tatbikatını uygulayın ve konumlarını 45 saniye sürdürmelerini sağlayın. Bu süre “bir yüz”, “iki yüz”, “üç yüz”, “dört yüz” sayılarının sınıfça sayılması ile tamamlanır. Diz çöküp bedenini kapladığı alanın mümkün olduğunca küçültülmesine çalışılmalı. Yüz, kafa ve ense saklanmalı, gözler kapatılmalı. Sırtlar pencereye dönük halde masa, sandalye, kürsülerin altına girin veya bedeninizi bunların hizasının aşağısında tutun.
- ❑ Fen ve teknoloji dersi öğretmenleri tarafından öğrencilerine bir yangının nasıl söndürülmesi gerektiği ve kullanımı riskli malzemeyi gerektiğinde nasıl izole edecekleri anlatılmalıdır.
- ❑ Gerçek bir acil durum halinde, öğrencilerin okuldan alınmasında sadece Acil Durum kartında isimleri yazılı ebeveyn, veli veya diğer yetişkinlerin yetkili olduğu anlatılmalıdır. “Başvuru Kapısı”, “Teslim Kapısı” kavramları ve sebepleri açıklanmalıdır.
- ❑ Yaralanmış, ya da enkaz altında sıkışmış olanlara ulaşabilmek için telefon hatlarının açık olmasının önemini ve cep telefonlarının kullanılmaması gerektiği anlatılmalıdır. Sadece fiziksel acil durumlar söz konusu olduğunda SMS kullanımı mümkündür.

Öğretmen ve Öğrenciler tatbikatlar için velileri hazırlamalıdır.

- ❑ Öğretmenler, öğrencilere evlerine götürmek üzere velilere yazılmış bir mektup dağıtmalıdır.
- ❑ Velilere, Acil Durum İrtibat Formunun güncel olduğu onaylatılmalı ve birleştirme/teslim prosedürlerinin önemi açıklanmalıdır.
- ❑ Velilere, kendileri okula varana kadar çocuklarının güvende olacaklarına dair güvence verilmelidir.

ULAŞIM PERSONELİ İÇİN HAZIRLIK KONTROL LİSTESİ

Acil durum meydana gelmeden önce hazırlıklarınızı tamamlayın.

- Büyük çaplı bir acil durumda otobüs şoförlerinin ilk sorumluluğu öğrencilerin güvenliği ve sağlığıdır. Şoför, acil durum esnasında tüm öğrenci ve personelin yoklamasını alacaktır.
- İlk yardım eğitimi günceldir.
- Güzergahtaki tüm öğrencilerin acil durum irtibatları aracımda yanımda bulunmaktadır.
- Engelli veya hayati tehlike taşıyan hastalığı bulunan öğrencilerle ilgili acil tıbbi bilgiler aracımda yanımda bulunmaktadır.

Yolcularınızı Hazırlayın

- Deprem riski taşıyan bölgelerde öğrencilerinizle “Dizüstü Çök, Kapan ve Tutun” uygulamasını ve taşıt tahliyesini denedik.
- Tüm yolcular şoförün talimatlarına uygun şekilde davranmaları gerektiğinin bilincindedir.

Velilerinizi ve bakıcılarınızı hazırlayın

- Okula gidip gelirken acil durum meydana gelmesi halinde çocukları en yakın okula götüreceğim velilere hatırlatıldı.

Deprem sarsıntısında aşağıdakileri yapmam gerektiğinin bilincindeyim.

- Öğrenci servisini, enerji nakil hatları, köprüler, üst geçitler, binalar, toprak kaymasına elverişli yerler, ağaçlar ve diğer tehlikeli durumlardan uzak bir noktada durduracağım (Sarsıntıların lastik patlamasıyla karıştırılabileceğini unutmayın.).
- Öğrencilere “Çök, Kapan ve Tutun” talimatı verin ve olay yönetimini ele alın.
- Frene basın, motoru kapatın ve sarsıntının geçmesini bekleyin.

Depremi ardından meydana gelebilecek diğer tehlikelerde aşağıdakileri yapmam gerektiğinin bilincindeyim.

- Yaralı kontrolü yapıp gerekli bakımı uygulamak. Yaralıları rapor edip kaydını tutmak.
- Yangın durumunda otobüsü tahliye etmek.
- Hasar görmüş köprülerden, üst geçitlerden veya sel basmış sokak ve caddelerden geçmeye kalkışmamak.
- Ulaşım Sorumlusuna bulunduğumuz yeri bildirmek ve mümkünse talimatları almak için telsiz kullanmak.
- Yola devam etmek güvenliyse taşıtla veya yaya olarak ilerleyerek en yakın okula gitmek.

- Durumu okul olay yönetim sorumlusuna bildirmek ve öğrencilerin acil irtibatlarını ve acil tıbbi bilgilerini iletmek.
- Olay Yöneticisinden veya Ulaşım Sorumlusundan başka bir talimat alıncaya kadar öğrencilerin yanında kalmak.

Afet veya acil durum meydana geldiğinde öğrencileri korumak

- Öğrencileri yalnızca aşağıdaki hallerde teslim etmem gerektiğinin bilincindeyim.
 - Acil Durum İrtibat Listesinde ismi bulunan ve kendilerini düzgün bir biçimde tanıtan veliler veya kişilere (Öğrenci/Aile Birleştirme Formunun bir kopyasını yanınızda bulundurun.),
 - Tıbbi yardım hizmeti sunanlara (Durumu ve varış yerini belgelelendirin.),
 - Okul müdürü, saha sorumlusu, öğretmen veya ulaşım yetkilisine,
 - Emniyet görevlilerine.
- Acil durumlara, öğrencilerin yaşına, otobüsün konumuna ve bunun gibi diğer unsurlara bağlı olarak karşılaşılan duruma en uygun şekilde hareket etmem ve bağımsız karar almam gerektiğinin farkındayım.

ÖĞRENCİ/PERSONEL ACİL DURUM YOKLAMA FORMU

Tahliye sonrasında hemen Toplanma Alanı'nda bulunan OYM toplama noktasına götürün.

Sorumlu Öğretmen/Personel

İsim: Oda:

Alternatif Sorumlu Kişi:

Acil Durum (veya Tatbikat) Türü(leri) :

☐ Yangın	☐ Kilitlen/Tecrit
☐ Dizüstü Çök/Kapan	☐ Deprem
☐ Saha dışına tahliye	☐ Diğer
☐ Yerinde Sığın	

Herkesin Yoklaması Alındı

Evet Hayır

Kayıp veya Sayılmayan

1.	3.
2.	4.

Yaralı Kişiler

1.	3.
2.	4.

Okula Gelmeyen

1.	3.
2.	4.

Mevcut Olmayan diğer kişiler (Erken çıkan veya başka bir yere gönderilmiş olan öğrencilerin NEREYE gönderildiğini de belirtin.)

1.	3.
2.	4.

İlave olarak MEVCUT bulunan ve yoklaması alınan diğer kişiler – normalde okulda olmayan

1.	3.
2.	4.

ÖĞRENCİ-AİLE TESLİM FORMU

1. BÖLÜM : BU ÜST KISMI BAŞVURU KAPISINDA/NOKTASINDA BULUNDURUNUZ

BU BÖLÜM VELİLER TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR.

Öğrencinin adı Sınıfı
Kardeşinin (aynı okuldaysa) adı Sınıfı

2. BÖLÜM : BU ORTA KISMI BAŞVURU KAPISINDAN TOPLANMA ALANINA BİR HABERCİYLE GÖNDERİN.

ÖĞRENCİYLE BİRLİKTE TESLİM KAPISINA GÖNDERİN Tarih

AŞAMA 1A- BAŞVURU KAPISI - VELİLER TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Öğrencinin adı Sınıfı
Kardeşinin adı Sınıfı
Öğretmeni(leri)
Ebeveyn/Veli İsmi (Lütfen okunaklı yazınız)

AŞAMA 1B – BAŞVURU KAPISI – DOĞRULAMA – PERSONEL TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Acil Durum Kartındaki İsim: EVET HAYIR Kimlik İbrazı/İspatı: EVET HAYIR
Yetkiyi veren: (Müdür veya atadığı kişi) Zaman

AŞAMA 2 – TOPLANMA ALANI – PERSONEL TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Öğretmenin İmzası:
Not:

3. BÖLÜM : BU ALT KISMI VELİYLE BİRLİKTE TESLİM KAPISINA GÖNDERİN

BAŞVURU KAPISI: 2 ve 3. BÖLÜMÜNÜ DE EŞLEŞTİRİP ZİMBALADIKTAN SONRA DOSYALA

AŞAMA 1A- BAŞVURU KAPISI - VELİLER TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Öğrencinin adı Sınıfı
Kardeşinin adı Sınıfı
Öğretmeni(leri)
Ebeveyn/Veli İsmi (Lütfen okunaklı yazınız)
Gideceği yer Telefon Numarası

AŞAMA 3B – TESLİM KAPISI– BU BÖLÜM PERSONEL TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Kimlik İbrazı/İspatı: EVET HAYIR
Yetkiyi veren (Müdür veya atadığı kişi) Teslim zamanı

D. ACİL DURUM MALZEME KONTROL LİSTELERİ

İDARİ BÜRO – “TAHLİYE-KUTUSU” KONTROL LİSTESİ

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
Personel ve Öğrenci Ders Kayıtları ve Program			
Öğrenci giriş-çıkışı kayıt defteri			
Günlük ziyaretçi kayıt defteri			
Önemli telefon numaraları			
Okul sahası haritası/kat planları			
Anahtarlar			
Öğrenci Acil Durum Bağlantı Kartları			
Öğrenci teslim formları (öğrenci başına 1 adet)			
Tükenmez kalemler			
Not Defterleri			
Keçeli kalemler			
Zimba ve zimba teli			
Ataşlar			

REVİR – “TAHLİYE KUTUSU” KONTROL LİSTESİ

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
Öğrenci ilaç kayıt defteri			
Öğrencilerin düzenli kullandığı ilaçlar			
İlk yardım malzemeleri			
Battaniye			
Çarşaf			

OLAY YÖNETİM SİSTEMİ - “MÜDAHALE EKİPLERİNİN DEFTERİ” - KONTROL LİSTESİ

Olay Yönetim Ekip Defterlerinin 6 kopyası bulunmalıdır: Defterler: Her biri için bir adet:

- Olay Yönetim Merkezi
- Operasyon Şefi
- Lojistik Şefi
- İlk Yardım İstasyonu
- Başvuru Kapısı
- Teslim/Birleştirme Kapısı

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
OKUL HARİTASI (tüm tahliye güzergahlarını gösterecek şekilde)			
TOPLANMA ALANI HARİTASI (sınıfların konumunu gösterecek şekilde)			
ÖĞRENCİ KAYIT/YOKLAMA LİSTESİ			
ÖĞRETMEN KADROSU/OKUL PERSONELİ LİSTESİ			
OKUL AFET VE ACİL MÜDAHALE MATRİSİ			
OLAY YÖNETİM SİSTEMİ KONTROL LİSTELERİ			
AFET ve ACİL DURUM STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ			

Her ekibin malzemeleri (masa, sandalye, sıra gibi) önceden hazır olmalıdır.

OKUL ACİL DURUM MALZEME - KONTROL LİSTESİ

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
Su			
Öğrencilerin evlerinden getirdiği çantalar			
Megafon			
Sınıf gruplarını belli etmek için işaret çubukları			
Acil Durum Telsizi			
Personel/ekip yelekleri veya boyna asılan kimlik kartları			
Jeneratörler			
Şığınak malzemeleri			
Battaniyeler			
Paravan (örn. mukavva kutular)			
Telsizler			
Sanitasyon malzemeleri			
Koruyucu kasketler			
Levye			
Kürek			
Merdiven			
Koli bantı			
Birleştirme/Teslim Formları			
Dosya kutusu			

OKUL İLK YARDIM ÇANTASI KONTROL LİSTESİ (750 kişi için)

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
3 paket Steril gazlı bez (7,5 x 7,5 cm)			
12 şişe Alkol (1 lt)			
1 kutu Amonyak nefes açıcı (10'luk paketler halinde)			
1 adet Aplikatör (steril, 6,5 cm)			
1 paket Karbonat			
1 adet Bandaj makası (15 cm)			
1 adet Bandaj, betafiks (5 m 10 cm)			
1 adet Elastik bandaj (6 cm)			
10 adet Elastik bandaj (13 cm)			
20 adet Kol askısı			
3 paket Klor tabletleri			
1'er adet Bez sargılar			
10 adet Göz damlası			
20 paket kağıt mendil			
3 adet Göz bezleri (steril)			
20 paket Gazlı bez (steril 7,5 x 7,5 cm)			
1 adet El lambası, piller			
10 paket Gazlı bez (5 cm)			
2 paket Gazlı bez (10 cm)			
1 paket ağrı kesici (Aspirin içermeyen)			
1 paket Kağıt havlular			
1 paket Plastik torba			
20 paket Plastik ambalaj kağıdı			
2 adet Oksijen taahımı (1 yetişkin, 1 öğrenci)			
2 paket Çengelli iğneler			
1 paket Tuz (1 kg)			
2 paket Peçeteler			
1 adet Çarşaf			
1 paket Sabun (dezenfektan jel)			
10 adet Atel (18'lik)			
3 adet Atel (24'luk)			
1 adet Sedye			
24 adet Bant, kağıt yapıştırıcı (1"x10 metre)			
1 adet Bant, kağıt yapıştırıcı, (2"x10 metre)			
1paket Dil tutucuları			
10 adet Cımbız			
1 kutu Vazelin (kavanozda)			
1 şişe Su (steril, 20 litre, plastik şişede)			

AFET VE ACİL DURUM SINIF MALZEME KONTROL LİSTESİ

Öğretmen İsmi Oda No.

SINIF TAHLİYE DEFTERİ

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
MEVCUT DERS KAYIT DEFTERİ			
1 KIRMIZI "YARALI-ÖLÜ ve/veya TEHLİKE" İŞARET LEVHALARI			
1 YEŞİL "TAMAMEN TAHLİYE EDİLDİ" İŞARET LEVHALARI			
ODA NUMARANIZIN İŞARET LEVHASI			
YARALI/KAYIP DURUM RAPOR FORMU			

SINIF TAHLİYE ÇANTASI

TANIM	HAZIR	EKSİK	ADI/ TARİH
1 İLK YARDIM ÇANTASI			
1 EL FENERİ			
1 RADYO			
PİLLER			
1 DÜDÜK			
2 ACİL DURUM BATTANİYESİ			
2 PLASTİK YAĞMURLUK			
KAĞIT MENDİL			
1 TEMİZ BEYAZ ÇARŞAF			
3 KEÇELİ KALEM			
PLASTİK TORBALAR			
TÜKENMEZ KALEMLER			
NOT DEFTERİ			
ÖĞRENCİ FAALİYET MALZEMELERİ (isteğe bağlı)			

ÖĞRENCİ/ÇALIŞAN ÖZEL ÇANTA KONTROL LİSTESİ (kişi başına 1 adet)

TANIM
2 küçük şişe su
2 yüksek kalorili, dayanabilir, tuzsuz gıda maddesi
Acil durum bağlantı bilgileri
Yedek iç çamaşırı
Öğrenciler için velilerden fotoğraf/mektup

EKLER

1. YAPISAL OLMAYAN TEHLİKELERİN AZALTILMASI (YOTA)
2. YANGIN VE YANGIN GÜVENLİĞİ
3. OKUL TATBİKATI (Erkan Avcı Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Deprem Tatbikatı)
4. KAYNAKLAR

1. YAPISAL OLMAYAN TEHLİKELERİN AZALTILMASI (YOTA)

OKUL: İbni Sina İlköğretim Okulu, Kartal İstanbul

Hazırlık Çalışmaları:

Öncelikle okul yönetimi, öğretmen ve diğer personelin katılımı ile bir toplantı yapıldı. Kendilerine bir deprem sırasında okulun içinde bulunan yapıya ait olmayan eşyaların sarsıntı sonucu düşüp kayabileceğini, devrilebileceğini ve bu yüzden okul çalışanlarına ve öğrencilere zarar verebilecekleri aktarıldı.

Okul Müdürü, kendilerinin de bu konuyu önemsediklerini ve konuyla ilgili olarak okulda çalışma yapmamız halinde bizimle iş birliği yapabileceklerini belirterek, bu çalışmayı desteklediğini ifade etti.

Okul yönetimin desteği alındıktan sonra aşağıdaki çalışmalar yapıldı.

A) YOTA Ekibi: Okullarda Afete Hazırlık kitabının yazarlarından, BÜ KRDAE (Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Deprem Araştırma Enstitüsü), YOTA Eğitmeni Ömer Çalışkan üst denetiminde, İbni Sina İÖO müdür yardımcısı, okul hizmetlisi ve sabitleme ustasının içinde bulunduğu bir YOTA ekibi oluşturuldu.

B) Risk Değerlendirmesi: Ekip okulun tüm birimlerini gezerek, yapıya ait olmayan deprem sırasında risk oluşturabilecek eşyaları tespit etti. Bunlar;

Sınıf: Öğretmen dolabı, televizyon, camlı tablolar, floresan lambalar, öğretmen bilgisayar

Bilişim Teknoloji Sınıfı: Bütün bilgisayar kasa ve monitörleri, ana sunucu bilgisayar (server), öğretmen dolabı, floresan lambaları

Fizik – Kimya Laboratuvarı: Materyal dolapları, camdan deney malzemeler, diğer deney malzemeleri

Kütüphane: Tüm kitap dolapları, raflarda bulunan kitaplar

Öğretmenler Odası: Öğretmen dolapları, mini buzdolabı, tezgâh üstü çay seti

Ana Sınıfı: Küçük dolaplar, buzdolabı

Koridorlar: Camlı tablolar, yangın tüpleri, floresan lambalar

İdareci odaları: Bilgisayarlar, dolaplar

C) Sabitleme Malzemeleri: Sabitlenecek eşyalar için piyasadan sabitleme malzemeleri alındı. Bunların bir kısmı

hazır (L profiller, vida çeşitleri, dübel çeşitleri, kablo bağları, S kancalar) ve bir kısmı birleştirerek (dokuma kayışları, cırt bantlar, tokalar, lastik) kullanılacak hale getirildi.

Resim Altı Yazısı: Sabitleme Malzemeleri

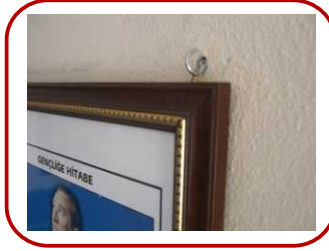
Uygulama Çalışmaları

YOTA uygulamaları, eşyaların sabitlemesi ve/veya yerlerinin değiştirilmesi olmak üzere ihtiyaca göre farklı şekillerde yapıldı.

Sabitleme çalışması

YOTA çalışması kapsamında yapılan sabitleme çalışmalarından örnekler

- Sınıf içinde, öncelikle öğretmen dolabı ağır olduğundan 4 noktadan L profiller yardımıyla sabitlendi.
- Daha sonra bilgisayar kasası masanın altına özel bir bölme yapılarak yerleştirildi.
- Bilgisayarın monitörü plastik klipsler ve dokuma kayışlar yardımıyla masaya sabitlendi.
- Camlı tablolar ve diğer tablolar "S" kanca ve dübel yardımıyla duvara sabitlendi.
- Floresan ampuller kablo bağı yardımıyla kendi kasasına sıkıca bağlandı.

Bilişim teknoloji sınıfında yapılan YOTA uygulamaları

- Çok sayıda bilgisayar bulunan bilgisayar teknoloji sınıfında öncelikle tüm bilgisayar kasaları, çevresi ölçülerek özel tasarlanmış ve uçlarına cırt bant dikilmiş dokuma kayışlar yardımıyla üzerinde bulunduğu masaya sabitlendi.
- Daha sonra plastik klipsler ve dokuma kayışlar yardımıyla monitörler üzerinde bulunduğu masaya sabitlendi.
- Ardından yine özel boyutlandırılıp hazırlanmış dokuma kayışlar yardımıyla ana sunucu bilgisayar yanında bulunduğu duvara sabitlendi.
- Yine bilişim teknolojisi sınıfında bulunan öğretmen dolabı, 4 noktadan L profiller ve dübeller yardımıyla duvara sabitlendi.
- Floresan ampuller kablo bağları kullanılarak kendi kasalarına

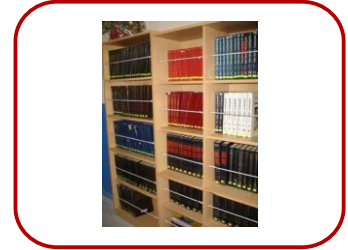
Fizik, kimya laboratuvarlarında yapılan YOTA çalışmaları

- Laboratuvarda bulunan tüm dolaplar duvara çeşitli boylarda olan L profiller yardımıyla sabitlendi.
- Farklı kimyasal özelliklere sahip maddeler ayrı ayrı dolaplara konarak dolapların sürekli kilitli tutulması önerildi.
- En önemlisi laboratuvardaki test amaçlı kullanılan cam eşyalar için yapılan sabitleme yöntemi oldu. Bu cam eşyalar sert strafor kullanılarak dolapların içinde birbirine çarpmayacak şekilde yerleştirildi.

Kütüphanede yapılan YOTA çalışmaları

- Öncelikle tüm kitaplıklar, yanında bulunduğu duvara çeşitli L profiller yardımıyla sabitlendi.
- Ayrıca kitap rafları önüne özel olarak hazırlanmış lastikler ve "S" kancalar yardımıyla kitapların düşmesine engel olacak bir sistem düzenlendi.

Öğretmenler odasında YOTA çalışmaları

- Öğretmen dolapları duvardan yaklaşık 15 cm uzakta olduğu için bu dolapların sabitlenmesinde hazır L profiller kullanılmamıştır. Bu dolapların sabitlenmesi için okula en yakın bir demirci dükkânında bir tarafı dolabın üzerine 10 cm gelecek şekilde özel hazırlanmış L profili yaptırıldı.
- Özel yaptırılan L profiller ve dübeller yardımıyla dolapların sabitlenmesi yapıldı.
- Ayrıca bir çay makinesi özel hazırlanmış dokuma kayışlar yardımıyla yanındaki duvara sabitlendi.

Ana sınıfında YOTA çalışmaları

- Ana sınıfında bulunan buzdolabı özel boyutlandırılmış uçları cırt bantlı dokuma kayışlar yardımıyla duvara uygun dübel ve vida kullanılarak sabitlendi.
- Buzdolabı sabitlenirken dokuma kayışın buzdolabı üzerine gelen kısmı yapıştırılarak sabitlendi (Beyaz eşya ve elektronik cihazlar üzerine ancak yapıştırma yoluyla sabitleme yapılabilir.).
- Ayrıca 37 ekran bir TV, bulunduğu masa üzerine plastik klipsler ve dokuma kayışlar yardımıyla sabitlendi.

Diğer YOTA çalışmaları

- Koridorda bulunan tüm camlı ve diğer tablolar "S" kanca yardımıyla üzerinde asılı buldukları duvara sabitlendiler.
- Duvarlara asılı olan yangın tüpleri özel boyutlandırılmış ve uçları cırt bantlı dokuma kayışlar yardımıyla gerektiğinde kolayca çıkabilecek şekilde sıkıştırıldı.

Yönetici, öğretmen, personel ve öğrenciler, okullarda bulunan yapısal olmayan elemanların sabitleme yöntemlerinin tekniklerinin daha detaylı yapılabilmesi adına, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi tarafından düzenlenen "Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması" eğitim programlarına katılabilirler.

Eşyaların yerlerinin değiştirilmesi

- En önemlisi sınıf dolabı, çıkış kapısının yanında bulunmaktaydı. Bu durumun tahliye sırasında sıkıntı oluşturabileceği düşünülerek sınıf dolabı cam tarafına yerleştirildi.
- Öğretmen masası, öğretmen dolabından etkilenmeyecek bir yere yerleştirildi.
- Ayrıca sınıf içindeki sıraların dizilişi şartların uygun olması halinde, öğrencilerin rahatlıkla "çök, kapan, tutun" eğitimlerini yapabilecek konuma getirilebilir. Okulda yapılan afete hazırlık adımlarını öğrencilerin kendi evlerinde de uygulamaları gerektiğini örnekleriyle aktarılması istenebilir.

2. YANGIN VE YANGIN GÜVENLİĞİ

Günlük yaşantımızda farklı nedenlerle yangınlar çıkmaktadır. Okulda herhangi bir nedenle yangın çıkabilir. Yangının etkilerini azaltmak için önceden önlemler almak, okuldaki mekânları yangına karşı güvenli hale getirmek çok önemlidir. Bunun için her okulda “Yangınlara Karşı Alınması Gereken Tedbirler” ve “Bir Yangın Karşısında Yapılması Gerekenler”in bilinmesi ve uygulanması büyük önem taşımaktadır.

İlgili mevzuat

http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24822_0.html

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Yangını Önlemek ve Yangın Güvenliği

Bir Yangın Karşısında Yapılması Gerekenler

Bir yangınla karşılaşıldığında uyulması gereken temel kurallar şunlardır:

- * Sakinlik korunmalı, bunun için zihinsel hazırlık yapılmalıdır.
- * Yangın küçük ise müdahale edilmelidir.
- * Zaman geçirmeden İTFAİYE 110 aranmalıdır. Telefonda şu bilgilerin belirtilmesi çok önemlidir:

- Açık adres
- Yangın nedeni
- Binanın türü ve kullanım amacı
- Mahsur kalan olup olmadığı.

- * “Yangın var!” diye bağırarak çevredekiler uyarılmalıdır.
- * Varsa yangın alarmı çalıştırılmalıdır.
- * Yangın küçükse söndürmeyi deneyebilirsiniz. Yangın büyümüşse hızla ortamı terk etmeniz gerekecektir. Bu sırada binadaki kişileri bağırarak uyarın. Çıkarken kapı ve pencereleri kapatarak çıkın. Böylece yangının yayılmasını yavaşlatırsınız.

Küçük Bir Yangını Söndürebilirsiniz

Yangınların çoğu başlangıçta küçüktür. En fazla bir koltuk boyutundaki yangınlara müdahale edebilme şansınız vardır. Bundan daha büyük alevlere yaklaşmanız ise tehlikelidir. Küçük bir yangının nasıl söndürüleceğini herkes öğrenebilir.

Küçük bir yangını bir kova veya sürahiyle su dökerek, ıslak bir havlu ya da battaniyeyle alevlerin üzerini örterek, kum ya da toprak atarak, yangın söndürme cihazı kullanarak, yangın hortumuyla su sıkarak kontrol altına alabilirsiniz.

Aşağıdaki şartlar altında bir yangını söndürmeyi asla denemeyin, yangın alanını hemen terk edin ve itfaiyeyi (110) arayın.

- Yangın hızla yayılıyorsa
- Çıkış yolunuzu kapatıyorsa
- Yangın söndürücünün nasıl kullanılacağından emin değilseniz
- Yangın söndürücünüz yeterli miktarda değilse
- Yangın söndürücünüz yangının çeşidine uygun değilse
- Yangın söndürücünüz kaldıramayacağınız kadar büyükse
- Müdahale etmeniz durumunda güvenliğiniz yoksa.

Yangına Yakalanırsanız

Duman ateşten daha öldürücüdür. Yanan her maddeden çıkan gazlar zehirleyici duman oluşturur. Havadan daha hafif olan duman yukarılarda toplanır, yoğunlaşarak alt seviyelere iner ve her cismi ısıtmaya başlar. Böyle bir ortamdaysanız;

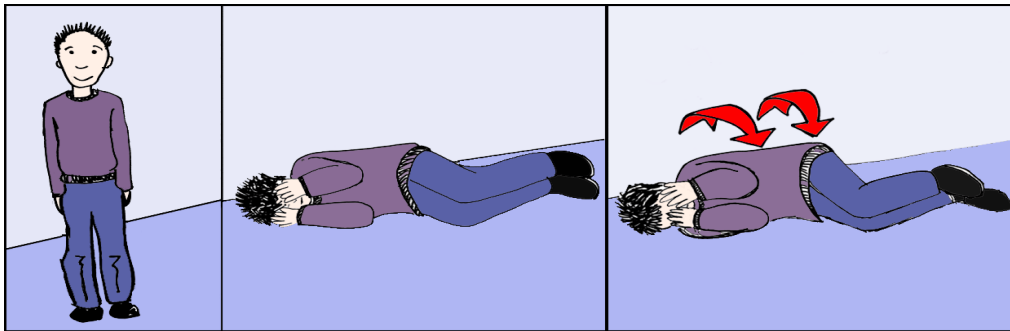
- Hemen yere yakın bir pozisyon alın.
- Yüzünüzü ıslak bir havluyla örtün.
- Güvenli bir çıkış noktasına doğru sürünerek ilerleyin.
- Sıcak olan bir kapıyı açmayın (Kapı kontrolünü elinizin tersi ile kapıya hafifçe dokunarak yapabilirsiniz.).
- Eğer bir yerde kapalı kalırsanız kapıyı kapatın ve kapının altını ıslak bezlerle tıkayın.
- Sizinle çıkış arasındaki yangın küçükse hızla çıkışa doğru gidin.

Eğer giysinizin tuttuğunu fark ederseniz; “Dur, Yat, Yuvarlan!”

- Dur: Giysiniz ya da saçınız tuttuğunda hemen durun!
- Yat: Hemen yere yatın. Bu arada ellerinizle yüzünüzü ve ağızınızı kapatın. Hem dumandan korunursunuz hem de yüzünüzü yanmaya karşı korumuş olursunuz.
- Yuvarlan: Havayı keserek ateşi hafifletmek mümkün olur. Ellerinizle yüzünüzü ve ağızınızı kapatmaya devam edin.

“Dur, Yat, Yuvarlan” tekniği için belirli aralıklarla pratik yapın.

Yangın Söndürme Cihazının Kullanımı: P.A.S.S.

1. Pimi çekin.

2. Ateşin kaynağına doğru yönelin.

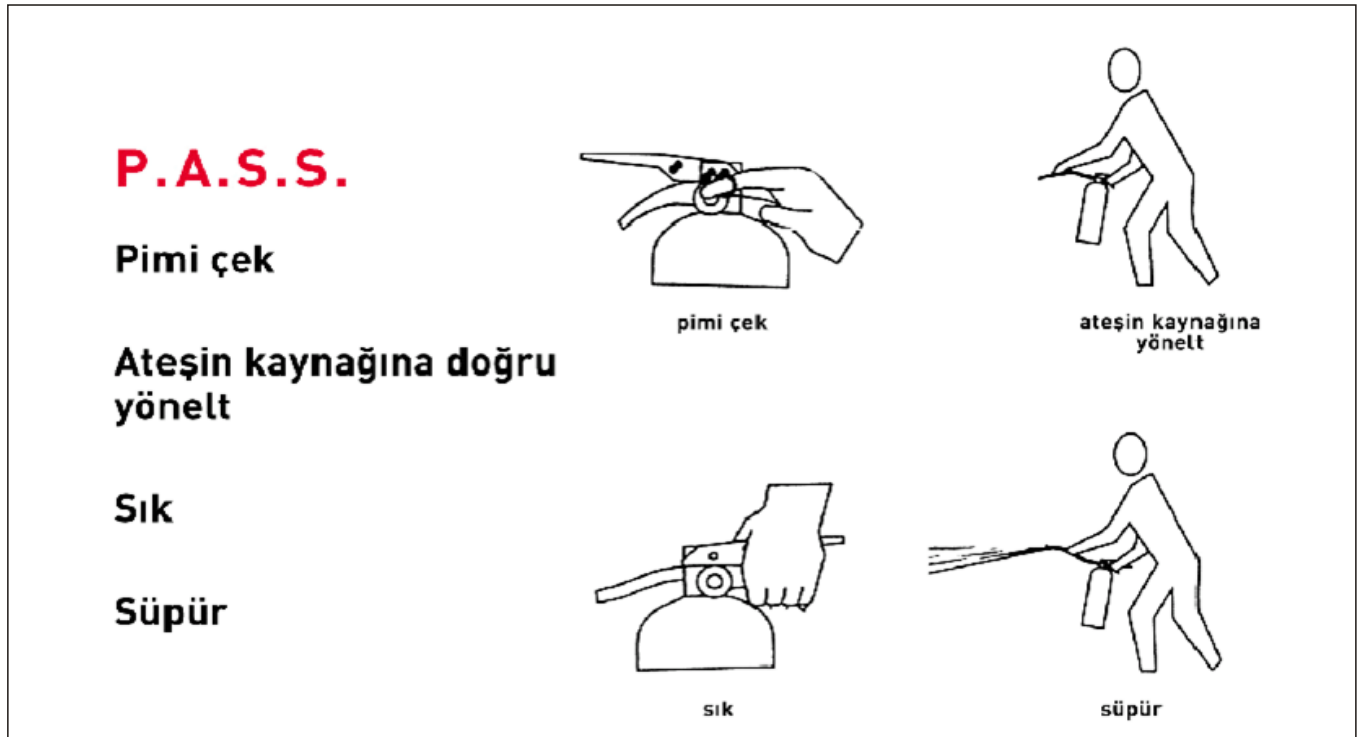
Yangın söndürücüyü aşağıdan ve ateşe doğru tutun. Zehirli gazı solumaktan kaçının ve üzerinize sıçrayabilecek, yanmakta olan parçalara dikkat edin.

3. Sıkın.

Yangın söndürücüyü ateşe doğru sıkın. Belirli bir mesafeden başlayın ve ateş sönmeye başladıkça yaklaşın.

4. Süpürün.

Yangın sönmeye kadar süpürür gibi yaparak, söndürücü maddeyi sıklığınız alana yayın. Yangın sönmeye başladıkça yaklaşın. Yangın sönmeye başlamadıkça, ilk müdahaleden sonra geri çekilip durumu gözden geçirin. Bir kez sıkılan yangın söndürücü tam boşalmasa bile yeniden doldurulmalıdır. Tüple ilgili üretici firmanın uyarılarına dikkat edin (Kuru kimyasal tozlu söndürücüler elektronik cihazlara zarar verdiğini unutmayın.).

KAYNAKLAR:

- Yangınla Mücadele Eğitimi Ders Kitabı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2000.
- Petal M.,Türkmen Z., ABCD Temel Afet Bilinci El Kitabı, BU KRDAE, İstanbul, 2002
- Sanduvaç Türkmen Z., Temel Afet Bilgisi El Kitabı, ISBN No: 97860589900-4, İstanbul, 2010

3. ERKAN AVCI TEKNİK VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ DEPREM TATBİKATI

Tarih : 03.11.2009

Saat : 11. 00

Senaryo: 23 Mayıs, saat 11: 00'de beklenen Marmara depremi büyük bir gürültü ve sarsıntı ile oldu. Deprem sırasında üm öğrenciler dersteydi. 10 – C sınıfı beden eğitimi dersinden dolayı bahçede bulunuyordu.

Tatbikat: Bahçedeki öğrenciler, depremi hissettikleri an öğretmenlerinin uyarısı ile bahçenin ortasında çök-kapan yaptı. Sınıflarda, depremi hisseden tüm öğrenciler öğretmenleriyle beraber sıra altında ya da yanında ve iç duvar önünde, kolon ve camlardan uzak bir durumda, hedef küçültüp başlarını korumaya alarak, “çök, kapan, tutun” yaptı. 60 saniye kadar bu şekilde korunduktan sonra öğretmenlerinin uyarısıyla daha önceden planlanan tahliye planını uygulamaya başladılar. Tüm okulun tahliyesi 7 dakika 20 sn sürdü.

Tahliye olan öğrenciler okul bahçesinde kendilerine ayrılan yerlerde toplanmaya başladı. Her sınıf başkanı yoklama yaparak sonuçları ilgili müdür yardımcısına bildirdi. Evleri yakın olan öğrencilerin birkaçının okul bahçesinde yoklama işleminin yapılmasını beklemeden okulu terk ettikleri yoklama işlemi sırasında anlaşıldı. Okul İdaresi, sarsıntıyı takiben, daha önce hazırlamış olduğu “Okul Afet Planını” uygulamaya koydu. Olay Yönetim Merkezi okulun girişindeki danışma kulübesinde çalışmalarına başladı. Deprem öncesinde planlandığı gibi; İlk Yardım Ekibi, Arama Kurtarma Ekibi, Yangın Müdahale Ekibi, Lojistik Destek Ekibi, Enerji Kontrol Ekibi, Sivil Savunma Ekibi, Haberleşme Ekibi, Öğrenci Teslim Ekibi, Okul Tahliye Ekibi, Psikolojik Destek Ekibi kendi sorumlulukları dâhilinde görevlerine başladılar.

Okul güvenlik ekibi tüm dış kapıları öğrencilerin okulu terk etmemeleri ve dışarıdan kontrolsüz müdahalelere engel olmak için kapattı.

Bütün ekipler ve okul yöneticileri okulun tüm alanlarında , yapısal ve yapısal olmayan hasar tesbiti yaptı. Öğrenciler, daha önceden isimleri idareye bildirilmiş olan yakınlarına kimlik kontrolü ve teslim formu eşliğinde teslim edildi.

Saat 16.00' da deprem sonrası yapılan tüm çalışmalar rapor edilerek İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderildi.

Deprem Tatbikatlarında Kazanılması İstenilen Davranışlar

- * Soğukkanlı şekilde Okul Afet ve Acil Durum Planını uygulamak.
- * Sarsıntı sırasında “çök-kapan-tutun” hareketini doğru bir şekilde uygulamak.
- * Sınıf ve okul tahliye planına uymak; sınıftan çıkış, koridor, merdivenler ve çıkış kapılarından sakin, kararlı ve hızlı şekilde tahliye sağlamak.
- * Bahçede kendilerine ait toplanma yerinde kurallara uygun bir şekilde beklemek.
- * Öğrenci Teslim Tutanağının kullanılması prosedürlerini uygulamak.
- * Olay Yönetim Sistemini işletmek; kurulan ekiplerin çalışmalarını tatbikat sırasında izlemek ve eksikleri varsa gidermek.
- * Deprem sonrası lojistik hizmetlerinin durumunu görmek.
- * İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile bağlantılı şekilde işlemleri yürütmek.
- * En önemlisi daha önceden hazırlanan “Okul Afet Planını” test etmek.

4. KAYNAKLAR

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü (2005), *Aile Afete Hazırlık Planı*.

Green, Rebekah, Sungay, Bilgen, and Paci, Zara.(2005). Depreme Karşı Yapısal Bilinç El Kitabı. B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, Afete Hazırlık Eğitim Birimi, İstanbul.

<http://www.koeri.boun.edu.tr/aheb/yayinlar.asp>

<http://www.preventionweb.net/go/4659>

Green, Rebekah, Çalışkan, Ömer, Sungay, Bilgen., and Paci, Zara.(2005). Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması El Kitabı, B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, Afete Hazırlık Eğitim Birimi, İstanbul.

<http://www.koeri.boun.edu.tr/aheb/yayinlar.asp>

<http://www.preventionweb.net/go/4657>

Global Facility for Disaster Risk Reduction (GFDRR) & InterAgency Network for Education in Emergencies (INEE) (2009). *Guidance Notes on Safer School Construction*. New York. <http://preventionweb.net/go/10478>

Interagency Network for Education in Emergencies (INEE) (2010). *Minimum Standards*. New York.

<http://preventionweb.net/go/14414>

International Finance Corporation (IFC), (2010). *Disaster and Emergency Preparedness Guidance for Schools*, Washington, D.C.

<http://www.preventionweb.net/go/13989>

Petal, Marla & Sezan, Suheyla et. al. (2005). Sivil Savunma Görevlileri - Toplum Afet Gönüllüsü ve Halkın Afete Hazırlık Eğitimi El kitabı, B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Afete Hazırlık Eğitim Birimi, İstanbul.

<http://www.koeri.boun.edu.tr/aheb/yayinlar.asp>

<http://preventionweb.net/go/4660>

Petal, Marla & Türkmen Sanduvaç, Zeynep (2007). *Disaster Resilience for Community Responders Curriculum*. Risk RED. Los Angeles.

Petal, Marla&Türkmen Sanduvaç, Zeynep (2002) (2005). ABCD Temel Afet Bilinci Eğitimi El Kitabı, B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, Afete Hazırlık Eğitim Birimi, İstanbul.

<http://www.koeri.boun.edu.tr/aheb/yayinlar.asp>

<http://www.preventionweb.net/go/4656>

Risk RED (2008). *Model School Drill and Templates*. <http://www.preventionweb.net/go/15319>

Risk RED (2008). *School Safety Checklist*. <http://www.preventionweb.net/go/15316>

Türkmen Sanduvac, Zeynep (2009). *Temel Afet Bilgisi El Kitabı*, İstanbul.

Uluslararası Mavi Hilal Vakfı (2010). *Okullarda Afete Hazırlık*, İstanbul.

UNESCO-IIEP (2009). *Providing Education in Emergencies: The Role of a Minister, 2p.*

<http://www.preventionweb.net/go/15279>

United Nations International Strategy for Disaster Reduction (2006). *Hyogo Framework for Action*.

<http://www.preventionweb.net/go/8720>

United Nations International Strategy for Disaster Reduction (2008). *School Disaster Prevention: Guidance for Educational Decision-Makers*.

<http://www.preventionweb.net/go/7344>